

แนวทางการส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ
ของภาคเอกชนไทย

โดย

พลตรี ภาณุ โรจนวสุ
ผู้อำนวยการสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐ เอกชน และการเมือง รุ่นที่ 7
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช 2556 - 2557

บทคัดย่อ

เรื่อง แนวทางการส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของภาคเอกชนไทย
ลักษณะวิชา การเศรษฐกิจ
ผู้วิจัย พลตรี ภาณุ โรจนวสุ หลักสูตร วปม. รุ่นที่ 7

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยและต่างประเทศ ศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่ภาคเอกชนไม่สามารถเป็นฐานการผลิตให้กับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เพื่อกำหนดแนวทางการส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของภาคเอกชนไทย โดยมีขอบเขตการวิจัยในการศึกษาโรงงานของภาคเอกชนที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. 2550 และโรงงานของภาครัฐที่เป็นฐานการผลิตภายใต้คณะกรรมการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเป็นหลัก การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวิธีดำเนินการวิจัยโดยใช้การค้นคว้า และการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ในลักษณะการวิจัยเอกสาร ทั้งที่เป็นแนวนโยบาย กฎหมาย คำสั่ง และหลักการที่เกี่ยวข้องกับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ รวมถึงรูปแบบการบริหารกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศทั้งในและต่างประเทศ ตลอดจนการสัมภาษณ์ผู้มีความรู้ ผู้เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน และเพื่อให้ได้แนวทางการส่งเสริมให้ภาคเอกชนเป็นฐานการผลิตให้กับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศอย่างยั่งยืน ผลการวิจัยพบว่าอุตสาหกรรมป้องกันประเทศใน ส่วนที่ภาครัฐดำเนินการมีปัญหาและอุปสรรคในเรื่องการขาดความเป็นเอกภาพ ปัญหางบประมาณที่ได้รับในการผลิตมีจำนวนจำกัดปัญหาด้านการตลาด ปัญหาข้อจำกัดทางด้านงบการเงินที่ไม่มีความคล่องตัวเนื่องจากติดขัดกับกฎระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ ในส่วนที่ภาคเอกชนเป็นผู้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. 2550 พบว่ามีปัญหาและอุปสรรคในด้านนโยบายของรัฐยังไม่ชัดเจนเพียงพอ ปัญหาด้านกฎหมาย ระเบียบ และข้อกำหนดต่าง ๆ ของภาครัฐ ยังเป็นกรอบที่ทำให้เกิดข้อจำกัดในการดำเนินงานของภาคเอกชน และปัญหาด้านการตลาดในประเทศมีขนาดเล็ก ผลิตเพื่อสนับสนุนกองทัพเป็นหลัก ในด้านตลาดต่างประเทศมีปัญหาในเรื่องของกฎหมาย ระเบียบต่างๆ ยังไม่อำนวยความสะดวกให้แก่อุตสาหกรรมประเภทนี้เท่าที่ควร ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางการส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย ควรมีการเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เพื่อให้สามารถเป็นฐานการระดมสรรพกำลังทางอุตสาหกรรมเพื่อการทหาร จะเป็นทางออกที่เหมาะสม โดยภาครัฐต้องมีนโยบายที่ชัดเจน เช่น การส่งเสริมการลงทุน การร่วมทุน มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่มีความเกี่ยวเนื่องกัน เพื่ออำนวยความสะดวกให้เอกชนดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

คำนำ

อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่เป็นโอกาสและมีศักยภาพที่จะสร้างและพัฒนาเพื่อตอบสนองตรงตามความต้องการด้านยุทธโธปกรณ์ของกองทัพ และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อภาคเศรษฐกิจของประเทศซึ่งจำเป็นจะต้องใช้ศักยภาพของภาคเอกชนเข้ามาร่วมดำเนินการในเชิงธุรกิจ ทั้งนี้เพราะกองทัพมีข้อจำกัดด้านงบประมาณอันเป็นผลมาจากเศรษฐกิจทั่วโลกที่เกิดการชะลอตัว อีกทั้งภารกิจที่กองทัพต้องรับผิดชอบดูแลมีมากขึ้น ดังนั้นการส่งเสริมภาคเอกชนเป็นฐานการผลิตในกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ จะเป็นการแสวงหาทางออกที่สอดคล้องกับสภาวะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ ความก้าวหน้าของนวัตกรรมทางเทคโนโลยี และภาวะเศรษฐกิจของประเทศในปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญในการศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่ภาคเอกชนในกลุ่มอุตสาหกรรมป้องกันประเทศต้องเผชิญ เพื่อกำหนดแนวทางการส่งเสริมให้ภาคเอกชนในประเทศไทยสามารถเป็นฐานการผลิตหลักให้กับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหมได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

เอกสารวิจัยเล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความร่วมมือสนับสนุนจากหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบคุณ ผู้อำนวยการวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร คณาจารย์และผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ข้อคิดเห็นและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ ทำให้สามารถทำเอกสารวิจัยได้เสร็จสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ในเชิงวิชาการ และเป็นข้อมูลสำหรับผู้สนใจนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนางานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

พล.ต.

(ภาณุ โรจนวสุ)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปม. รุ่นที่ 7

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำนำ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	จ
สารบัญแผนภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
วิธีดำเนินการวิจัย	5
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	5
บทที่ 2 แนวความคิด นโยบาย กฎระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	
 กับการบริหารกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย	7
นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย	7
พระราชบัญญัติการจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2551	9
แผนแม่บทการปฏิรูปกระทรวงกลาโหม และการปรับปรุงโครงสร้างกองทัพไทย	10
อุตสาหกรรมป้องกันประเทศกับความมั่นคงแห่งชาติ	13
นโยบายการปรับปรุงกลุ่มงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ	16
พระราชบัญญัติอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการพลังงานทหาร	19
พระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. 2550	21
พระราชบัญญัติควบคุมการส่งออกปืนนอกราชอาณาจักรซึ่งอาวุธยุทธภัณฑ์	
และสิ่งที่ใช้ในการสงคราม พ.ศ.2495	23
พระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ.2530	25
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	29

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3	
รูปแบบการบริหารกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ	33
บทบาทของงานกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม	33
การบริหารกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย	34
การบริหารกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของต่างประเทศ	50
บทที่ 4	
การส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ	65
การให้ภาคเอกชนเข้าร่วมดำเนินงานในกิจการของรัฐในการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศไทย	65
การวิเคราะห์ ปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ	71
แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ	78
บทที่ 5	
สรุป และข้อเสนอแนะ	81
สรุป	81
ข้อเสนอแนะ	84
บรรณานุกรม	87
ภาคผนวก	89
ผนวก ก แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย	90
ประวัติย่อผู้วิจัย	94

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 โรงงานในสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทยและเหล่าทัพ	36
2 โรงงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม	42
3 โรงงานตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ.2550 (กลุ่มโรงงานผลิตกระสุนปืน จำนวน 5 บริษัท)	44
4 โรงงานตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ.2550 (กลุ่มโรงงานผลิตวัตถุระเบิด จำนวน 3 บริษัท)	45
5 รูปแบบการบริหารกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศทั้งของไทยและต่างประเทศ	61

สารบัญแผนภาพ

	หน้า
แผนภาพที่	
1 ข้อมูลรายจ่ายทางทหารของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในปี ค.ศ. 2009	3
2 ผังโครงสร้างการบริหารงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร กระทรวงกลาโหม	35
3 ผังการจัด ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร	40

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันภาคอุตสาหกรรมเป็นปัจจัยหนึ่งในการสร้างกำลังอำนาจแห่งชาติ เพราะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดความมั่นคงและสร้างกำลังอำนาจแห่งชาติทางเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งจะเป็นฐานของกำลังอำนาจทางด้านอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นฐานของกำลังอำนาจทางทหาร ดังนั้นประเทศที่มีความก้าวหน้าทางด้านอุตสาหกรรมย่อมมีศักยภาพสูงกว่าประเทศที่ล้าหลัง และย่อมทำให้กำลังอำนาจแห่งชาติทางทหารสูงตามไปด้วย การทำให้อุตสาหกรรมทั่ว ๆ ไปสามารถแปรเปลี่ยนไปเป็นอุตสาหกรรมเพื่อสนับสนุนการทหารได้ หรือการมีอุตสาหกรรมที่สนับสนุนการทหารโดยตรง ย่อมเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งของการสร้างกำลังอำนาจแห่งชาติทางทหารและจะสามารถสร้างความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจของชาติไปด้วย

นโยบายด้านความมั่นคงของรัฐที่เกี่ยวข้องทางทหารนั้น ตามรัฐธรรมนูญกำหนดไว้ในมาตรา 77 ว่า “รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เกราช อธิปไตย และบูรณภาพแห่งเขตอำนาจรัฐ และต้องจัดให้มีกำลังทหาร อาวุธยุทโธปกรณ์ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย จำเป็น และเพียงพอ เพื่อพิทักษ์รักษาเอกราช อธิปไตย ความมั่นคงของรัฐ สถาบันพระมหากษัตริย์ ผลประโยชน์แห่งชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และเพื่อการพัฒนาประเทศ” รวมถึงนโยบายด้านการทหารและความมั่นคง ของกระทรวงกลาโหม ได้มุ่งเน้นให้มีการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพของกองทัพและระบบป้องกันประเทศ โดยกำหนดให้มีการพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยบูรณาการขีดความสามารถของภาครัฐและเอกชน รวมทั้งใช้ประโยชน์จากความร่วมมือในกลุ่มประเทศอาเซียน เพื่อนำไปสู่การพึ่งพาตนเองในการผลิตอาวุธ ยุทโธปกรณ์ พัฒนากิจการวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีเพื่อการป้องกันประเทศให้ทัดเทียมกับประเทศในภูมิภาค สามารถสนับสนุนการพึ่งพาตนเองของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยร่วมมือกับทุกภาคส่วนทั้งในและต่างประเทศ (นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม,ออนไลน์,2556)

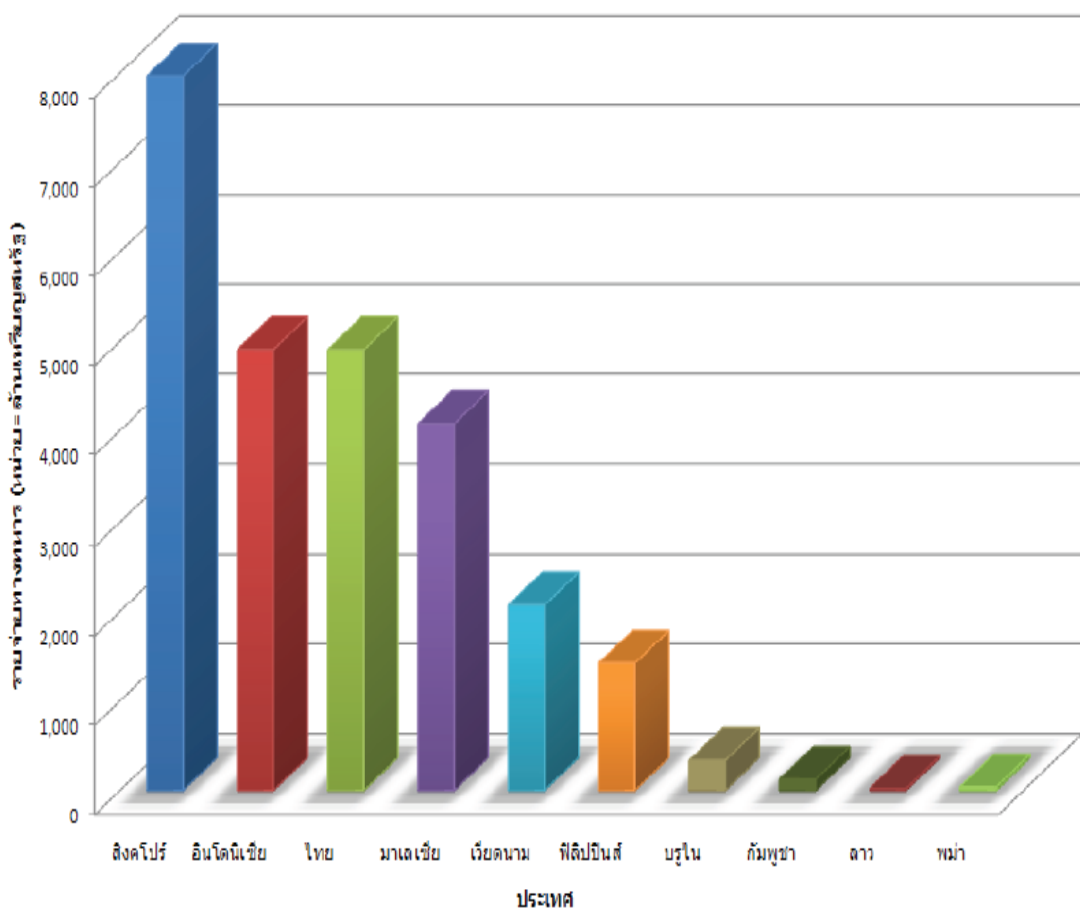
อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ถือได้ว่าเป็นอุตสาหกรรมที่สามารถสนองตอบสนองนโยบายดังที่ได้กล่าวมา รวมถึงตอบโจทย์ในเรื่องความมั่นคงของชาติด้านเศรษฐกิจและการทหาร เพราะเป็นอุตสาหกรรมที่ดำเนินการผลิตยุทธปัจจัยเพื่อการป้องกันประเทศ ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่สามารถให้ทหารใช้ในการป้องกันประเทศ ได้แก่ ยุทโธปกรณ์ (อาวุธ/กระสุน วัตถุระเบิด ยานพาหนะ) เครื่องใช้ประจำตัว ยารักษาโรค หรืออุตสาหกรรมใดๆที่สามารถผลิต ผลิตภัณฑ์ที่ทหารนำไปใช้ต่อสู้ป้องกันประเทศ เป็นอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ (สงคราม เอมพันธ์, 2539 : บทคัดย่อ) โดยอาศัยฐานการผลิตทางอุตสาหกรรมของทางราชการหรือเอกชนที่มีอยู่เพื่อผลิตยุทธปัจจัยทางทหาร ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่เป็นโอกาสและมีศักยภาพที่จะสร้างและพัฒนาให้ตอบสนองตรงตามความต้องการด้านยุทธโปกรณ์ของกองทัพ และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อภาคเศรษฐกิจของประเทศ

ปัจจุบันในหลายๆประเทศ โดยเฉพาะกลุ่มสมาชิกอาเซียนไม่ว่าจะเป็นประเทศ มาเลเซีย อินโดนีเซีย และสิงคโปร์ ล้วนแล้วแต่ พึ่งพาการนำเข้ายุทธโปกรณ์จากต่างประเทศในการเสริมสร้างความมั่นคงและขีดความสามารถในการรักษาอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ ปริมาณในการนำเข้าจะขึ้นอยู่กับแผนและยุทธศาสตร์ป้องกันประเทศ ความสามารถในการผลิตขึ้นเอง แต่ที่สำคัญที่สุดคือ งบประมาณ โดยเฉพาะภายใต้สถานการณ์ทางเศรษฐกิจของโลกในยุคปัจจุบัน งบประมาณกระทรวงกลาโหมเกือบทุกประเทศมีการปรับลดลง การใช้งบประมาณด้านการทหารจะต้องให้แน่ใจว่าได้รับผลประโยชน์และความคุ้มค่าสูงสุด จากรายงานของ Stockholm International Peace Research Institute (SIRPI) ในปี ค.ศ. 2009 พบว่า ประเทศในกลุ่มสมาชิกอาเซียนใช้งบประมาณในการนำเข้ายุทธโปกรณ์ทางทหารมากถึงกว่า 8 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ และมูลค่านี้ยังไม่รวมค่าใช้จ่ายในการซ่อมบำรุงและค่าใช้จ่ายสิ้นเปลืองอื่นๆ โดยการจัดหายุทธโปกรณ์ของไทยนั้นถึงจะไม่สูงมากเช่นประเทศอื่นๆอีกหลายประเทศในภูมิภาค แต่ก็ยังเป็นจำนวนไม่น้อย

ด้วยมูลค่าตัวเลขการนำเข้ายุทธโปกรณ์ทางทหารจำนวนมหาศาลตามแผนภาพที่ 1-1 ซึ่งจะเกี่ยวข้องโดยตรงกับความมั่นคงและเศรษฐกิจ ทำให้ในหลายประเทศรวมถึงกลุ่มประเทศอาเซียน เช่น มาเลเซีย อินโดนีเซีย และสิงคโปร์ดังที่ได้กล่าวมา ก็ได้มีการส่งเสริมพัฒนาอุตสาหกรรมด้านนี้อย่างจริงจัง เพื่อนำไปสู่การแสวงหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวในระยะยาวเพื่อความยั่งยืนเพราะอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ นอกจากจะนำรายได้เข้าสู่ประเทศและสร้างงานให้แก่ประชาชนเช่นเดียวกับอุตสาหกรรมประเภทอื่นแล้ว ยังเป็นการสร้างความมั่นคงในด้านการทหารของชาติอีกด้วย การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นจะเป็นกลไกในการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ ในขณะที่เพิ่มความมั่นคงให้แก่ประเทศด้วย สำหรับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย มีศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

และพลังงานทหาร ซึ่งเป็นหน่วยขึ้นตรงของสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม เป็นผู้ดำเนินการทำหน้าที่ วางแผน อำนาจการ และกำกับดูแลกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เพื่อให้ส่วนราชการในสังกัดดำเนินการ ผลิตยุทธปัจจัยที่สามารถให้ทหารใช้ป้องกันประเทศและสนับสนุนกำลังอำนาจทางทหารได้

แผนภาพที่ 1-1 : แสดงข้อมูลรายจ่ายทางทหารของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในปี ค.ศ. 2009

ที่มา : ข้อมูลจาก Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI) Yearbook 2010

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ดังที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องขวนขวายพัฒนากำลังทางอุตสาหกรรม เพื่อนำมาใช้ในการผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์ให้ได้ผลมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อพัฒนากำลังทางอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของชาติ ให้มีความเจริญก้าวหน้าตามเป้าหมาย ซึ่งจำเป็นจะต้องใช้ศักยภาพของภาคเอกชน เข้ามาร่วมดำเนินการเชิงธุรกิจ ทั้งนี้เพราะกองทัพมีข้อจำกัดในด้านงบประมาณอันเป็นผลมาจากเศรษฐกิจทั่วโลกที่เกิดการชะลอตัว อีกทั้งภารกิจที่กองทัพต้องรับผิดชอบดูแลมีมากขึ้น ดังนั้นการส่งเสริมภาคเอกชนเป็นฐานการผลิตในกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ จะเป็นการแสวงหาทางออกที่สอดคล้องกับสถานะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ ความก้าวหน้าของนวัตกรรมทางเทคโนโลยี และภาวะเศรษฐกิจของประเทศในปัจจุบัน ซึ่งประเทศไทยได้มีการออกกฎหมายหลายฉบับที่เปิดโอกาสให้ภาคเอกชนได้เข้ามามีส่วนในการพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยในการดำเนินการของภาคเอกชนต้องหวังผลในเชิงธุรกิจ ต้องมีผลประโยชน์ที่มีกำไร การดำเนินกิจการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของภาคเอกชนเหล่านั้นจึงจะสามารถอยู่รอด ซึ่งอุปสรรคของภาคเอกชนเหล่านั้น นอกจากจะต้องแข่งขันกันเองภายใต้กฎ ระเบียบของทางราชการที่ควบคุมอย่างเข้มงวดแล้ว ยังต้องเผชิญกับกลุ่มโรงงานผู้ผลิตของภาครัฐที่ได้รับการยกเว้นด้าน กฎ ระเบียบอีกด้วย ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคที่ภาคเอกชนในกลุ่มอุตสาหกรรมป้องกันประเทศต้องเผชิญ เพื่อกำหนดแนวทางการส่งเสริมให้ภาคเอกชนในประเทศไทยสามารถเป็นฐานการผลิตหลักให้กับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหมได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยและต่างประเทศ
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่ภาคเอกชน ไม่สามารถเป็นฐานการผลิตให้กับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ
3. เพื่อกำหนดแนวทางการส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของภาคเอกชนไทย

ขอบเขตของการวิจัย

สำหรับการศึกษา “แนวทางการส่งเสริมกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของภาคเอกชนไทย” ในงานวิจัยนี้ จะทำการศึกษาเป็น 2 ช่วง ช่วงแรกเป็นการศึกษาถึงโรงงานของภาคเอกชนที่จัดตั้งขึ้นตามคำสั่งคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 37 และที่แก้ไขเพิ่มเติมระหว่างปี พ.ศ.2515 ถึง พ.ศ.2550 และช่วงหลังเป็นการศึกษาถึงโรงงานของภาคเอกชนที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. 2550 ซึ่งจะศึกษาเฉพาะอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่เป็นโรงงานผลิตกระสุน และหรือโรงงานผลิตวัตถุระเบิด โดยปัจจัยในการศึกษาประกอบด้วย รูปแบบการบริหารกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศทั้งในและต่างประเทศ การส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคเอกชนมีบทบาทในการพัฒนาอุตสาหกรรม และปัญหาและอุปสรรคในการที่ภาคเอกชนไม่สามารถเป็นฐานการผลิตให้กับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. วิเคราะห์ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงงาน และข้าราชการในสังกัด ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร และประสบการณ์จากการปฏิบัติงานของผู้วิจัย
2. วิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยใช้การค้นคว้า และการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ทั้งที่เป็นแนวนโยบาย กฎหมาย คำสั่ง และหลักการที่เกี่ยวข้องกับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ รวมถึงรูปแบบการบริหารกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศทั้งในและนอกประเทศ เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบวิธีการดำเนินงาน
3. ใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงพรรณนา เพื่อให้ได้ข้อสรุปและข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทในการเป็นฐานการผลิตให้กับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้อย่างยั่งยืน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบรูปแบบการบริหารกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยและต่างประเทศ
2. ทำให้ทราบปัญหาและอุปสรรคที่ภาคเอกชนไม่สามารถเป็นฐานการผลิตให้กับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ
3. ได้แนวทางการส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของภาคเอกชนไทย

คำจำกัดความ

อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ	หมายถึง การสำรวจ การวิจัยพัฒนา การผลิต การประกอบรวม การปรับปรุง การซ่อมสร้าง การเปลี่ยนลักษณะ การแปรสภาพ การดำเนินงานด้านพลังงานทหาร หรือการให้บริการสิ่งอื่นที่จำเป็นในการป้องกันประเทศ
ยุทธโศปกรณ์	หมายถึง อาวุธ/กระสุน วัตถุระเบิด ยานพาหนะ เครื่องใช้ประจำตัว ยารักษาโรค วัสดุอุปกรณ์ทั้งปวงซึ่งใช้ในราชการทหาร รวมทั้งเครื่องมือยานยนต์ ชิ้นส่วนอะไหล่สาธารณูปโภคอันจำเป็นเพื่อปฏิบัติการรบหรือเพื่อดำรงและสนับสนุนกิจกรรมทางทหารโดยไม่คำนึงถึงว่าจะมีความมุ่งหมายทางธุรการหรือทางการรบ
ยุทธภัณฑ์	หมายถึง อาวุธ เครื่องอุปกรณ์ของอาวุธ สารเคมี สารชีววะ สารรังสี หรือเครื่องมือเครื่องใช้ที่นำไปใช้ในการรบหรือการสงครามได้
ยุทธปัจจัยทหาร	หมายถึง สิ่งของทั้งปวงที่มีใช้ยุทธภัณฑ์ แต่เป็นสิ่งที่ถือคู่ต่อการรบ เช่น อาหาร ยา เคมีภัณฑ์ รวมถึงสัตว์พาหนะด้วย

บทที่ 2

แนวความคิด นโยบาย กฎระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กับการบริหารกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย

การวิจัยครั้งนี้ ได้นำกรอบแนวความคิดในระดับนโยบาย แผนการปรับปรุงโครงสร้าง กองทัพไทย และพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ตลอดจนนำ ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ร่วมด้วย ทั้งนี้เพื่อให้เข้าใจถึงบริบทที่เกี่ยวข้องว่า เหตุใด ภาคเอกชนจึงไม่สามารถร่วมดำเนินการ และ/หรือ ผลผลิตผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศกับ ภาครัฐได้อย่างยั่งยืน ทั้ง ๆ ที่มี กฎหมาย ระเบียบ คำสั่งต่าง ๆ รองรับพร้อมให้การส่งเสริมและ สนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐอย่างจริงจัง

นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย

1. นโยบายการรักษาความมั่นคงของรัฐ

สถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในยุคโลกาภิวัตน์ ทำให้การรักษา ความมั่นคงของรัฐเป็นเรื่องที่ต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากปัญหาวิกฤติการณ์ความไม่ สงบที่เกิดขึ้น สามารถแพร่กระจายความรุนแรงได้อย่างรวดเร็ว จนอาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคง ของรัฐและความสงบสุข ของประชาชนโดยรวม รัฐบาลจึงมีนโยบาย ดังนี้

1.1 ส่งเสริมการพหุภาคีระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคสังคม และภาควิชาการ เพื่อการป้องกันประเทศอย่างต่อเนื่องในยามปกติ และนำไปสู่การระดมสรรพกำลัง เพื่อยกระดับ จิตความสามารถของกองทัพให้เพียงพอและทันเวลาในยามไม่ปกติ ทั้งนี้ ในยามปกติรัฐบาลจะ เสริมสร้างและใช้ศักยภาพของกองทัพสนับสนุนการพัฒนาพลังอำนาจของชาติทุกด้าน เพื่อให้ ประเทศมีความมั่นคง และมั่นคงภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความสมานฉันท์ สามารถ ป้องกัน บรรเทา และแก้ไขปัญหาที่สำคัญของชาติ ได้แก่ ปัญหาการก่อความไม่สงบในพื้นที่จังหวัด ชายแดนภาคใต้ โดยน้อมนำแนวทางพระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และปัญหาภัยคุกคามใน รูปแบบใหม่ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม ผู้ประสบภัยพิบัติ การก่อการร้าย รวมทั้งอาชญากรรม ภายในประเทศ และที่มีลักษณะข้ามชาติประเภทต่าง ๆ ซึ่งรวมไปถึงยาเสพติด ผู้หลบหนีเข้าเมือง แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย การค้าสิ่งของผิดกฎหมาย การค้ามนุษย์ และการกระทำอันเป็นโจรสลัด

1.2 พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพของกองทัพให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมด้านความมั่นคง มีขีดความสามารถในการป้องกัน ป้องปราม และรักษาผลประโยชน์ของชาติ สามารถยุติความขัดแย้งได้รวดเร็ว มีระบบการข่าว ที่มีประสิทธิภาพมีขีดความสามารถด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทางทหาร รวมทั้งอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อการพึ่งตนเองทางทหาร และนำไปสู่การพัฒนาขีดความสามารถเพื่อความต่อเนื่องในการรบ มีระบบกำลังสำรอง ระบบการระดมสรรพกำลัง และระบบส่งกำลังบำรุงที่เหมาะสมกับสถานการณ์ภัยคุกคาม นอกจากนี้ จะสนับสนุนการสร้างความร่วมมือด้านต่างประเทศ และด้านความมั่นคงกับประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศในกลุ่มอาเซียน และมิตรประเทศ เพื่อลดความหวาดระแวง สร้างความไว้วางใจ สร้างสันติภาพและความสงบสุข รวมทั้งสนับสนุนภารกิจเพื่อสันติภาพและปฏิบัติการเพื่อนมนุษย์ธรรมภายใต้กรอบของสหประชาชาติ และผลประโยชน์ของประเทศเป็นหลัก

2. นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

นโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ข้อ 1.5 มีประเด็นในเรื่องการพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยให้บูรณาการขีดความสามารถของภาครัฐและ เอกชน รวมทั้งใช้ประโยชน์จากความร่วมมือในกลุ่มประเทศอาเซียน เพื่อนำไปสู่การพึ่งพาตนเองในการผลิตอาวุธ ยุทโธปกรณ์ พัฒนากิจการวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีเพื่อการป้องกันประเทศให้ทัดเทียมกับประเทศในภูมิภาค สามารถสนับสนุนการพึ่งพาตนเองของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยร่วมมือกับทุกภาคส่วนทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และกิจการอวกาศ โดยเน้นให้เกิดการบูรณาการความเป็นมาตรฐาน และความมั่นคงปลอดภัยของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารภายในกระทรวงกลาโหม

3. นโยบายปลัดกระทรวงกลาโหม

3.1 พัฒนาผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้มีมาตรฐานและตรงความต้องการของหน่วยใช้ เพื่อการพึ่งพาตนเอง โดยการปรับปรุงโครงสร้าง การบริหารจัดการ และโรงงานผลิตให้มีประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับและทัดเทียมกับนานาชาติประเทศ สร้างกลไกการตลาดให้สามารถรองรับการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศทั้งในและส่งออก

3.2 พัฒนากิจการพลังงานทหารไปสู่การสะสมแหล่งพลังงานสำรองเพื่อสนับสนุนเหล่าทัพในยามวิกฤตและยามสงคราม พัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์น้ำมันให้ได้มาตรฐาน และเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์น้ำมันที่มีอยู่ โดยการบูรณาการขีดความสามารถของภาครัฐและเอกชน รวมทั้งเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการด้านพลังงานทดแทนและด้านสายวิชาการพลังงานทหารของกระทรวงกลาโหม

4. คำสั่งกระทรวงกลาโหม ที่ 928/2535 ลง 23 ธ.ค.35 เรื่อง กำหนดนโยบายการดำเนินการเกี่ยวกับกิจการอุตสาหกรรมทหาร

4.1 การสนับสนุนภาคเอกชน ให้ดำเนินกิจการอุตสาหกรรมทหาร ตั้งแต่ในยามปกติเพื่อประโยชน์ในการระดมสรรพกำลังเพื่อการทหาร

4.2 การดำเนินการต่อโรงงานในสังกัดเหล่าทัพ และสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม

4.3 การพัฒนาพลังงาน

4.4 การวิจัยและพัฒนาเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการ

4.5 การให้ส่วนราชการในสังกัดกระทรวงกลาโหม จัดหาผลิตภัณฑ์จากกิจการอุตสาหกรรมทหาร

3. วิสัยทัศน์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559)

วิสัยทัศน์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) กล่าวว่า “สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรมและมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง” โดยมีเป้าหมายหลักทางด้านโครงสร้างทางเศรษฐกิจ คือ จะต้องทำให้โครงสร้างเศรษฐกิจ มีความสมดุล เข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้ โดยใช้ยุทธศาสตร์การสร้างเศรษฐกิจฐานความรู้และการสร้างปัจจัยแวดล้อม ซึ่งได้เน้นย้ำถึงการพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรม เพื่อเป็นพลังขับเคลื่อนภาคเศรษฐกิจให้เติบโตอย่างยั่งยืนบนฐานความรู้ ภูมิปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ ด้วยการส่งเสริมการลงทุน วิจัยและพัฒนา หรือผลักดันให้มีการนำวิจัยไปต่อยอด ถ่ายทอด และประยุกต์ ใช้ประโยชน์ทั้งเชิงพาณิชย์และชุมชน อันจะก่อให้เกิดการแพร่กระจายขององค์ความรู้และนวัตกรรม และนำไปสู่การสร้างรายได้ และพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งหากวิเคราะห์แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 แล้ว จะเห็นว่าสนับสนุนแนวคิดในเรื่องการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ซึ่งจะต้องอาศัยการวิจัยและพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรม ตลอดจนความร่วมมือกันทั้งภาครัฐและเอกชน

พระราชบัญญัติการจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2551

ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 125 ตอนที่ 26 ก ลงวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2551 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 2 กุมภาพันธ์ 2551 เป็นต้นไป และเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม ตามพระราชบัญญัติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ครบถ้วนสมบูรณ์ตามที่กำหนดไว้ กระทรวงกลาโหม จึงได้พิจารณาแบ่งส่วนราชการภายในของกระทรวงกลาโหม ออกเป็น 4 ส่วนราชการหลัก ดังนี้

1. สำนักงานรัฐมนตรี มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานด้านการเมืองของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ประกอบด้วย แผนการเมืองและแผนตรวจสอบเรื่องราวและความเห็น
2. กรมราชองครักษ์ มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานด้านราชองครักษ์ ซึ่งได้แก่ การถวายความปลอดภัยต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระบรมราชินีนาถ สยามมกุฎราชกุมาร และพระบรมวงศานุวงศ์
3. กองทัพอากาศ เป็นส่วนราชการของกระทรวงกลาโหม ที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นกองบัญชาการกองทัพอากาศ มีหน้าที่เตรียมกำลังรบ และป้องกันราชอาณาจักร มีผู้บัญชาการทหารสูงสุดเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ มีส่วนราชการหลักได้แก่ กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ และส่วนราชการอื่นตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา
4. สำนักงานปลัดกระทรวง มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของกระทรวง รวมทั้งรับผิดชอบเกี่ยวกับราชการส่วนหนึ่งส่วนใดของกระทรวง ซึ่งมีได้แยกให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการอื่นอีกด้วย ลักษณะงานทั่วไปของสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม จะปฏิบัติหน้าที่ในหลายลักษณะ อาทิ การปฏิบัติงานเป็นกรมฝ่ายเสนาธิการให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมช่วยเหลือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ในการกำหนดนโยบาย การวินิจฉัย สั่งการ ตลอดจนติดตาม กำกับ ดูแลการปฏิบัติตามนโยบาย การปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประสานการดำเนินงานของหน่วยในกระทรวงกลาโหม คือ กองบัญชาการทหารสูงสุด และ เหล่าทัพ กับส่วนราชการอื่น ๆ ภายนอกกระทรวงกลาโหมให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

สำหรับส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหมนั้น จะมีศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร ทำหน้าที่พิจารณาเสนอความเห็น วางแผน อำนวยการประสานงาน และดำเนินการในด้านการอุตสาหกรรมทหารและการพลังงานทหารให้เป็นไปตามนโยบายของกระทรวงกลาโหม โดยมีหน่วยขึ้นตรง เพื่อปฏิบัติงาน ดังกล่าวที่สำคัญ 4 หน่วย ได้แก่ กรมการพลังงานทหาร, กรมการอุตสาหกรรมทหาร, ศูนย์อำนวยการสร้างอาวุธ และ โรงงานเภสัชกรรมทหาร

แผนแม่บทการปฏิรูปกระทรวงกลาโหม และการปรับปรุงโครงสร้างกองทัพอากาศ

กระทรวงกลาโหมได้ดำเนินการทบทวนยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหมเพื่อเป็นกรอบในการนำมาปรับปรุงโครงสร้างและปรับปรุงระบบงาน ในขณะเดียวกัน รัฐบาลได้มีการปฏิรูประบบราชการ โดยออก พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ.2545 มีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงกลาโหมคือ ในมาตรา 55 กำหนดให้ รัฐบาลเสนอกฎหมายจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหมให้สอดคล้องกับภารกิจของทหาร ตามรัฐธรรมนูญ ภายใน 2 ปี นับตั้งแต่พระราชบัญญัติ ฯ ฉบับนี้มีผลบังคับ รัฐบาลจึงต้องเสนอกฎหมาย

จัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหมเข้าดำเนินการตามขั้นตอนของสภา ฯ และกระทรวงกลาโหมจะต้องดำเนินการปรับปรุงโครงสร้าง และปรับปรุงระบบงานให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศที่กำหนดไว้ และสอดคล้องกับการปฏิรูประบบราชการของรัฐบาล รวมถึงสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์และภาวะทางเศรษฐกิจ ของประเทศ ให้มีระบบกำลังสำรอง และระบบการระดมสรรพกำลังที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถขยายกำลังกองทัพได้อย่างรวดเร็วเพียงพอในการปฏิบัติตามแผนป้องกันประเทศ โดยนำแนวความคิดพื้นฐานตามที่กล่าวแล้วไปพิจารณาจัดทำแผนแม่บทในขอบเขตความรับผิดชอบของตนผ่านกระบวนการพิจารณากลับกรองในรูปของคณะกรรมการร่วมระดับต่าง ๆ จนกระทั่งได้รับความเห็นชอบจากสภากลาโหม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ได้อนุมัติให้ใช้เป็นแผนแม่บทตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2542 แผนแม่บทฉบับนี้เรียกว่า “แผนแม่บทการปฏิรูปกระทรวงกลาโหมและการปรับปรุงโครงสร้างกองทัพไทย” เป็นแผนที่กำหนดกรอบระยะเวลาการปฏิบัติเป็น 3 ห้วงระยะเวลาตามปีงบประมาณ ประกอบด้วย การปฏิบัติในระยะสั้น เป็นการปฏิบัติในปี พ.ศ. 2543 ถึง พ.ศ. 2544 รวม 2 ปี การปฏิบัติในระยะปานกลาง เป็นการปฏิบัติตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 จนถึงปี พ.ศ. 2549 รวม 7 ปี และการปฏิบัติในระยะยาว เป็นการปฏิบัติตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 จนถึงปี พ.ศ. 2554 รวม 12 ปี โดยกำหนดแนวความคิดในการปฏิบัติแยกเป็นกลุ่มงาน 5 กลุ่มงานหลัก และ 4 ระบบงาน มีสาระสำคัญ สรุปได้ดังนี้

กลุ่มงานแรก ได้แก่ กลุ่มงานบริหารและบัญชาการ ซึ่งประกอบด้วย 2 องค์กรคือ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม และกองบัญชาการกองทัพไทย ในส่วนของสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม มีแนวความคิดในการปฏิบัติคือ ในระยะสั้นถึงระยะปานกลาง เป็นการปรับปรุงสายงานความรับผิดชอบโดยแบ่งออกเป็น 4 สายงานคือ สายงานบริหาร สายงานนโยบาย สายงานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสายงานกิจการพิเศษ ทั้งนี้มีการปรับสายการบังคับบัญชาและปรับภารกิจ ปรับการจัดหน่วยในบางหน่วยงาน โดยดำเนินการแก้ไขกฎหมาย กฎกระทรวงระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องในระยะปานกลางถึงระยะยาว เป็นการรวมหน่วยงานที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันเข้าด้วยกัน รวมทั้งยกเลิกการปฏิบัติงานบางประเภท และ/หรือ รับโอนหน่วยงานจากกองบัญชาการกองทัพไทย และเหล่าทัพเข้ามาไว้ที่สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหมหรือรับโอนงานบางอย่างให้กับส่วนราชการอื่น หรือภาคเอกชนในส่วนของกองบัญชาการกองทัพไทย มีแนวความคิดในการปฏิบัติ ดังนี้ ในระยะสั้นถึงระยะปานกลาง เป็นการปรับโครงสร้างกรมฝ่ายเสนาธิการร่วมจาก 6 กรมฝ่ายเสนาธิการร่วม เป็น 9 กรมฝ่ายเสนาธิการร่วม โดยเพิ่มกรมนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ กรมระบบควบคุมบังคับบัญชาและสารสนเทศ และกรมปฏิบัติการร่วมและผสม ทั้งนี้มีการปรับการจัดหน่วยในส่วนบังคับบัญชา ส่วนปฏิบัติการ ส่วนกิจการพิเศษ และ

ส่วนการศึกษานอกจากนั้น การปฏิบัติในระยะยาว ยังจะได้พิจารณาปรับปรุงการปฏิบัติงานร่วมกัน ในงานด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ งานนโยบายและความร่วมมือด้านความมั่นคงในภูมิภาค และการบริหารทรัพยากรเพื่อการป้องกันประเทศ ระหว่าง สำนักงานปลัดกระทรวง กับกองบัญชาการทหารสูงสุด ให้มีเอกภาพและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กลุ่มงานที่สอง ได้แก่ กลุ่มงานด้านการเตรียมกำลังและปฏิบัติการป้องกันประเทศ ซึ่งประกอบด้วยเหล่าทัพ และระบบการอำนวยการยุทธร่วมและผสม มีแนวความคิดในการปฏิบัติตั้งนี้ กองบัญชาการกองทัพไทย ปรับปรุงระบบอำนวยการยุทธทั้งในยามปกติและยามสงครามให้เกิด ประสิทธิภาพในการยุทธร่วม โดยจัดตั้ง “คณะผู้บัญชาการทหาร” ซึ่งประกอบด้วย ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการเหล่าทัพ และเสนาธิการทหาร ทั้งนี้จะมีการปรับปรุงหลักนิยมกองทัพไทย ระบบควบคุมบังคับบัญชา และระเบียบปฏิบัติประจำต่าง ๆ ให้เสร็จสิ้นภายในปี พ.ศ. 2544 ในส่วน ของเหล่าทัพ กำหนดให้ดำเนินการปรับโครงสร้างกองทัพด้วยการยุบหน่วยโอนหน่วย และปรับ การจัดหน่วย ในระยะสั้นถึงระยะปานกลาง

กลุ่มงานที่สาม ได้แก่ กลุ่มงานพัฒนาประเทศ มีแนวความคิดในการปฏิบัติ เพื่อให้ การปฏิบัติการกิจพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับ ปัจจุบันนโยบายความมั่นคงแห่งชาติด้านการป้องกันประเทศ และนโยบายการทหาร กระทรวงกลาโหม สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

กลุ่มงานที่สี่ ได้แก่ กลุ่มงานการวิจัยและพัฒนาทางทหาร มีแนวความคิดในการ ปฏิบัติโดยกำหนดให้มีการรวมการงานวิจัยและพัฒนาทางทหารไว้ในระดับกระทรวงกลาโหม โดย สำนักงานปลัดกระทรวงเป็นหน่วยรับผิดชอบ พร้อมทั้งพิจารณาใช้ขีดความสามารถของหน่วยงาน/ สถาบันภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อตอบสนองความต้องการทางทหารและนำไปสู่การวิจัยเพื่อ สนับสนุนต่ออุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ในระยะสั้น และระยะปานกลาง จะเป็นการปรับปรุง ระบบบริหารการจัดการงานวิจัย ระบบงานมาตรฐานยุทธโศปกรณ์ รวมทั้งปรับปรุงภารกิจการจัด หน่วย และระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ให้เกื้อกูลต่อแนวคิดพื้นฐานของการปรับปรุงกลุ่มงานนี้ สำหรับการ ดำเนินการในระยะยาวจะเป็นการพัฒนาอุปกรณ์ทางการวิจัย การพัฒนาบุคลากรและการพัฒนา งานวิจัยไปสู่สายการผลิต

กลุ่มงานสุดท้าย คือ กลุ่มงานที่ห้า ได้แก่ กลุ่มงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ มีแนวความคิดในการปฏิบัติกำหนดให้มีการรวมการงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศไว้ในระดับ กระทรวงกลาโหม โดยมีสำนักงานปลัดกระทรวงเป็นหน่วยรับผิดชอบ มุ่งเน้นประสิทธิภาพ ความสามารถในการแข่งขันเชิงพาณิชย์ การพึ่งพาตนเองได้ในด้านยุทธโศปกรณ์ทางทหารของ ประเทศ โดยมุ่งไปสู่การให้ภาคเอกชนเข้ามาดำเนินการในกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

ทั้งนี้ในอุตสาหกรรมบางประเภทที่รัฐมีความจำเป็นต้องควบคุมอย่างใกล้ชิด ให้พิจารณนำภาคเอกชนเข้าร่วมลงทุนในระยะสั้นถึงระยะปานกลาง จะดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องให้สามารถดำเนินการร่วมกับภาคเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ โอนหน่วยงาน/โรงงานจากเหล่าทัพ เข้าไว้กับสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม พร้อมทั้งปรับการจัดหน่วย โอนงาน/ แปรรูปหน่วยงานหรือโรงงานที่มีความเหมาะสมให้กับภาคเอกชน ในระยะยาวจะดำเนินการปรับลดโครงสร้างหน่วยงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศลงตามความเหมาะสมแปรรูปงานด้านปิโตรเลียมให้รัฐวิสาหกิจหรือภาคเอกชน และจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

อุตสาหกรรมป้องกันประเทศกับความมั่นคงแห่งชาติ

คำนิยามของความมั่นคงแห่งชาตินั้น ได้มีผู้กล่าวไว้มากมาย เช่น ในพระราชบัญญัติว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2495 กล่าวว่า “ความมั่นคงหรือความปลอดภัยแห่งราชอาณาจักร หมายความว่า การให้อิทธิพลของชาติหรือสวัสดิภาพของประชาชนให้อยู่ในความมั่นคง ปลอดภัย รวมตลอดถึงการให้ประเทศดำรงอยู่ในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย”

พลตรีหลวงวิจิตรวาทการ (เอกสาร วปอ. 008, 2553 : 3-4) ให้คำนิยามไว้ว่า “ความมั่นคงแห่งชาติ” คือ การทรงตัวอยู่อย่างแน่นหนาถาวร ดำรงเอกราช มีเสรีภาพแห่งชาติ มีความสงบสุขภายในประเทศ มีความแน่นอนในชีวิต และเศรษฐกิจของพลเมือง คาดหมายรายได้ของรัฐได้ถูกต้องใกล้เคียงกับความเป็นจริง ค่าของเงินตรามีเสถียรภาพ รัฐไม่ต้องประสบความยุ่งยากระส่ำระสาย ไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงใดๆ ได้ง่าย ประชาชนพลเมืองรู้สึกมีความปลอดภัย มีความหวังและความไว้วางใจ ในอนาคต และยังไว้วางใจต่อไปอีกว่า ถึงแม้ความผันผวนหรือเหตุร้ายอันใดจะเกิดขึ้นมา รัฐสามารถจะต่อสู้หรือป้องกันได้ และได้จำแนกความมั่นคงออกเป็น 4 ด้านตามลักษณะของภารกิจที่ชาติจำเป็นต้องดำเนินการ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของชาติ ดังนี้

ความมั่นคงแห่งชาติด้านการเมือง หมายถึง ความมั่นคงในการดำเนินการปกครองของรัฐ หรือของบ้านเมืองโดยตรง และยังรวมตลอดถึงงานฝ่ายบริหารที่ต้องใช้วิเทโศบายกับต่างประเทศ ได้แก่ การเมืองภายในประเทศและการเมืองระหว่างประเทศ เพื่อประโยชน์สุขแก่ประชาชนในชาติ

ความมั่นคงแห่งชาติด้านเศรษฐกิจ หมายถึง ความมั่นคงในการดำเนินการของรัฐที่เกี่ยวกับด้านเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อความสำคัญเกี่ยวกับการเงินของรัฐ ทรัพยากร การเพิ่มผลผลิตทางเกษตรและอุตสาหกรรม การพาณิชย์ และรวมทั้งรายได้ของประชากรและรายได้ของประชาชาติ ซึ่งรัฐจะนำมาใช้ในการทำนุบำรุงบ้านเมืองให้เจริญรุ่งเรือง และให้ประชากรของชาติมีฐานะอันสมบูรณ์พูนสุขด้วย

ความมั่นคงแห่งชาติด้านสังคมจิตวิทยา หมายถึง ความมั่นคงในการดำเนินงานของรัฐ ที่มุ่งตรงต่อสถานะความสงบสุขในสังคมและในชีวิตจิตใจของประชากร เพื่อเสริมสร้างให้ ประชากรในชาติมีความรู้ความสามารถ มีศาสนา มีศีลธรรม และวัฒนธรรมอันดีงาม เพื่อให้สังคม ดำรงอยู่อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย ร่วมเย็นเป็นสุข โดยทั่วกัน และให้ได้รับความยุติธรรมเสมอภาค เท่าเทียมกันให้มากที่สุด

ความมั่นคงแห่งชาติด้านการทหาร หมายถึง ความมั่นคงในการดำเนินการของรัฐที่ เกี่ยวกับการทหารของชาติ ได้แก่ การปรับปรุงการเสริมสร้างกิจการด้านการทหารให้เป็นกำลัง เข้มแข็งของชาติ และเป็นกำลังที่สามารถในการรบ การสงคราม และการปราบปรามจลาจล ทั้งนี้ เพื่อรักษาผลประโยชน์ของชาติ รักษาเอกราช และรักษาความมั่นคงของชาติไว้ให้ยั่งยืนถาวร ตลอดไป

นอกจากคำนิยามดังกล่าวข้างต้น มีนักวิชาการไทย ให้ความหมายของคำว่าความ มั่นคงแห่งชาติ อาทิเช่น

ความมั่นคงแห่งชาติ หมายถึงสภาวะที่ทำให้ประชาชนในชาติสามารถดำรงชีวิตอยู่ด้วย ความมั่นใจในความปลอดภัยจากอันตราย ปราศจากการตื่นตัวและความวิตกกังวลต่าง ๆ และต้องมี องค์ประกอบ 4 ประการคือ ความมั่นคงทางด้านสังคม ความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจ ความมั่นคง ทางด้านการเมือง และความมั่นคงทางด้านทหาร (สมชัย รัทวิจิตร, 2519 อ้างถึงใน บงกช สุทัศน์ ณ อยุธยา, 2551 : 3)

ความหมายของความมั่นคง หมายถึง ความสงบเรียบร้อยและความสงบสุขของ บ้านเมือง ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนการปราศจากการถูกขู่เข็ญหรือคุกคาม ด้วยวิธีการใดๆของผู้ไม่หวังดีต่อชาติและประชาชน (พิเชษฐ ทองศรีนุ่น, 2536 อ้างถึงใน บงกช สุทัศน์ ณ อยุธยา, 2551 : 3)

ประจวบ ไชยสาส์น (อ้างถึงใน บงกช สุทัศน์ ณ อยุธยา, 2551 : 3) ซึ่งขณะนั้นดำรง ตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ได้กล่าวถึงความหมายของความมั่นคงแห่งชาติ ในการบรรยายต่อนักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (วปอ.7) เมื่อ พ.ศ.2540 มีใจความสำคัญว่า ความมั่นคงแห่งชาติ หมายถึงความมั่นคงภายในและภายนอก และยังมีความหมายที่ครอบคลุม หลายมิติ โดยในปัจจุบันนิยมเรียกว่า “Comprehensive Security” อาทิเช่น ความมั่นคงทางการ ทหาร ซึ่งหมายถึงความพร้อมทางการทหารเพื่อป้องกันการรุกราน ความมั่นคงทางการเมือง หมายถึง การมีระบบการเมืองที่มั่นคงมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย ความมั่นคงทางเศรษฐกิจหมายถึงการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ มีอัตราการส่งออกสูง ประชาชนมีรายได้สูง และความมั่นคงทางสังคมหมายถึงคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน โดยได้รับ

การศึกษาอย่างทั่วถึง มีระบบสาธารณสุขที่ดี ปลอดภัยไร้เจ็บและมีความกินดีอยู่ดี เป็นต้น โดยในแต่ละด้านนั้นการมุ่งเน้นให้ความสำคัญของแต่ละประเทศจะแตกต่างกันไปในแต่ละช่วงเวลา และ ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกของประเทศนั้น ๆ

สุรชาติ บำรุงสุข (2543 : 29) กล่าวว่า ในยุคสงครามเย็นนั้น ผู้นำนักในกระบวนการพิจารณาประเด็นความมั่นคง มุ่งไปสู่เรื่องทางทหารเป็นสำคัญ ความมั่นคงของรัฐก็คือความมั่นคงทางทหาร นักทฤษฎีด้านความมั่นคง เรียกแนวคิดเช่นนี้ว่าเป็น “ความมั่นคงแบบดั้งเดิม” (Traditional Security) แต่เมื่อกระบวนการแบบเดิมได้เปลี่ยนไป อันเนื่องมาจากผลของการสิ้นสุดของการเผชิญหน้าทางทหารระหว่างค่ายทางการเมืองสภาพแวดล้อมใหม่เช่นนี้ทำให้ปัญหาความมั่นคงแต่เดิมได้เปลี่ยน ไปด้วย รัฐในยุคหลังสงครามเย็นจึงเผชิญกับปัญหาใหม่ ๆ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ได้แสดงให้เห็นถึงผลกระทบด้านความมั่นคงที่เกิดขึ้นกับรัฐและระบบระหว่างประเทศด้วย ตัวอย่างของปัญหาเหล่านี้ได้แก่ ปัญหาความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อม ปัญหาการย้ายถิ่นของประชากร และปัญหาผู้ลี้ภัย ปัญหาความมั่นคงของมนุษย์ ปัญหาความมั่นคงเศรษฐกิจ ปัญหาศาสนา ชาตินิยม และความขัดแย้งระหว่างประเทศ ปัญหาองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ปัญหาการก่อการร้ายสากล

อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ หมายถึง อุตสาหกรรมเพื่อผลิตยุทโธปกรณ์เพื่อการป้องกันประเทศ แต่โดยที่ยุทธปัจจัยในความหมายทางทหารนั้นหมายรวมถึงสิ่งต่างๆ มากมายหลายชนิด ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นการผลิตสิ่งใดๆ ที่สามารถให้ทหารใช้เพื่อต่อสู้ป้องกันประเทศได้ นั่นคือกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ (ประกอบ จันศรี, 2526 : 2) กิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่จะสนับสนุนกองทัพให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น

อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการพ.ศ.2551 ซึ่งศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวขึ้น โดยในมาตรา 4 ได้ให้คำจำกัดความของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร หมายถึง “การสำรวจ การวิจัย พัฒนา การผลิต การประกอบรวม การปรับปรุง การซ่อมสร้างการเปลี่ยนแปลงลักษณะ การแปรสภาพ การดำเนินกิจการด้านพลังงานทหาร หรือการให้บริการสิ่งอื่นที่จำเป็นในการป้องกันประเทศ”

จากแนวคิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติและความหมายของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ดังที่กล่าวถึงข้างต้นนั้น จะมีความเกี่ยวข้องกัน ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า ความมั่นคงแห่งชาติเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญของยุทธศาสตร์ระดับชาติ สิ่งที่ต้องการคือความปลอดภัยของชาติ นั้นหมายถึง “การให้อิทธิพลของชาติ หรือสวัสดิภาพของประชาชนอยู่ในความมั่นคงและปลอดภัย” รวมถึงการป้องกันประเทศ (Defence) และการปกป้องผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ เพราะความสำคัญของความมั่นคงของประเทศนั้นต้องรวมไปถึงความสำคัญด้านเศรษฐกิจและสังคม และเนื่องจากอุตสาหกรรมป้องกันประเทศอยู่ตรงกลางระหว่างเศรษฐกิจ กับ ความมั่นคง

การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศจึงถือว่ามีความจำเป็น เพราะนอกจากสนับสนุนด้านการทหารแล้ว ถ้าสามารถพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศจนส่งออกไปสู่ประเทศอื่นๆ ได้ด้วย ยิ่งจะทำให้ภาคเศรษฐกิจและสังคมดีขึ้นไปด้วย ดังนั้นการมีอุตสาหกรรมป้องกันประเทศจึงเป็นการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจพร้อมกับเพิ่มความมั่นคงให้แก่ประเทศชาติไปด้วย

นโยบายการปรับปรุงกลุ่มงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

1. ที่มาของนโยบาย

1.1 มติคณะรัฐมนตรี

จากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น และจากการที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปกระทรวงกลาโหม และการปรับปรุงโครงสร้างกองทัพไทย ให้ระงับการจัดตั้งหรือขยายหน่วยงานใหม่ และในส่วนที่มีการขอปรับปรุงส่วนราชการโดยไม่เพิ่มหรือขยายหน่วย จะต้องไม่ทำให้งบประมาณด้านบุคลากรของส่วนราชการนั้นเพิ่มขึ้น

1.2 มติสภากลาโหม และอนุมติหลักการของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมได้อนุมัติหลักการ เมื่อ 3 กันยายน พ.ศ. 2539 ตามข้อเสนอของ บก.ทหารสูงสุด ในการกำหนดแนวความคิดขั้นต้น เพื่อการปรับโครงสร้างกองทัพ โดยให้แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบการปฏิรูป กระทรวงกลาโหม และการปรับปรุงโครงสร้างกองทัพไทย และให้นำทรัพยากรที่มีอยู่เดิมมาจัดใหม่เป็นกลุ่มงาน เดิมมีการจัดเป็น 6 กลุ่มงาน แต่ผลสรุปในที่ ประชุมสภากลาโหม ให้มีการจัดเป็น 5 กลุ่มงาน ได้แก่

1. กลุ่มงานบริหารและบัญชาการ ซึ่งได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม, กรมราชองครักษ์ และ กองบัญชาการกองทัพไทย
2. กลุ่มงานเตรียมกำลังและปฏิบัติการป้องกันประเทศซึ่งได้แก่ กองทัพบก, กองทัพเรือ, กองทัพอากาศ และกองกำลังเฉพาะกิจ ต่างๆ
3. กลุ่มงานพัฒนาประเทศ ซึ่งได้แก่ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา และหน่วยทหารพัฒนาอื่น ๆ
4. กลุ่มงานวิจัยและพัฒนาการทหาร ซึ่งได้แก่ สำนักงานวิจัยและพัฒนาการทหารกลาโหม และหน่วยงานวิจัยพัฒนาการทหารอื่น ๆ
5. กลุ่มงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ซึ่งได้แก่ ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร และหน่วยงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศอื่น ๆ

2. วัตถุประสงค์

2.1 รวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของเหล่าทัพ ในลักษณะงานที่เหมือนกันมาอยู่รวมกัน และจัดระบบองค์กรเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานตามภารกิจที่ได้รับ โดยมีเงื่อนไขคือ กำลังพลและงบประมาณจะต้องไม่เพิ่มขึ้น รวมทั้งขจัดงานที่ซ้ำซ้อนออกไป เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและปฏิบัติงาน

2.2 ให้การดำเนินงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ สามารถยื่นหยัดได้ด้วยตนเองและเพื่อเป็นการลดการจัดหาจากต่างประเทศโดยกระทรวงกลาโหม หรือกระทรวงกลาโหม ร่วมลงทุนกับภาคเอกชน หรือเอกชนดำเนินการเอง โดยอยู่ในความควบคุมของกระทรวงกลาโหม

2.3 ปรับปรุงระบบงานในสายงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ให้สอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การลดขนาดโครงสร้างและความเป็นมาตรฐานของหน่วยงานและสนับสนุนนโยบายการปฏิรูประบบราชการของรัฐบาล

3. กรอบนโยบาย

คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงการจัดส่วนราชการในกระทรวงกลาโหมได้กำหนดกรอบนโยบายทั่วไป และนโยบายเฉพาะ เพื่อเป็นหลักการในการดำเนินการกว้าง ๆ ดังนี้

3.1 นโยบายทั่วไป

3.1.1 การปฏิรูปกระทรวงกลาโหมควบคู่ไปกับการปรับปรุงโครงสร้างกองทัพไทยให้มีการปฏิรูปการบริหารจัดการของส่วนราชการไปพร้อม ๆ กับการปรับปรุงโครงสร้างกำลังกองทัพไทย ทั้งนี้ เนื่องจากมาตรการด้านการบริหารจัดการหลาย ๆ ประการสามารถนำไปปฏิบัติได้โดยไม่ต้องรอผลจากการปรับโครงสร้างกำลัง ตัวอย่างเช่น มาตรการลดกำลังพล ประเภทนายทหารชั้นนายพล มาตรการพิจารณาโครงการจัดหายุทโธปกรณ์แบบรวมการ และมาตรการการใช้ขีดความสามารถของภาคเอกชน เป็นต้น

3.1.2 การกำหนดเป้าหมายและขั้นตอนที่ชัดเจน การดำเนินการตามนโยบาย และ/ หรือมาตรการจะต้องกำหนดเป้าหมายและขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติให้บังเกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม ตามห้วงระยะเวลาที่เหมาะสม ตัวอย่างเช่น การกำหนดเป้าหมายระยะสั้นและระยะยาว การกำหนดแผนปฏิบัติการ และปฏิทินการดำเนินงาน เป็นต้น

3.1.3 ประสิทธิภาพและความประหยัด การดำเนินงานจะต้องมุ่งสู่ประสิทธิภาพและความประหยัดโดยขจัดความซ้ำซ้อนก่อให้เกิดการรวมการและการเชื่อมโยง/ส่งเสริมขีดความสามารถระหว่างส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม และระหว่างกระทรวงกลาโหมกับส่วนราชการภายนอก กระทรวงกลาโหมรวมทั้งภาคเอกชนอันจะนำไปสู่การใช้ทรัพยากรร่วมกันและการปฏิบัติการร่วมกัน

3.1.4 การมีส่วนร่วมของกำลังพลในกระทรวงกลาโหมและภาคประชาสังคมการดำเนินงานต้องมีเหตุผล มีความโปร่งใส เพื่อให้กำลังพลในกระทรวงกลาโหม และภาคประชาสังคม (ภาครัฐ ที่เป็นพลเรือน องค์กรเอกชน และประชาชนทั่วไป) มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิรูปกระทรวงกลาโหม และการปรับปรุงโครงสร้างกองทัพไทย

3.2 นโยบายเฉพาะในด้านการปรับปรุงกลุ่มงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

3.2.1 รวมการงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเข้าไว้ในระดับกระทรวงกลาโหม (สป.)

3.2.2 ผลผลิตจากอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ จะต้องมุ่งตอบสนองความต้องการของกองทัพเป็นหลัก แต่จะต้องมีความคุ้มค่าในเชิงธุรกิจ

3.2.3 ปรับปรุง แก้ไข กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ให้ภาคเอกชนในประเทศสามารถเข้าร่วมทุนและรองรับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ต้องมีมาตรการควบคุมเรื่องความลับทางราชการ

3.2.4 การร่วมทุนกับต่างประเทศ ต้องเน้นการถ่ายทอดเทคโนโลยีโดยมีการประสานกับหน่วยงานวิจัยพัฒนาและเทคโนโลยีของกระทรวงกลาโหมอย่างใกล้ชิด เพื่อแสวงประโยชน์จากเทคโนโลยีใหม่ ๆ

3.2.5 การมอบหมายงานที่มีใช้ภารกิจโดยตรงของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม ให้ภาคเอกชน ดำเนินการ

4. แนวความคิดในการปฏิบัติ

4.1 เป้าหมายระยะยาวของการปรับปรุงกลุ่มงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

4.1.1 มีการกำหนดนโยบายยุทธศาสตร์ และการสนับสนุนหลักการและงบประมาณเกี่ยวกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในระดับรัฐบาลที่ชัดเจน เช่น การบรรจุในแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อให้มีการส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศอย่างจริงจัง

4.1.2 การเพิ่มประสิทธิภาพความสามารถในการพึ่งพาตนเองให้ได้ในด้านยุทธโศปกรณ์ทางทหารของประเทศ และการแข่งขันในเชิงพาณิชย์ ดังนั้น การดำเนินการปรับปรุง ๆ จะมุ่งไปสู่การให้ภาคเอกชนเข้ามาดำเนินการในกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศบางประเภท ส่วนกิจการที่มีความจำเป็นต้องควบคุมอย่างใกล้ชิด ให้พิจารณานำภาคเอกชนมาร่วมลงทุน

4.2. การดำเนินการในระยะสั้นและปานกลาง

4.2.1 ปรับปรุงแก้ไข กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และรวมการกลุ่มกิจกรรมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่อยู่ในสังกัดกระทรวงกลาโหม ในปัจจุบัน เพื่อลดข้อจำกัดและเอื้ออำนวยต่อการนำภาคเอกชนเข้ามาดำเนินการ และนำไปสู่เป้าหมายระยะยาว

4.2.2 ให้มีความร่วมมือระหว่างภาครัฐ สถาบันวิจัย และภาคเอกชน เพื่อระดม ความคิดและทรัพยากรในการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

4.2.3 แสวงหาความร่วมมือกับมิตรประเทศ ที่มีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีเกี่ยวกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยมุ่งที่จะรับถ่ายทอดเทคโนโลยีที่มีความเหมาะสม และเกื้อกูลต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย

พระราชบัญญัติอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการพลังงานทหาร

เพื่อให้นโยบายการปรับปรุงงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ที่กล่าวมาแล้วสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์ กระทรวงกลาโหม โดย สำนักนโยบายและแผนกลาโหม ได้นำเรียนปลัดกระทรวงกลาโหม เพื่อขออนุมัติหลักการให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจัดทำร่างพระราชบัญญัติอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเสนอต่อรัฐสภา ซึ่งปลัดกระทรวงกลาโหม ได้กรรณานุมัติหลักการเมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2540 และศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร ได้ขออนุมัติแต่งตั้งคณะทำงานร่างพระราชบัญญัติอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ตามคำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม (เฉพาะ) ที่ 120/40 ลงวันที่ 5 เมษายน 2540 ประกอบด้วยผู้แทน ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร, กรมการอุตสาหกรรมทหาร, กรมพลังงานทหาร, สำนักงานนโยบายและแผนกลาโหม, สำนักงบประมาณกลาโหม, กรมเสนาธิการ, สำนักงานวิจัยและพัฒนากลาโหม และ กรมพระธรรมนูญ ซึ่งได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติ ส่งให้ กรมพระธรรมนูญพิจารณาก่อนที่จะเสนอขอรับความเห็นชอบจาก ปลัดกระทรวงกลาโหม เพื่อนำเสนอต่อรัฐสภา

1. วัตถุประสงค์ของร่าง พระราชบัญญัติ

- 1.1 ต้องการให้จำหน่ายผลิตภัณฑ์ของทหารได้
- 1.2 ให้เอกชนเข้าร่วมดำเนินการและเป็นตัวแทนจำหน่าย
- 1.3 ให้กิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศสามารถพึ่งพาตนเองได้
- 1.4 ให้การดำเนินการต่างๆ ของ กระทรวงกลาโหมในด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

2. สรุปสาระสำคัญของ พระราชบัญญัติ

2.1 สร้าง ผลิตภัณฑ์ ขยาย ข้าง รับข้าง เข้า ให้เข้า เข้าซื้อ ให้เข้าซื้อ ยืม ให้ยืม จัดหา จำหน่าย แลกเปลี่ยน โอน รับโอน ใช้บริการ และให้บริการด้วยประการใดๆ อันเกี่ยวกับทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องเนื่องกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการพลังงานทหาร ตลอดจนทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้

2.2 ร่วมทุน ร่วมการงาน หรือสมทบทุนกับบุคคลอื่น รวมทั้งถือหุ้นในบริษัท จำกัด หรือบริษัทมหาชน จำกัด เพื่อการใดๆ อันเกี่ยวกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และการพลังงานทหาร โดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี

2.3 จัดตั้งบริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัดเพื่อดำเนินการใดๆ อันเกี่ยวกับอุตสาหกรรม และภาคเอกชน เพื่อให้ได้รับความร่วมมือและการสนับสนุน ในการดำเนินกิจการ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการพลังงานทหาร

2.4 จัดตั้งกองทุนและ/หรือเงินทุนหมุนเวียนสำหรับกิจการอุตสาหกรรมป้องกัน ประเทศและการพลังงานทหารขึ้น โดยความเห็นชอบของสำนักงบประมาณและกระทรวงการคลัง

คณะกรรมการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร

เพื่อให้การปฏิบัติตาม พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว เป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงให้มี คณะกรรมการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร ซึ่งประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหมซึ่งรัฐมนตรีมอบหมาย ปลัดกระทรวง กลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหาร อากาศ ผู้อำนวยการศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร ผู้อำนวยการสำนัก นโยบายและแผนกลาโหม ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณกลาโหม ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ เลขาธิการ คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ประธานกรรมการสภาพการการค้าแห่งประเทศไทย และ ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมแต่งตั้ง จำนวนไม่เกินกว่าสามคน เป็นผู้ปฏิบัติ หน้าที่ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. 2550

สรุปสาระสำคัญของ พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ ได้ยกเลิกคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 37 ลงวันที่ 21 ตุลาคม 2519 ที่ใช้บังคับกับโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน และตราพระราชบัญญัติฉบับนี้ขึ้นใช้บังคับแทนโดยบัญญัติในเรื่อง

1. การขอและออกใบอนุญาต ซึ่งเอกชนที่ได้รับใบอนุญาตผลิตอาวุธจะผลิตให้เฉพาะส่วนราชการของกระทรวงกลาโหม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ หรือส่วนราชการอื่นหรือรัฐวิสาหกิจที่ได้รับยกเว้นไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยอาวุธปืนฯ เท่านั้น

2. กำหนดมาตรการในการควบคุมและตรวจสอบโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน

3. บทกำหนดโทษและอัตราค่าธรรมเนียมให้มีความเหมาะสมมากขึ้น

แต่เดิมอาวุธที่จะอนุญาตให้เอกชนผลิตสำหรับราชการทหารและตำรวจได้จะกำหนดโดย คำสั่ง ปร.ฉบับที่ 37 ลง 21 ตุลาคม 2519 แต่ต่อมาได้มี การพิจารณาว่าคำสั่ง ปร.ฉบับที่ 37 ลง 21 ตุลาคม 2519 ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว บทบัญญัติบางประการไม่สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาวะการณ์ปัจจุบัน สมควรปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับการอนุญาต และมาตรการในการควบคุมและตรวจสอบโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน รวมทั้งปรับปรุงบทกำหนดโทษ และอัตราค่าธรรมเนียมให้เหมาะสมยิ่งขึ้น แต่อย่างไรก็ตามอาวุธที่จะอนุญาตให้เอกชนผลิตนั้นจะต้องผลิตสำหรับราชการทหารและตำรวจเป็นหลัก กล่าวอีกนัยหนึ่ง ราชการทหารและตำรวจ จะต้องมี ความต้องการในการจัดหาอาวุธเหล่านั้นด้วย ทั้งนี้เพราะวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติ โรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. 2550 มีขึ้นเพื่อให้เอกชนมีส่วนร่วมแบ่งเบาภาระของราชการทหารและตำรวจ โดยจะเห็นได้ว่าพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. 2550 มิได้มีขึ้นเพื่อควบคุมการผลิตอาวุธ มิได้หมายความว่า ผู้ใดจะผลิตสิ่งใดที่เข้าข่ายเป็นอาวุธแล้วจะต้องขอ อนุญาตตั้งโรงงานตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. 2550 นี้่อย่างใด แต่คำสั่ง ฉบับนี้จะควบคุมเฉพาะผู้ที่ประสงค์จะตั้ง โรงงานผลิตอาวุธสำหรับราชการทหารและตำรวจเท่านั้น ส่วนผู้ที่ผลิตอาวุธสำหรับทางพลเรือนก็จะมีกฎหมายอื่นบัญญัติถึงวิธีการอนุญาตในเรื่องเดียวกัน นี้ไว้แล้ว ได้แก่ กฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิดดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียม อาวุธปืน กล่าวคือ ผู้ที่จะผลิตอาวุธไม่จำเป็น ต้องขออนุญาตตามกฎหมายทั้งสองฉบับแต่อย่างใด เพราะโดยระบบกฎหมายที่ดั่งนั้น จะไม่มีความซ้ำซ้อนกัน จะไม่การปฏิบัติต่อเรื่องเดียวกันด้วย กฎหมายหลายฉบับ อันจะก่อให้เกิดอุปสรรคและความยุ่งยากแก่ผู้ขอรับใบอนุญาต จุดแบ่งของ กฎหมายทั้งสองฉบับนี้จึงอยู่ที่ที่จะผลิตเพื่อใคร ยกตัวอย่างเช่น บริษัท ก. ประสงค์จะตั้งโรงงานผลิต วัตถุระเบิดที่ใช้ในทางพาณิชย์ เช่น การระเบิดเหมืองแร่ เหมืองหิน กรณีนี้ เมื่อพิจารณา

วัตถุประสงค์ในการผลิตแล้ว ไม่ใช่การผลิตสำหรับราชการทหารและตำรวจ กรณีจึงเข้าข่ายที่จะต้องขออนุญาต ตามกฎหมายว่าด้วย อาวุธปืนฯ ไม่เข้าข่าย ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมจะอนุญาตให้ตั้งโรงงานผลิตอาวุธฯ ตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. 2550 ได้

ในพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. 2550 ฉบับนี้ “อาวุธ” หมายความว่า

1. อาวุธปืน หรืออาวุธอย่างอื่นซึ่งใช้ส่งกระสุนปืน โดยวิธีระเบิด หรือกำลังดันของ ก๊าซหรืออัดลม หรือเครื่องกลใด ๆ ซึ่งต้องอาศัยอำนาจของ พลังงานรวมทั้งส่วนประกอบ ของสิ่งนั้น ๆ ด้วย

2. กระสุนปืน และหมายความรวมถึงกระสุนโคด กระสุนปลาย กระสุนแตก ลูก ระเบิดตอร์ปิโด ทู่นระเบิด และจรวด ทั้งชนิดที่มีหรือไม่มีกรด ก๊าซ เชื้อเพลิง เชื้อโรค ไอพิช หมอก หรือควัน หรือกระสุน ตอร์ปิโด ทู่นระเบิดและจรวด ที่มี คุณสมบัติคล้ายคลึงกัน หรือเครื่อง หรือ สิ่งสำหรับอัด หรือทำหรือใช้ประกอบกระสุนปืน รวมทั้งส่วนประกอบของสิ่งนั้น ๆ ด้วย

3. วัตถุที่สามารถส่งกำลังดันอย่างแรงต่อสิ่งห่อหุ้มโดยฉับพลันในเมื่อระเบิดขึ้น โดยมีสิ่งเหมาะสมทำให้เกิดกำลังดัน หรือโดยการสลายตัวของวัตถุระเบิดนั้น ทำให้มีแรงทำลาย หรือแรงประหาร และหมายความถึงเชื้อปะทุต่าง ๆ หรือ วัตถุอื่นใดมีสภาพคล้ายคลึงกัน ซึ่งใช้หรือ ทำขึ้นเพื่อให้เกิดการระเบิด รวมทั้งส่วนประกอบของสิ่งนั้น ๆ ด้วย หรือ

4. สิ่งอื่นใดที่มีอำนาจในการประหาร ทำลาย หรือทำให้หมดสมรรถภาพ

ในทำนองเดียวกับอาวุธตาม (1) (2) และ (3) รวมทั้งส่วนประกอบของสิ่งนั้น ๆ ด้วย เพื่อประโยชน์แห่งพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. 2550 ฉบับนี้ คำว่า ส่วนประกอบหมายความว่าส่วนต่าง ๆ ของอาวุธตาม (1) (2) (3) หรือ (4) และหมายความรวมถึง อุปกรณ์อย่างใด ซึ่งเมื่อนำมาประกอบ กับอาวุธดังกล่าวแล้ว ทำให้อาวุธนั้นมีประสิทธิภาพ หรือเกิด ประโยชน์แก่การใช้เพิ่มขึ้น หรือทำให้คุณลักษณะเปลี่ยนแปลงไป

รัฐบาลได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้เอกชนจัดตั้งโรงงานทำ ประกอบ ซ่อมแซม และ เปลี่ยนลักษณะอาวุธ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระทางการผลิตของทางราชการ โดยการออก ใบอนุญาตให้เอกชนจัดตั้งโรงงานทำประกอบ ซ่อมแซมและเปลี่ยนลักษณะอาวุธ ซึ่งกรมการ อุตสาหกรรมทหาร เป็นหน่วยงานรับผิดชอบ ปัจจุบันมีผู้ได้รับอนุญาตให้ผลิตอาวุธ ตาม พระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. 2550 จำนวน 8 บริษัท ประกอบด้วย

1. บริษัท ไทยอามส์ จำกัด ตั้งอยู่ ณ เลขที่ 85 หมู่ที่ 8 ถนนเขาวัง-น้ำพุ-ชันภูป่าห้วย ตำบลรางบัว อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี ได้รับใบอนุญาตตั้งโรงงานผลิต กระสุนปืนพกขนาดเล็ก, กระสุนปืนลูกซอง

2. บริษัท บูลเล็ท มาสเตอร์ จำกัด ตั้งอยู่ ณ เลขที่ 228 ถนนเลียบคลองชลประทาน ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ได้รับใบอนุญาตตั้งโรงงานผลิต กระสุนปืนพกขนาดเล็ก, กระสุนปืนลูกซอง

3. บริษัท รอยัล แอมมูนิชั่น จำกัด ตั้งอยู่ ณ เลขที่ 99/4 ถนนนครสวรรค์ – ท่าตะโก หมู่ที่ 2 ตำบลพระนอน อำเภอเมืองนครสวรรค์ ได้รับใบอนุญาตตั้งโรงงานผลิต กระสุนปืนรีวอลเวอร์, กระสุนปืนพกอัตโนมัติ

4. บริษัท กมรัตน์ คอมเมอร์เชียล จำกัด ตั้งอยู่ ตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง นครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ได้รับใบอนุญาตตั้งโรงงานผลิต-อาวุธปืนพกของบริษัทต่างๆ

5. บริษัท เนแรก อาร์มส อินคัสตรี จำกัด ตั้งอยู่ ณ เลขที่ 119 หมู่ 13 ตำบลเขาสูง อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ได้รับใบอนุญาตตั้งโรงงานผลิต ปลอกกระสุนและหัวกระสุนขนาด ต่างๆ

6. บริษัท ใช้ เอ็กซ์โพลซีฟ จำกัด ตั้งอยู่ ณ เลขที่ 223 ถนนธนรัชต์ หมู่ที่ 6 ตำบล หนองน้ำแดง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ได้รับใบอนุญาตตั้งโรงงานผลิต วัตถุระเบิด เพื่อการอุตสาหกรรม

7. บริษัท อัสพรณ เอ็กซ์โพลซีฟ จำกัด ตั้งอยู่ ณ เลขที่ 141 หมู่ที่ 8 ตำบลห้วยแห้ง อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ได้รับใบอนุญาตตั้งโรงงานผลิตเชื้อปะทุไฟฟ้า, เชื้อปะทุถ่วงเวลา, เชื้อปะทุไม่ใช้ไฟฟ้าชนิดถ่วงเวลา (NON - ELECTRIC DETONATORS) และวัตถุระเบิด EMULSION

8. บริษัท พี.วี.เอ็กซ์โพลซีฟ (ไทยแลนด์) จำกัด ตั้งอยู่ ณ เลขที่ 76 หมู่ที่ 1 ตำบลพุดา งาน อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี ได้รับใบอนุญาตตั้งโรงงานผลิต วัตถุระเบิดเพื่อการ อุตสาหกรรม ได้แก่ EMULSION SLURRY TYPE, สายชนวนธรรมดา, สายชนวนไฟฟ้าชนิดต่าง ๆ (ELECTRIC DETONATORS) พร้อมเชื้อปะทุชนิดอื่น ๆ, เชื้อปะทุชนิดไม่ใช้ไฟฟ้า (NON - ELECTRIC DETONATORS), AMMONIUM NITRATE EMULSION (BULIK EMULSION)

พระราชบัญญัติควบคุมการส่งออกป่นอกราชอาณาจักรซึ่งอาวุธยุทธภัณฑ์และ สิ่งที่ใช้ในการสงคราม พ.ศ.2495

พระราชบัญญัติ ควบคุมการส่งออกป่นอกราชอาณาจักร ซึ่งอาวุธยุทธภัณฑ์ และสิ่งที ใช้ในการสงคราม พ.ศ. 2495 ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร. ให้ไว้ ณ วันที่ 22 มกราคม 2495 เป็นปีที่ 7 ใน รัชกาลปัจจุบัน

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติควบคุมการส่งออกป่นออก
ราชอาณาจักรซึ่งอาวุธยุทธภัณฑ์ และสิ่งที่ใช้ในการสงคราม พ.ศ. 2495"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ ในราชกิจจานุ
เบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 เมื่อเห็นเป็นการสมควรเพื่อเป็นประโยชน์แห่งความปลอดภัยของประเทศ
หรือเพื่อธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ จะให้มีการควบคุมการส่งออกป่น
หรือการส่งผ่านป่นออกราชอาณาจักร ซึ่งอาวุธยุทธภัณฑ์ และสิ่งที่ใช้ในการสงครามก็ได้โดยตรา
เป็นพระราชกฤษฎีกา

สิ่งที่ใช้ในการสงครามให้หมายความรวมถึงตลอดถึงสัมภาระ พลังสงคราม อุปกรณ์การ
ลำเลียงที่มีคุณค่าในทางยุทธศาสตร์และวัตถุที่มีประโยชน์ในการผลิตอาวุธ กระสุน และสิ่งที่ใช้ใน
การสงครามด้วย

มาตรา 4 ในพระราชกฤษฎีกาซึ่งออกตามความใน มาตรา 3 ให้ระบุชนิดและประเภท
ของอาวุธยุทธภัณฑ์ และสิ่งที่ใช้ในการสงครามอันพึงควบคุมเพื่อประโยชน์ในการควบคุมจะระบุ
ข้อกำหนดดังต่อไปนี้ไว้ด้วยก็ได้ คือ

- (1) ประเทศหรือที่ที่ห้ามมิให้ส่งอาวุธยุทธภัณฑ์ และสิ่งที่ใช้ในการสงครามออกไป
- (2) วิธีการเพื่อป้องกันการส่งอาวุธยุทธภัณฑ์ และสิ่งที่ใช้ในการสงครามที่ควบคุมผ่าน
ไปยังประเทศหรือที่ที่ห้ามตาม (1)
- (3) เงื่อนไขในการควบคุมตามความจำเป็นแก่พฤติการณ์

มาตรา 5 ให้นำบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการศุลกากรเฉพาะ อย่างยิ่งว่าด้วยการ
ตรวจ การยึดและริบของ หรือการจับกุมผู้กระทำความผิด การแสดงเท็จ และการฟ้องร้อง มาใช้บังคับแก่
การควบคุมอาวุธยุทธภัณฑ์และ สิ่งที่ใช้ในการสงครามตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

มาตรา 6 ผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชกฤษฎีกาซึ่งออกตามความใน
พระราชบัญญัตินี้ มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกิน สองหมื่นบาท หรือ
ทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 7 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ.2530

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ.2530

1. วัตถุประสงค์เพื่อควบคุมยุทธภัณฑ์ ได้แก่ อาวุธ เครื่องอุปกรณ์ของอาวุธ สารเคมี สารชีววะ สารรังสี หรือเครื่องมือ เครื่องใช้ที่อาจนำมาใช้ในการรบหรือสงครามได้ ทั้งนี้เป็นไปตามประกาศไว้ในประกาศกระทรวงกลาโหม

2. ควบคุมในเรื่องของการสั่งเข้ามา นำเข้ามาในราชอาณาจักร การผลิต และการมีไว้ในครอบครอง

3. ไม่ควบคุมยุทธภัณฑ์ที่เป็นของส่วนราชการทหารหรือตำรวจ รวมทั้งอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืนที่นายทะเบียนอาจออกใบอนุญาตให้ได้ตาม พ.ร.บ.อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490

เหตุผลความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัตินี้ โดยที่ยุทธภัณฑ์เป็นสิ่งที่อาจนำไปใช้ในการรบหรือการสงครามได้ ตลอดทั้งนำไปใช้อันอาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งรัฐ หรือความสงบเรียบร้อยหรือประโยชน์สุขของประชาชน รัฐจึงต้องมีการควบคุมยุทธภัณฑ์เพื่อป้องกันเหตุดังกล่าว โดยองค์การของรัฐและเจ้าหน้าที่ที่มีความชำนาญ

คำนิยามที่ควรทำความเข้าใจ

“ยุทธภัณฑ์” หมายความว่า อาวุธ เครื่องอุปกรณ์ของอาวุธ สารเคมี สารชีววะ สารรังสี หรือเครื่องมือเครื่องใช้ที่อาจนำไปใช้ในการรบหรือการสงครามได้ ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา ตามมาตรา 7

“ผลิต” หมายความว่า ทำ ประกอบ ซ่อมแซม เปลี่ยนลักษณะ ผสม แปรสภาพ ปรุงแต่ง หรือแบ่งบรรจุซึ่งยุทธภัณฑ์

“มี” หมายความว่า มีกรรมสิทธิ์หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยุทธภัณฑ์

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการควบคุมยุทธภัณฑ์

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

การรักษาการตามพระราชบัญญัติของรัฐมนตรีและอำนาจหน้าที่

มาตรา 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ ออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ และยกเว้นค่าธรรมเนียม กำหนดกิจการอื่นและออกประกาศ เพื่อปฏิบัติการตาม

พระราชบัญญัตินี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับการศุลกากร ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

การที่พระราชบัญญัติไม่ใช้บังคับกรณียุทธภัณฑ์เป็นของ

- (1) ราชการทหารหรือตำรวจ
- (2) ส่วนราชการ องค์การของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือสภากาชาดไทย ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (3) ประจําอากาศยานหรือเรือเดินทะเล ตามปกติที่ได้แสดงและให้พนักงานศุลกากรตรวจตามกฎหมายแล้ว
- (4) ประจํายานพาหนะที่ใช้เพื่อการรบของต่างประเทศ ซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรโดยทางราชการ
- (5) อาวุธซึ่งผู้ได้รับใบอนุญาตตามคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 37 ลงวันที่ 21 ตุลาคม 2519 มีไว้ในครอบครองโดยได้รับอนุญาตตามคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 37 ลงวันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ.2519

การกำหนดชนิดของยุทธภัณฑ์ที่อาจนำไปใช้ในการรบหรือสงคราม (มาตรา 7)

ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดว่า อาวุธ เครื่องอุปกรณ์ของอาวุธ สารเคมี สารชีวะ สารรังสี หรือเครื่องมือเครื่องใช้ที่อาจนำไปใช้ในการรบหรือการสงครามได้ชนิดใดเป็นยุทธภัณฑ์

คณะกรรมการควบคุมยุทธภัณฑ์ องค์ประกอบ วาระการดำรงตำแหน่ง การประชุม การลงมติ (มาตรา 8, 9, 10, 11)

1. ปลัดกระทรวงกลาโหม เป็นประธานกรรมการ และมีกรรมการซึ่งประกอบด้วยข้าราชการทหารจาก 3 เหล่าทัพ 10 คน ผู้แทนกระทรวง 4 กระทรวง และผู้ทรงคุณวุฒิ ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม แต่งตั้งจำนวนไม่เกิน 3 คน เป็นกรรมการ โดยมีผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนกลาโหม เป็นกรรมการและเลขานุการ
2. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี
3. การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง จึงเป็นองค์ประชุมการวินิจฉัยชี้ขาดให้ถือเสียงข้างมาก

หน้าที่คณะกรรมการควบคุมยุทธภัณฑ์ (มาตรา 12)

1. ให้คำวินิจฉัยชี้ขาดแก่ส่วนราชการ องค์การของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจว่า อาวุธ เครื่องอุปกรณ์ของอาวุธ สารเคมี สารชีวะ สารรังสี หรือเครื่องมือเครื่องใช้ใดเป็นยุทธภัณฑ์หรือไม่

2. เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการประกาศกำหนดเขตยุทธภัณฑ์ตามมาตรา 7
3. เสนอแนะหรือให้คำปรึกษาแก่รัฐมนตรีหรือปลัดกระทรวงกลาโหมในเรื่องที่เกี่ยวกับการควบคุมยุทธภัณฑ์
4. พิจารณากลับการขออนุญาตและเสนอแนะแก่ปลัดกระทรวงกลาโหมในการอนุญาตตามมาตรา 15 ตามที่ได้รับมอบหมาย
5. เสนอแนะหรือให้คำปรึกษาแก่รัฐมนตรีในเรื่องการแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่
6. ปฏิบัติการอื่นตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย

การขออนุญาตและการออกใบอนุญาต

1. ห้ามมิให้ส่งเข้ามา นำเข้า ผลิต หรือมียุทธภัณฑ์ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากปลัดกระทรวงกลาโหม (มาตรา 15)
2. ข้อห้ามมิให้ออกใบอนุญาตให้บุคคลบางประเภท (มาตรา 16)
3. ใบอนุญาตมี 4 ประเภท คือ ส่งเข้ามา นำเข้ามา ผลิต และมี (มาตรา 17)
4. การแจ้งสถานที่เก็บให้ปลัดกระทรวงกลาโหม (มาตรา 19)
5. ระยะเวลาในการยื่นคำขอรับอนุญาต การแจ้งศุลกากร ผลของการที่มีได้แจ้ง (มาตรา 20 – 23)
6. ระยะเวลาของใบอนุญาต การต่อใบอนุญาต การอุทธรณ์ และคำวินิจฉัยชี้ขาด (มาตรา 24 – 27)
7. การระงับหรือป้องกันอันตรายที่เกิดจากสถานที่เก็บยุทธภัณฑ์ เครื่องจักรกล หรือเครื่องมือเครื่องใช้ (มาตรา 29)

พนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจในการปฏิบัติหน้าที่คือ (มาตรา 30 – 31)

1. เข้าไปในสถานที่ผลิตยุทธภัณฑ์ระหว่างเวลาทำการ เข้าไปในสถานที่เก็บยุทธภัณฑ์ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก หรือเข้าไปในยานพาหนะที่บรรทุกยุทธภัณฑ์ ทั้งนี้ เพื่อตรวจสอบสถานที่ ยุทธภัณฑ์ ภาชนะบรรจุ สมุดบัญชี เอกสาร หรือสิ่งอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับยุทธภัณฑ์ นั้น
2. นำยุทธภัณฑ์หรือสิ่งอื่นที่ผลิตจากยุทธภัณฑ์ในปริมาณเท่าที่จำเป็นไปเป็นตัวอย่างเพื่อตรวจสอบในกรณีที่มีเหตุสงสัย
3. ตรวจค้น ถัก ยึด หรืออายัดยุทธภัณฑ์ ภาชนะบรรจุ สมุดบัญชี เอกสาร หรือสิ่งอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับยุทธภัณฑ์นั้น ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้
4. สั่งเป็นหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสาร หรือวัตถุใด ๆ มาเพื่อประกอบการพิจารณาได้
5. ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องต้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

ข้อปฏิบัติในการยึดอายุัด ยุทธภัณฑ์ ภาชนะบรรจุ สมุดบัญชีเอกสารและสิ่งอื่นใด
การส่งคืน การรีบ การทำลาย การตกเป็นของรัฐ (มาตรา 32 – 37)

พนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมาย อาญา (มาตรา 38)

การเพิกถอนใบอนุญาต และการส่งยุทธภัณฑ์กลับไปนอกราชอาณาจักร (มาตรา 39 – 40)

บทกำหนดโทษ ตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา 41 – 50)

บทเฉพาะกาล (มาตรา 51 – 52)

การปรับปรุงกฎ ระเบียบ กระบวนการใหม่ ในการควบคุมการนำเข้า-ส่งออก สินค้าประเภทอาวุธยุทธภัณฑ์ รองรับการค้าสู่ประชาคมอาเซียน

ตามที่กรมการอุตสาหกรรมทหาร ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร มีภารกิจในการควบคุมการนำเข้า-ส่งออกสินค้าประเภทอาวุธยุทธภัณฑ์ และมีภารกิจในการออก หนังสือ/ใบอนุญาตต่าง ๆ ในการนำเข้าและส่งออกสินค้าดังกล่าว ภายใต้กฎหมายความมั่นคง ได้แก่ พระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ.2550 , พระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ.2530 และพระราชบัญญัติควบคุมการส่งออกนอกราชอาณาจักร ซึ่งอาวุธยุทธภัณฑ์และสิ่งที่ใช้ในการสงคราม พ.ศ.2495 ซึ่งกรมการอุตสาหกรรมทหาร ฯ ได้มีการเตรียมความพร้อมในการ ก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของประเทศไทย โดยได้มีการส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ควบคู่ไปกับการควบคุมอาวุธยุทธภัณฑ์ โดยกำหนดมาตรการในการบริหารงานตามอำนาจหน้าที่ ในกฎหมายด้านความมั่นคง เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ประกอบการภาคเอกชนและเพิ่มขีด ความสามารถในการแข่งขัน เช่น การรับมอบอำนาจในการลงนามในหนังสืออนุญาต/ใบอนุญาต , ลดขั้นตอนการดำเนินงาน , การเปลี่ยนแปลงรูปแบบใบอนุญาต/หนังสืออนุญาต โดยปรับปรุงแก้ไข กฎกระทรวง ระเบียบ คำสั่งที่เกี่ยวข้อง กอปรกับปรับปรุงขั้นตอนและลดระยะเวลาการปฏิบัติ ราชการ ในเรื่องการตรวจสอบประวัติ และการตรวจสอบสถานที่ผลิตและสถานที่เก็บยุทธภัณฑ์ เป็นการลดภาระของผู้ประกอบการที่จะยื่นขออนุญาตสั่งเข้ามา นำเข้ามา ผลิตหรือมีซึ่งยุทธภัณฑ์ อีกทั้งยังเป็นการลดขั้นตอนและระยะเวลาทางธุรการที่ไม่จำเป็น อีกทั้งกรมการอุตสาหกรรมทหาร ฯ ได้ลงนามในบันทึกข้อตกลงว่าด้วยการเชื่อมโยงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (MOU) ร่วมกับกรมศุลกากร เพื่อแสดงความตกลงร่วมกันในการเชื่อมโยงข้อมูลการนำเข้า-ส่งออกอาวุธยุทธภัณฑ์ระหว่าง หน่วยงานผ่านระบบ National Single Window หรือ NSW เพื่อเชื่อมโยงกับระบบ ASEAN Single Window ได้ในปี 2558 ซึ่งปัจจุบันกรมการอุตสาหกรรมทหาร ฯ ได้ดำเนินการพัฒนาระบบ เชื่อมโยงข้อมูลใบอนุญาตผ่าน National Single Window ของ กรมการอุตสาหกรรมทหาร ฯ โดย

เช่นสัญญาจ้างงานกับบริษัท สมาร์ท อัลลายแอนส์ จำกัด เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2555 เพื่อจัดทำระบบการควบคุมยุทธภัณฑ์ทั้งหมด เช่น การตรวจสอบประวัติ การตรวจสอบสถานที่เก็บ การยื่นคำขอ และการออกใบอนุญาต รวมถึงหนังสือแนะนำเรียนผู้บังคับบัญชาด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้ง การออกรายงานแบบต่างๆที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการเชื่อมโยงข้อมูลกับกรมศุลกากรผ่านระบบ NSW ด้วยเครือข่ายสื่อสารข้อมูลเชื่อมโยงหน่วยงานภาครัฐ (Government Information Network : GIN) และได้เริ่มใช้ระบบดังกล่าวแล้ว ซึ่งจากการพัฒนาระบบเครือข่ายดังกล่าวจะส่งผลให้ ลดภาระในการกรอกข้อมูลซ้ำซ้อนของผู้ประกอบการ โดยสามารถกรอกข้อมูลเพียงชุดเดียวแล้วสามารถส่งให้กรมศุลกากรได้ทางอิเล็กทรอนิกส์แบบอัตโนมัติ เป็นการบูรณาการการเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลและบริการระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เพื่อใช้ประโยชน์จากข้อมูลร่วมกันตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานตน รวมทั้งเป็นการสนับสนุนและรองรับการทำงานแบบไร้กระดาษ ลดขั้นตอนและระยะเวลาการให้บริการเกี่ยวกับการนำเข้าส่งออก ให้เหลือเท่าที่จำเป็นและลดปริมาณเอกสาร เป็นการลดต้นทุนการบริหาร การจัดการ ซึ่งผู้ประกอบการจะได้รับความสะดวก รวดเร็ว ในการดำเนินการขออนุญาตนำเข้า – ส่งออกอาวุธยุทธภัณฑ์ และเป็นการอำนวยความสะดวกด้านศุลกากรให้แก่ผู้ประกอบการ ลดต้นทุนค่าใช้จ่ายของผู้ประกอบการในกระบวนการนำเข้าและส่งออก อีกทั้งยังเป็นการช่วยส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศให้สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้ในภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน รวมทั้งเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศภายใต้กฎหมายด้านความมั่นคง (หลักเมือง ข่าวสารของสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม,ออนไลน์, 2556)

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พลตรี ธานี กลัมพสุต (2533 : 35) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง กองทัพไทยกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผลของการวิจัยพบว่า “การร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดกับส่วนราชการพลเรือนและรัฐวิสาหกิจในการวิจัยและพัฒนาด้านเทคโนโลยีเป็นหัวใจที่สำคัญ เพราะส่วนราชการพลเรือนและรัฐวิสาหกิจที่ทำหน้าที่วิจัยและพัฒนาเป็นหน่วยงานที่ส่งผลต่อการพัฒนาความก้าวหน้าของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ทั้งส่วนที่ดำเนินการโดยกระทรวงกลาโหมและภาคเอกชนโดยตรง เพราะในอุตสาหกรรมต่าง ๆ ต้องอาศัยการค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้ได้มาซึ่งความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนในเรื่องนั้น ๆ รวมทั้งการค้นคว้าทดลอง ซึ่งมุ่งใช้ประโยชน์ของความรู้ความเข้าใจที่บังเกิดขึ้นในเชิงปฏิบัติ และต่อเนื่องด้วยการพัฒนาเชิงวิศวกรรมออกมาเป็นผลิตภัณฑ์ต้นแบบให้สอดคล้อง และสนองตอบความต้องการของผู้ใช้ในลักษณะที่พร้อมสำหรับการนำไปสู่การผลิตเชิงอุตสาหกรรม”

นาวาเอก ฉลอง ศาสตร์สุข (2534 : 54-55) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการส่งเสริมบทบาทของเอกชนในกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศโดยวิธีการ วิเคราะห์เนื้อหาผลของการวิจัยพบว่า “เพื่อให้เกิดความเป็นไปได้ในด้านการลงทุนและการประกันในผลสำเร็จ ควรเลือกดำเนินการวิจัยพัฒนางานที่เห็นผลสำเร็จโดยใช้เทคโนโลยีไม่สูงนักก่อน และควรคำนึงถึงการผลิตจำนวนมากเพื่อลดต้นทุนการผลิต อาจจะใช้วิธีการดัดแปลงและปรับปรุงผลิตภัณฑ์จากต่างประเทศให้เหมาะสมกับความต้องการของกองทัพไทยก่อนในระยะเริ่มแรก อาวุธยุทธโศปกรณ์บางอย่างที่กองทัพต้องสั่งซื้อแต่จำนวนสั่งซื้อน้อย ทำให้ต้นทุนสูง รัฐจะต้องช่วยหาตลาดในต่างประเทศเพื่อให้ผู้ผลิตเพิ่มผลผลิต ทำให้ต้นทุนลดลงสามารถแข่งขันกับผู้ผลิตในต่างประเทศได้ มีการยกเว้นภาษีขาเข้าในการสั่งซื้อวัสดุที่จำเป็นต้องใช้ในการวิจัยและพัฒนา และภาษีขาออกในการส่งไปจำหน่ายในต่างประเทศ”

พลโท สงคราม เอมพันธุ์ (2539 : 55) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการปฏิบัติอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ผลของการวิจัยพบว่า “การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เป็นการดำเนินงานที่ใช้เงินลงทุนจำนวนมาก การที่ภาคเอกชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการลงทุนนั้น รัฐบาลอาจใช้นโยบายร่วมทุนเพื่อเป็นการสนับสนุนการลงทุนอย่างจริงจัง และมีหลักประกันให้ภาคเอกชนเกิดความมั่นใจในการลงทุน...”

พลโท บัณฑิต เนียมทันต์ (2542 : 177) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาผลของการวิจัยพบว่า “การวิจัยและพัฒนา เป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมทหารให้มีความก้าวหน้า สามารถปรับปรุงผลผลิตและขบวนการผลิตให้ทันสมัย ปัจจุบันการวิจัยของกระทรวงกลาโหมมิได้ให้ความสำคัญของการอุตสาหกรรมทหารเท่าที่ควร โครงการวิจัยที่ดำเนินการจึงเป็นลักษณะโครงการเล็ก ๆ ที่ไม่ก่อให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมทหารแต่อย่างใด ดังนั้น เพื่อให้แนวทางวิจัยและพัฒนาเป็นไปถูกทาง สำนักวิจัยของส่วนราชการต่าง ๆ ในกระทรวงกลาโหมจะต้องปฏิบัติตามนโยบายกระทรวงกลาโหม ตามคำสั่งกระทรวงกลาโหม ที่ 928/35 ลง 23 ธันวาคม 2535 เรื่อง กำหนดนโยบายการดำเนินการเกี่ยวกับกิจการอุตสาหกรรมทหาร ตามข้อ 1.6 “ให้มีการวิจัยและพัฒนากิจการอุตสาหกรรมทหาร ให้ทันสมัยและสามารถขยายกิจการจนทำการผลิตให้ได้เพียงพอกับความต้องการของเหล่าทัพ จนถึงระดับที่ไม่ต้องจัดหาจากภายนอกอีก นอกจากนี้ให้มีการร่วมมือกับส่วนราชการพลเรือนภาคเอกชน หรือมิตรประเทศ เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐานเพื่อการส่งออกด้วย”

พลตรี นรินทร์ เทบประสิทธิ์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การส่งเสริมภาคเอกชนเป็นฐานการผลิตในกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาผลของการวิจัยพบว่า “รูปแบบของกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ที่มีองค์กรของรัฐสามารถออกนโยบาย

ชัดเจนต่อเนื่อง และผลักดันนโยบายออกไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้งเป็นองค์กรที่สามารถประสานหน่วยงานภายในกระทรวงกลาโหม หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานภาคเอกชน เชื่อมต่อกับองค์กรต่างประเทศ และสามารถดำเนินการในเชิงธุรกิจได้ ภายใต้บทบัญญัติของกฎหมาย จะทำให้เกื้อกูลต่อการส่งเสริมภาคเอกชน ในส่วนของภาคเอกชนนั้นจะต้องมีกฎระเบียบที่เกื้อกูลให้สามารถดำเนินธุรกิจเป็นอิสระและสามารถนำศักยภาพของภาครัฐ ภาคเอกชนเข้ามาร่วมดำเนินการให้สัมฤทธิ์ผลร่วมกัน”

สรุป

ทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้นเป็นหลักการ และปัจจัยต่าง ๆ ในการศึกษาคณะแนวทางการส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของภาคเอกชนไทย ซึ่งต้องทำความเข้าใจกรอบแนวความคิดในระดับนโยบายและแผน การปรับปรุงโครงสร้างกองทัพไทย พระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบในการใช้เป็นแนวทางพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยต่อไป ซึ่งจากการทบทวนนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย จะเห็นได้ว่ารัฐบาลและกระทรวงกลาโหม ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการเชื่อมโยงนโยบายด้านความมั่นคงในการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพของกองทัพ กับการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เพื่อปรากฏออกมาให้เห็นเป็นผลผลิตอย่างเป็นรูปธรรม โดยมอบนโยบายเพื่อเป็นแนวทางในการเสริมสร้างศักยภาพของกองทัพและแนวทางในการพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ดังเช่น นโยบายการรักษาความมั่นคงของรัฐ นโยบายกระทรวงกลาโหม และแผนพัฒนาเศรษฐกิจฯ ที่กล่าวถึงข้างต้น โดยการมุ่งเน้นให้มีการส่งเสริมการผนึกกำลังระหว่างภาครัฐ และภาคเอกชน เพื่อให้เกิดการบูรณาการขีดความสามารถระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในทุกระดับ

ดังนั้น นโยบายของรัฐบาลจึงนับเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด ที่จะทำให้การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเกิดเป็นรูปธรรมขึ้นได้ และหากมีความต้องการให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการลงทุนในกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศแล้ว รัฐบาลจะต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการกับอุปสรรคต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ซึ่งการกำหนดนโยบายของรัฐบาล หรือในส่วนของกระทรวงกลาโหมที่ต้องประสานกับภาคเอกชนในเรื่องกฎ ระเบียบ และข้อกำหนดต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ที่อาจทำให้ขาดความคล่องตัวในการดำเนินงาน ควรจะต้องมีการจัดทำกรอบการสร้างและประสานความร่วมมือในรูปแบบและแนวทางในการทำงานที่ชัดเจน เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในด้านของกฎ ระเบียบ และข้อบังคับ ที่ทางหน่วยงานของรัฐจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนเพื่อช่วยให้การ

ทำงานร่วมกันเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเพื่อสนับสนุนพัฒนาภาคเอกชนให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินธุรกิจได้ ดังเช่น ตัวอย่างการปรับปรุงกฎ ระเบียบกระทรวงกลาโหม ในการควบคุมการนำเข้า-ส่งออกสินค้าประเภทอาวุธยุทโธปกรณ์ ที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ถือได้ว่าเป็นการบูรณาการการเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลและการบริการระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เพื่อใช้ประโยชน์จากข้อมูลร่วมกันตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานตน อีกทั้งยังเป็นการช่วยส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศให้สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้ในภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน รวมทั้งเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศภายใต้กฎหมายด้านความมั่นคง

บทที่ 3

รูปแบบการบริหารกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

การศึกษานโยบายการพัฒนาส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของภาคเอกชนไทย ในครั้งนี้ดำเนินการโดยศึกษาถึงรูปแบบการดำเนินงานของหน่วยงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อนำข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ เปรียบเทียบ เพื่อให้สามารถกำหนดแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนภาคเอกชนในอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยมีสาระสำคัญและรายละเอียด ดังต่อไปนี้

งานกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม

กิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เข้ามามีบทบาททางการทหาร ในสมัยของ จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ใน พ.ศ. 2496 ได้มีการตั้งกรมโรงงานทหาร ขึ้นในวันที่ 7 ตุลาคม 2496 ขึ้นกับสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม เพื่อรวบรวมโรงงานทหารที่ แยกกันอยู่ตามเหล่าทัพต่างๆ มาขึ้นตรงต่อผู้บังคับบัญชาคนเดียว ในระยะแรกทำหน้าที่ควบคุม กิจการโรงงานผลิตแก้ว และ โรงงานผลิตแบตเตอรี่ที่โอนมาจากกองทัพเรือ เป็นแหล่งข้อมูลด้านการ ระดมสรรพกำลังทางอุตสาหกรรมเพื่อทหาร หลังจากนั้นคือ วันที่ 30 มกราคม 2497 จึงเปลี่ยนชื่อ เป็นกรมการอุตสาหกรรมทหาร และรับโอนโรงงานทอผ้ากับ โรงงานฟอกหนังจากกระทรวง อุตสาหกรรมมาอยู่ในความควบคุมด้วย จากนั้น โรงงานอุตสาหกรรมที่อยู่ในความควบคุมของ กรมการอุตสาหกรรมทหารได้แปรสภาพเป็นองค์การรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงกลาโหม ตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง องค์การแก้ว องค์การแบตเตอรี่ องค์การทอผ้า องค์การฟอกหนัง และ องค์การผลิตอาหารสำเร็จรูป ซึ่งต่อมาในปี พ.ศ.2533 ได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง ศูนย์การ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร(สอพท.) เป็นหน่วยขึ้นตรงสำนักงานปลัดกระทรวง กลาโหม ฐานะของกรมการอุตสาหกรรมทหารจึงเปลี่ยนจากหน่วยขึ้นตรงสำนักงานปลัดกระทรวง กลาโหม เป็นหน่วยขึ้นตรงศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา (ประวัติ อท.สอพท., ออนไลน์, 2556) ทั้งนี้กระทรวงกลาโหมได้กำหนดให้ศูนย์การอุตสาหกรรม ป้องกันประเทศและพลังงานทหาร เป็นหน่วยควบคุมกำกับดูแลกิจการอุตสาหกรรมป้องกัน ประเทศและพลังงานทหาร พิจารณาแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและคำสั่งต่าง ๆ

เพื่อให้เอื้อประโยชน์ต่ออุตสาหกรรมป้องกันประเทศ รวมทั้งทำหน้าที่ส่งเสริมและควบคุม อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ซึ่งดำเนินการโดยภาคเอกชนให้อยู่ภายใต้กรอบของกฎหมายที่ กำหนดไว้ มีการจัดทำแผนแม่บทการปรับปรุงโครงสร้างกระทรวงกลาโหม พ.ศ.2550 (เอกสาร องค์ความรู้เรื่องการพัฒนาฐานข้อมูลอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร, 2556 : 5) โดยได้กำหนดเป้าหมายระบบงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร ให้สามารถ พึ่งพาตนเองได้มากขึ้น โดยการมุ่งเน้นให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือระหว่างกระทรวงกลาโหมกับ หน่วยงานราชการอื่นและภาคเอกชน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต เสริมสร้างความเข้มแข็งใน ภาคเอกชน ลดการพึ่งพาจากต่างประเทศ และเพื่อสนับสนุนความร่วมมือในการระดมสรรพกำลังทาง อุตสาหกรรมเพื่อทหาร หรือการมีอุตสาหกรรมที่สนับสนุนการทหารได้ แผนแม่บทดังกล่าวเป็น การให้ความสำคัญต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของภาครัฐบาลและเอกชน

การบริหารกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย

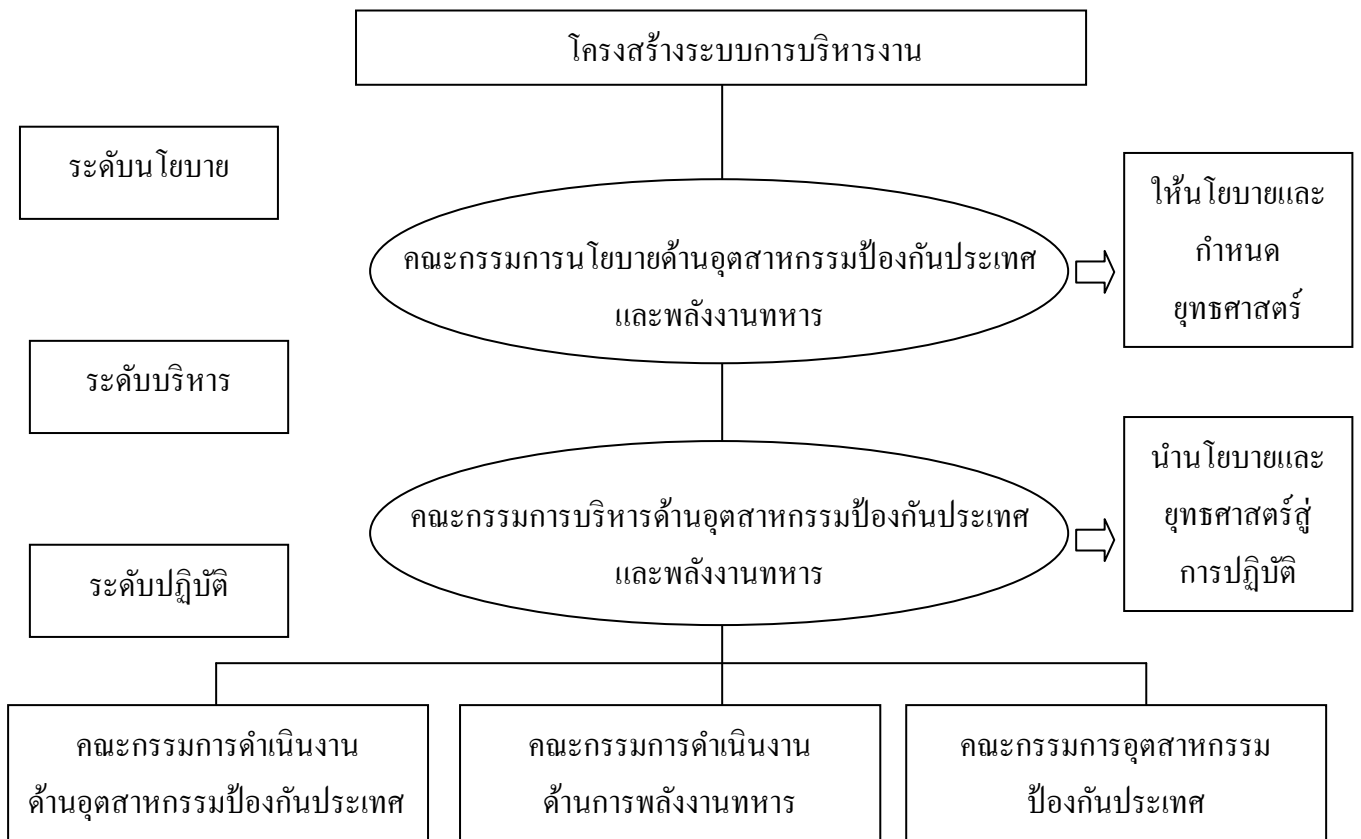
เป้าหมายหลักของการบริหารกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย คือการ พัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ให้มีขีดความสามารถในการผลิตและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ เพื่อรองรับภารกิจของกองทัพ ตามสภาพแวดล้อมทางทหารและขีดความสามารถที่กองทัพต้องการ เพื่อรับมือกับภัยคุกคามและความท้าทายในปัจจุบันและอนาคต สามารถตอบโจทก์ในเรื่องความมั่นคง ของชาติด้านเศรษฐกิจและการทหาร เพราะเป็นอุตสาหกรรมที่ดำเนินการผลิตยุทธปัจจัยเพื่อการ ป้องกันประเทศ ทำให้ประเทศมีความพร้อมรบด้านยุทโธปกรณ์ รวมถึงนโยบายต่างๆของรัฐบาล ในการส่งเสริมและพัฒนาประเทศทางด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่ได้ดำเนินการผ่านมานั้น จะเห็นได้ว่า อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยยังมีขนาดค่อนข้างเล็ก มีการพัฒนาค่อนข้างช้า ทั้งนี้เนื่องมาจากกระทรวงกลาโหมมีงบประมาณอย่างจำกัด และงบประมาณที่ได้รับส่วนใหญ่ ใช้ไปกับการบำรุงสถานภาพของกองทัพ เหลือเป็นเพียงส่วนน้อยที่จะสามารถนำไปใช้ในการพัฒนา กองทัพ การลงทุนทางด้านกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศจึงเป็นไปได้ยาก เพราะจำเป็นต้องใช้ งบประมาณการลงทุนสูง ประกอบกับกำลังทางทหารของประเทศไทยเป็นกองทัพที่ไม่ใหญ่นัก ดังนั้น ในการจัดตั้งโรงงานผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์บางชนิดจึงไม่คุ้มค่าในการลงทุน หากประเทศไทย ไม่สามารถหาตลาดในการส่งออกไปขายยังต่างประเทศได้ เนื่องจากอัตราการขยายตัวของ การจัดตั้งโรงงานอุตสาหกรรมของภาคเอกชน ซึ่งมีขีดความสามารถในการผลิตสูง และมีเทคโนโลยี สมัยใหม่ มีจำนวนเพิ่มขึ้นมามาก ประกอบกับรัฐบาลได้ให้การส่งเสริมการลงทุนด้วย

ดังนั้น ภาครัฐโดยกระทรวงกลาโหมจึงควรพิจารณาอาศัยขีดความสามารถ และเทคโนโลยีเหล่านี้มาช่วยในการพัฒนาอุตสาหกรรมด้านนี้ ซึ่งอย่างไรก็ตาม การทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน ควรมีการจัดทำกรอบการสร้างและประสานความร่วมมือในรูปแบบและแนวทางในการทำงานที่ชัดเจน เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในด้านของกฎระเบียบ และข้อบังคับ ที่ทางหน่วยงานของรัฐจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนเพื่อช่วยให้การทำงานร่วมกันเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1. โครงสร้างการบริหารงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม

คำสั่งกระทรวงกลาโหม (เฉพาะ) ที่ 195/52 ลง 18 มิถุนายน 2552 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการพลังงานทหาร ได้กำหนดการบริหารในรูปแบบของคณะกรรมการ แบ่งคณะกรรมการออกเป็น 3 ระดับ (5 คณะ)

แผนภาพที่ 3 - 1 แสดงผังโครงสร้างการบริหารงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร กระทรวงกลาโหม

ที่มา : ข้อมูลจากเอกสารการบรรยายพิเศษ เรื่อง อุตสาหกรรมทหาร ของศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร พ.ศ.2557

2. ประเภทของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย

การบริหารกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย ที่อยู่ในการควบคุมและกำกับดูแลของกระทรวงกลาโหม สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่ทหารผลิตได้เอง และ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่ทหารมีส่วนในการควบคุม ส่งเสริม สนับสนุน หรืออยู่ในแผนระดมสรรพกำลังทางอุตสาหกรรมเพื่อทหาร โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1. อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ที่ทหารผลิตได้เอง ได้แก่

2.1.1 โรงงานในสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทยและเหล่าทัพ มีจำนวน 29 โรงงาน ตารางที่ 3 – 1 โรงงานในสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทยและเหล่าทัพ

สังกัด	หน่วยงาน	ผลผลิต
กองบัญชาการกองทัพไทย	1. กรมแผนที่ทหาร	ถ้ำรูป พิมพ์แผนที่ ซ่อมบำรุงอุปกรณ์ การทำแผนที่และเครื่องจักรกล ฯลฯ
กองทัพบก	2. โรงงานผลิตวัตถุระเบิด กองโรงงาน วัตถุระเบิด ศูนย์อุตสาหกรรมสรรพาวุธ กรมสรรพาวุธทหารบก	- TNT 1/4, 1/2 , และ 1 1/4 ปอนด์ - ก.ปบค.105 มม. ซ้อมรบ และ ก.ปบร. ขนาด 80 และ 75 มม. ซ้อมรบ - กระสุน .22 นิ้ว
	3. โรงงานผลิตชนวน กองโรงงานวัตถุ ระเบิด ศูนย์อุตสาหกรรมสรรพาวุธ กรม สรรพาวุธทหารบก	- ชนวนท้าย ก.ปล. 5.56 มม. และ 7.62 มม.
	4. โรงงานผลิตอาวุธ กองโรงงานช่างแสง ศูนย์อุตสาหกรรมสรรพาวุธ กรม สรรพาวุธทหารบก	- กระบี่นายทหารชนิดมีลวดลาย - พานท้าย, ปะกับริงมือ, ล้ากล้อ, ฝักดาบ ปลย.เอ็ม 16 - ปลย. 11 พร้อมอุปกรณ์ครบชุด - ดาบปลายปืนปลย.11 พร้อมฝัก
	5. โรงงานผลิตกระสุนและลูกระเบิด กองโรงงานช่างแสง ศูนย์อุตสาหกรรม สรรพาวุธ กรมสรรพาวุธทหารบก	- ก.ปล. 5.56 มม. (M193, M855, M196, M856) - ก.ปค.7.62 มม. และ ก.ปพ.9 มม. - ก.ปพ. .38 นิ้ว และ .44 นิ้ว
	6. โรงงานซ่อมสร้างสิ่งอุปกรณ์สาย สรรพาวุธ ศูนย์ซ่อมสร้างสิ่งอุปกรณ์ สายสรรพาวุธ กรมสรรพาวุธทหารบก	- ซ่อมสร้าง รยบ. ขนาดต่างๆ ทั้งที่อยู่ใน และนอกตระกูล M
	7. โรงงานซ่อมสร้างยุทโธปกรณ์สาย สรรพาวุธ ศูนย์ซ่อมสร้างสิ่งอุปกรณ์ สายสรรพาวุธ กรมสรรพาวุธทหารบก	- ซ่อมสร้างยานยนต์ล้อและสายพาน รวมถึงเครื่องควบคุมการยิง ถ. และ ป.

ตารางที่ 3-1 โรงงานในสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทยและเหล่าทัพ (ต่อ)

สังกัด	หน่วยงาน	ผลผลิต
	8. โรงงานซ่อมยาง ศูนย์ซ่อมสร้างสิ่ง อุปกรณ์สายสรรพาวุธ กรมสรรพาวุธ ทหารบก	- ผลิตยางเต็มเส้น และหล่อดอกยาง รถยนต์ชนิดเต็มลมที่มีใช้ใน ทบ. - ทดลองผลิตซีลยางและชิ้นส่วนยาง ของยุทโธปกรณ์ที่มีใช้ใน ทบ. - ยางรถยนต์
	9. กองผลิตสิ่งอุปกรณ์สายสื่อสาร กรมการสื่อสารทหาร	- แบตเตอรี่แห้ง บีเอ -58 1.5 V. 1,000 mA-H, บีเอ-30 1.5 V. 2,000 mA-H - บีเอ -368/พีอาร์ซี 77 15 V. 1,500 mA-H - อัลคาไลน์ AA - บีเอ-624, บีเอ-730 และ บีเอ-3386
	10. โรงงานผลิตเครื่องแต่งกายทหาร กองผลิตสิ่งอุปกรณ์ กรมพลธิการ ทหารบก	- เครื่องแบบทหารผ้าดิฉีตอล - กางเกงขาวแบบขี้น้ำพร้อมผ้าพัน แข้งสีพราง - เสื้อคอปิดแขนยาวแบบขี้น้ำผ้าสี พราง - ปลอกหมอน - ผ้าขาวปูนอน - นุ่งผ้าใยสังเคราะห์ สีกาเกี่ยมเขียว
	11. โรงงานผลิตรองเท้าทรงสูงครึ่ง น่องหนังสีดำ กองผลิตสิ่งอุปกรณ์ กรมพลธิการทหารบก	- รองเท้าทรงสูง ครึ่งน่อง สีดำ
	12. โรงงานผลิตร่มและสิ่งอุปกรณ์ ทางอากาศ กองผลิตสิ่งอุปกรณ์ กรมพลธิการทหารบก	- ร่มบุคคลหลัก (MC 1-1 B/NS) และร่มบุคคลช่วย (MC1) - ร่มบุคคลหลัก (T-10/NS) และร่มบุคคลช่วย (T-10) - สิ่งอุปกรณ์ทางอากาศ
	13. โรงงานผลิตรองเท้าและเครื่องหนัง กองผลิตสิ่งอุปกรณ์ กรมพลธิการ ทหารบก	- รองเท้าครึ่งสูงน่องสีดำ - รองเท้าคอมแบท - รองเท้าเดินป่า - รองเท้าหนังหุ้มส้น - กระเป๋าหนัง

ตารางที่ 3 – 1 โรงงานในสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทยและเหล่าทัพ (ต่อ)

สังกัด	หน่วยงาน	ผลผลิต
	14. โรงงานผลิตเสบียง กองเกียกกาย กรมพลาธิการทหารบก	- เนื้อทากระเทียมพริกไทย
	15. กรมวิทยาศาสตร์ทหารบก	- ชิ้นเคอร์แพลช (ระเบิดเสียง) - แพลชแบลงค์ (ระเบิดแสง-เสียง) - พลุและดอกไม้ไฟ - ปฏิบัติการและการป้องกันทาง นิวเคลียร์ ชีวะเคมี ตลอดจนกิจการ วิทยาศาสตร์
กองทัพเรือ	16. กองโรงงานผลิตลูกปืนและวัตถุ ระเบิด กรมสรรพาวุธทหารเรือ	- ลูกปืน 40/60 มม. และ สอ.37 มม. และ อุปกรณ์ประกอบ
	17. กองผลิตและซ่อมบำรุง กรมวิทยาศาสตร์ทหารเรือ	- สารเคมีขับไล่ปลาจลาม - เชื้อเพลิงแข็ง (SOLID FUEL) - เคาเชื้อเพลิงแข็ง (SOLID FUEL BOX) ฯลฯ
	18. โรงงานตัดเย็บ กรมพลาธิการ ทหารเรือ	- ชุดเครื่องแต่งกาย - ชงต่างๆ ฯลฯ
	19. อุ้ทหารเรือธนบุรี กรมอุ้ทหารเรือ	- ต่อเรือ - ซ่อมเรือ - สร้างเรือ
	20. อุ้ทหารเรือพระจอมเกล้า กรมอุ้ทหารเรือ	- อุ้แห่ง จำนวน ๒ อุ้ - ซิน โครลิฟท์ - ลานซ่อมเรือ - อ่างจอดเรือ - ท่าเทียบเรือ ยาวประมาณ 700 เมตร
	21. อุ้ราชนาวีมืดลอคลยเดช กรมอุ้ทหารเรือ	- ซ่อมสร้างและดัดแปลงเรือ เครื่องจักรกล เครื่องไฟฟ้า และอุปกรณ์การช่าง
กองทัพอากาศ	22. กองโรงงานวัตถุระเบิดที่ 1 กรม สรรพาวุธทหารอากาศ	- การซ่อม - การสร้าง/ผลิต - การดัดแปลง
	23. กองโรงงานวัตถุระเบิดที่ 2 กรมสรรพาวุธทหารอากาศ	- ผลิตลูกกระสุน ปดอกระสุน และ ประกอบรวมกระสุนขนาด 20 มม. และ 23 มม.

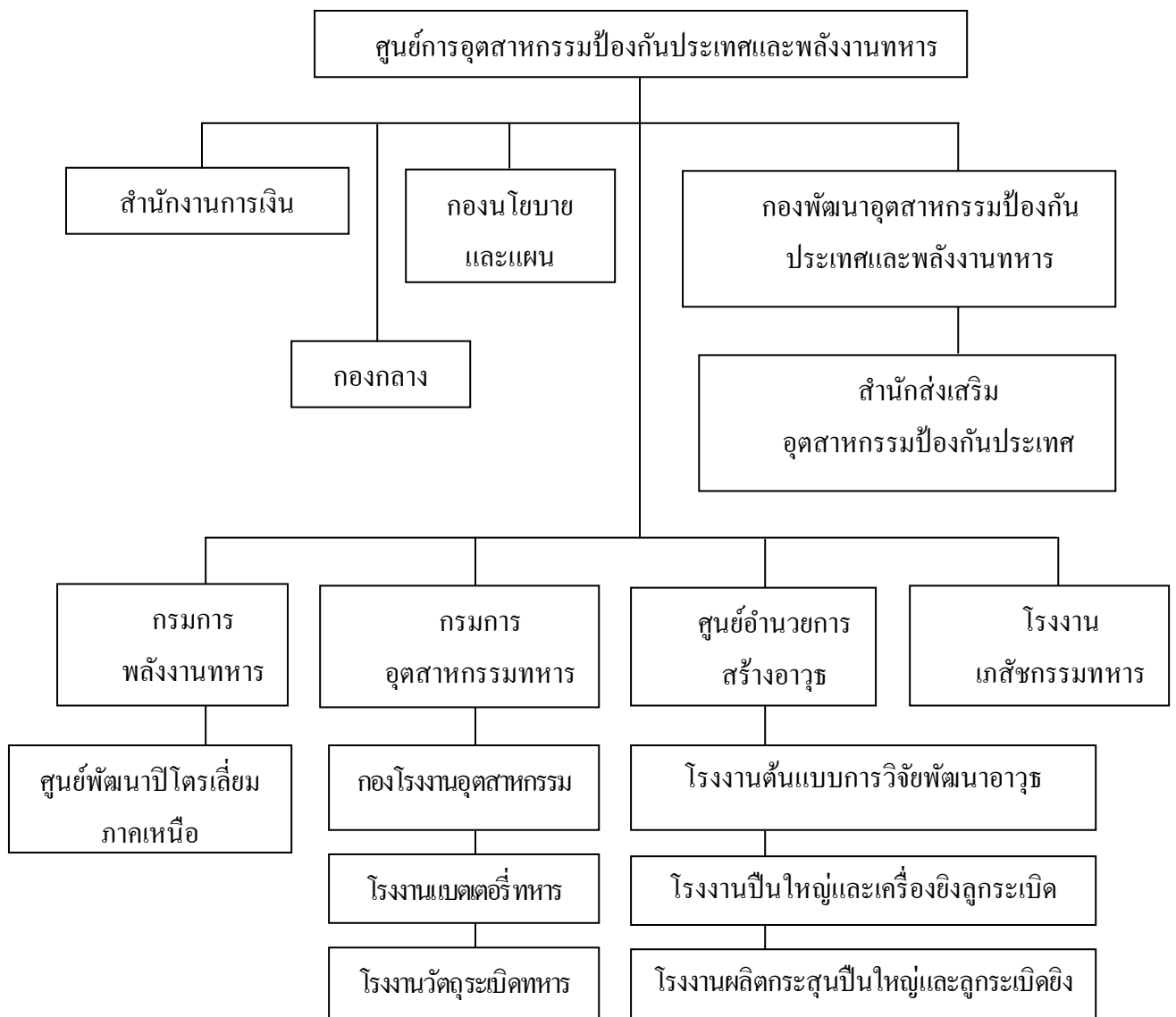
ตารางที่ 3 – 1 โรงงานในสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทยและเหล่าทัพ (ต่อ)

สังกัด	หน่วยงาน	ผลผลิต
	24. กองโรงงานวัตถุระเบิดที่ 3 กรมสรรพาวุธทหารอากาศ	- ลูกกระเบิดอเนกประสงค์ 500 ปอนด์ - ลูกกระเบิดฝึก 500, 25 และ 5 ปอนด์ - หัวจรวดฝึก 2.75 นิ้ว
	25. กองโรงงานวัตถุระเบิดที่ 4 กรมสรรพาวุธทหารอากาศ	- จรวดอากาศ 2.75 นิ้ว - บรรจุวัตถุระเบิดลงในเปลือกลูกกระเบิด อากาศ 500 ปอนด์ - TNT อัดแท่ง ½ ปอนด์, 1 ปอนด์ - ควันสีสำหรับอากาศยาน - ลูกกระเบิดขว้างควันสี - กระสุนสัญญาณควันสำหรับลูกกระเบิด ฝึก 5 และ 25 ปอนด์ - กระสุนแสงสัญญาณ - ลูกกระเบิดขว้างฝึก - พลุสีขนาดต่างๆ
	26. กองโรงงานวัตถุระเบิดที่ 5 กรมสรรพาวุธทหารอากาศ	- ซ่อมบำรุงระบบควบคุมการยิง ระบบ อาวุธ เครื่องช่วยฝึก เครื่องทดสอบ อุปกรณ์ชี้เป้า และสรรพาวุธ อิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ
	27. กรมพลธิการทหารอากาศ	- ชุดฝึกสีเทา - ผ้าปูที่นอนสีขาว - ปลอกหมอนสีขาว - ธงชาติไทย - รองเท้าหุ้มส้น น.ประทวน
	28. กรมช่างอากาศ	- ซ่อมบำรุง ดัดแปลง แก้ไข และประกอบ ปรับอากาศยาน, เครื่องยนต์อากาศยาน, บริษัทอากาศยาน และบริษัทภาคพื้น รวมทั้งการผลิตก๊าซ และการกู้อากาศยาน ประสบภัย
	29. กรมสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ทหาร อากาศ	- ผลิตเสาอากาศสามเหลี่ยม GUY WIRE ขนาด 9 นิ้ว และ 18 นิ้ว - ซ่อมอุปกรณ์สื่อสารภาคพื้นดิน, ภาค อากาศ และวงจรมีอิเล็กทรอนิกส์

2.1.2 โรงงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม

สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม มีศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร หรือที่มีชื่อย่อว่า สอพท. เป็นหน่วยขึ้นตรง มีหน้าที่ส่งเสริมและดำเนินการเกี่ยวกับงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร วางแผน อำนวยการ ประสานงาน พิจารณา และเสนอความเห็นให้เป็นที่ไปตามนโยบายของกระทรวงกลาโหม และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย มีผู้อำนวยการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร เป็นผู้บังคับบัญชา

แผนภาพที่ 3 - 2 แสดงผังการจัด ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร

ที่มา : ข้อมูลจากเอกสารการบรรยายพิเศษ เรื่อง อุตสาหกรรมทหาร ของศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร พ.ศ.2557

การจัดส่วนราชการปัจจุบัน สอพท. มีหน่วยขึ้นตรง 4 หน่วย ได้แก่

1. กรมการพลังงานทหาร มีหน้าที่วางแผน ดำเนินการควบคุม วิจัย พัฒนา ผลิต จัดหา สะสม และให้บริการเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงหรือผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมและการพลังงานอื่น ตามนโยบายของกระทรวงกลาโหม ควบคุมและส่งเสริมกิจการขององค์การซึ่งผลิตหรือทำการค้าน้ำมันเชื้อเพลิงหรือผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม โดยมีหน่วยขึ้นตรงที่สำคัญ 1 หน่วย คือ ศูนย์พัฒนาปิโตรเลียมภาคเหนือ ซึ่งมีหน้าที่อำนวยความสะดวกและปฏิบัติการสำรวจ การผลิตปิโตรเลียมในพื้นที่ที่ได้รับมอบหมาย และการถลุงกรองปิโตรเลียมให้เป็นไปตามนโยบายและแผนที่กำหนดไว้

2. กรมการอุตสาหกรรมทหาร มีหน้าที่วางแผน และดำเนินการอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับราชการทหารตามนโยบายของกระทรวงกลาโหม โดยประสานงานกับกระทรวงอื่น เฉพาะที่เกี่ยวกับการอุตสาหกรรม ซึ่งจะเป็นปัจจัยใช้ในการทหาร ควบคุม และส่งเสริมกิจการขององค์การอุตสาหกรรมต่าง ๆ

3. โรงงานเภสัชกรรมทหาร มีหน้าที่ ผลิต จัดหา วิจัย วิเคราะห์ยา และเวชภัณฑ์ต่าง ๆ เพื่อใช้และจำหน่ายแก่ส่วนราชการกระทรวงกลาโหม ส่วนราชการอื่นและประชาชนทั่วไป

4. ศูนย์อำนวยการสร้างอาวุธ มีหน้าที่ วางแผน อำนวยการ ประสานงาน จัดตั้ง ควบคุม ดำเนินการและร่วมมือกับ ส่วนราชการองค์กร และภาคเอกชน ในการให้การศึกษา วิจัย พัฒนา และผลิตยุทธโศปกรณ์ และส่วนประกอบยุทธโศปกรณ์ สนับสนุนและจำหน่ายให้แก่เหล่าทัพ ส่วนราชการ องค์กร หรือภาคเอกชนอื่นทั้งภายในและต่างประเทศ เพื่อการพึ่งพาตนเองด้านความมั่นคงของชาติ และจำหน่ายให้ต่างประเทศ เพื่อสนับสนุนด้านการพัฒนาประเทศ รวมทั้งปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงและการพัฒนาประเทศ ตามนโยบายของ กท.

อุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่ทหารผลิตเอง ที่เป็นหน่วยขึ้นตรงของศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม มีจำนวน 7 โรงงาน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 3 – 2 โรงงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม

สังกัด	หน่วยงาน	ผลผลิต
สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม	1. โรงงานกลั่นน้ำมันฝาง ศูนย์พัฒนาปิโตรเลียมภาคเหนือ กรมการพลังงานทหาร ศูนย์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และพลังงานทหาร	- ผลิตภัณฑ์จากปิโตรเลียม - แนฟทา - น้ำมันเตา - น้ำมันดีเซล - สแล็กแวกซ์ - ไฟฟ้า - ไอ่น้ำ
	2. โรงงานแบตเตอรี่ทหาร กรมการอุตสาหกรรมทหารฯ	- แบตเตอรี่เปลือกหุ้มพลาสติกและ เปลือกหุ้มอย่างแข็งสำหรับรถยนต์ทหาร และรถยนต์ทั่วไป - แบตเตอรี่พิเศษสำหรับรถ รอยกไฟฟ้า รถไฟฟ้า และรถไฟ
	3. โรงงานวัดตุระเบิดทหาร กรมการอุตสาหกรรมทหารฯ	- ดินสังกะสีปนเหล็ก และกระสุนปืน ใหญ่ชนิดต่างๆ - ส่วนผสมดินขี้จรวด - กระสุนปืนเล็กชนิดต่างๆ - กระสุนฝักยิงและกระสุนซ้อมรบ
	4. โรงงานต้นแบบการวิจัยและพัฒนา ศูนย์อำนวยการสร้างอาวุธฯ	- โต้ะ แก้วสีนามพับได้ - เครื่องช่วยฝึกการยิง ป. ขนาด 14.5 มม. - ปลย.เอ็ม 16 จำลอง - ปลย.แบบ 11 จำลอง (HK-33) - ปลย.แบบ TAVOR-TAR จำลอง - ราวเก็บปืน บรรจุ 40 กระบอก - รถพ่วงขนาด 1/1/2 ตัน 2 ล้อ บรรทุกน้ำ 1,500 ลิตร - เครื่องให้แสงสว่างหลักเล็ง ป.และค. - หน่วยช่วยขับเคลื่อน (APU) ของ ปนร. 34 ขนาด 155 มม. (GHN-45)
	5. โรงงานสร้างปืนใหญ่และเครื่องยิง ลูกระเบิด ศูนย์อำนวยการสร้างอาวุธฯ	- ค. 120 มม. เอ็ม 132 เอ 1 - ค. 81 มม. เอ็ม 221 เอ 1-3 - ค. 60 มม. เอ็ม 121 เอ -3 - รถบรรทุก ค.120 มม. เอ็ม 132 เอ 1 - เครื่องมือจับ ลย./ค. ออกจากลำกล้อง ค.120 มม. - ตัดแปลง แก๊ว ปบค. 105 มม. เอ็ม 101 เอ 1

ตารางที่ 3 – 2 โรงงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม (ต่อ)

สังกัด	หน่วยงาน	ผลผลิต
	6. โรงงานผลิตกระสุนปืนใหญ่และ ลูกระเบิดยิง ศูนย์อำนวยการสร้าง อาวุธฯ	- ลย./ค. 60 มม. เอ็ม 261 - ลย./ค. 81 มม. รบ เอ็ม 262 - ลย./ค. 120 มม. รบ.เอ็ม 239 และ 120 มม. กวัน ฟร.เอ็ม 404 - ก.ปบค. 105 มม. (รบ.เอ็ม1, รบ.เพิ่ม ระยะกลาง (BT), รบ.เพิ่มระยะไกล (BB) เอ็ม 382, ฟร.เอ็ม 431, ชนิด สส.เอ็ม 471 - ก.ปกค. 155 มม. (รบ.เอ็ม 107, รบ.เพิ่ม ระยะกลาง (BT) เอ็ม 402, รบ.เพิ่ม ระยะไกล (BB) - ชนวนหัว ลย./ค. กระบดแตกไว/ถ่วง เวลา (เอ็ม 292, เอ็ม 371) และชนวนหัว กระสุน ป.กระบดแตกไว เอ็ม 374
	7. โรงงานเภสัชกรรมทหาร ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกัน ประเทศและพลังงานทหาร	- ยาแผนปัจจุบัน หมวด ยาเม็ด ยาน้ำ ยา ผง ยาครีม และขี้ผึ้ง - ผลิตภัณฑ์สมุนไพร

2.2 อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ที่ทหารมีส่วนในการควบคุม ส่งเสริม สนับสนุน หรืออยู่ในแผนระดมสรรพกำลังทางอุตสาหกรรมเพื่อทหาร

2.2.1 อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของภาคเอกชน ตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิต
อาวุธของเอกชน พ.ศ.2550 จำนวน 8 โรงงาน

หน่วยงานหลักของ สอพท. ที่มีบทบาทในการส่งเสริมและควบคุมกิจการที่
เกี่ยวกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของภาคเอกชนคือ กรมการอุตสาหกรรมทหารฯ มีการ
ดำเนินงานตามภารกิจที่ได้รับมอบจากกระทรวงกลาโหม ในการส่งเสริมและควบคุมกิจการที่
เกี่ยวกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของภาคเอกชน ส่งเสริมและสนับสนุนให้เอกชนจัดตั้ง
โรงงานทำ ประกอบ ซ่อมแซม และเปลี่ยนลักษณะอาวุธ สำหรับราชการทหารและตำรวจ ทั้งนี้ เพื่อ
เป็นการแบ่งเบาภาระทางการผลิตของทางราชการ ตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของ
เอกชน พ.ศ. 2550 โดยการออกใบอนุญาตให้เอกชนจัดตั้งโรงงานทำ ประกอบ ซ่อมแซม และ
เปลี่ยนลักษณะอาวุธ ซึ่งมีภาคเอกชนได้รับอนุญาตให้จัดตั้งโรงงานผลิตอาวุธแล้วรวม 8 บริษัท
ได้แก่

ตารางที่ 3 – 3 โรงงานตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ.2550

(กลุ่มโรงงานผลิตกระสุนปืน จำนวน 5 บริษัท)

บริษัทที่ได้รับอนุญาต	ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับอนุญาต	ขีดความสามารถการผลิต	การจำหน่าย
1. บริษัท นุสเล็ท มาสเตอร์ จำกัด - ก่อตั้งขึ้นเมื่อ ปี พ.ศ. 2537 - ตั้งอยู่ที่ ตำบลหนองสาหร่าย อ.พนมทวน จ. กาญจนบุรี	กระสุนปืน จำนวน 14 ขนาด ได้แก่ ขนาด .38 นิ้ว, .45 นิ้ว, 9 มม., .357 นิ้ว, .44 นิ้ว, .40 นิ้ว .32 นิ้ว, 7.65 นิ้ว, .22 นิ้ว, กระสุนปืนลูกซอง, 5.56 มม. (.223 นิ้ว), 7.62 มม.(.308 นิ้ว), 6.35 มม. (.25 นิ้ว) และ .380 นิ้ว	จำนวน 35,000,000 นัดต่อปี	-ส่วนราชการทหาร -ส่วนราชการตำรวจ -หน่วยงานด้าน ความมั่นคงของรัฐ -สนามยิงปืนของ เอกชน
2. บริษัท ไทยอามส์ จำกัด - ก่อตั้งขึ้นเมื่อ ปี พ.ศ.2523 - ตั้งอยู่ที่ ตำบลรางบัว อ.จอมบึง จ.ราชบุรี	กระสุนปืน จำนวน 13 ขนาด ได้แก่ ขนาด 9 มม., .38 นิ้ว, 0.32 นิ้ว, .45 นิ้ว, กระสุนปืน ลูกซอง, .40 นิ้ว, .380 นิ้ว, .357 นิ้ว, 5.56 มม., 7.62 มม., .44 นิ้ว, .25 นิ้ว และ 7.65 นิ้ว	จำนวน 25,000,000 นัดต่อปี	-ส่วนราชการทหาร -ส่วนราชการตำรวจ -หน่วยงานด้าน ความมั่นคงของรัฐ -สนามยิงปืนของ เอกชน
3. บริษัท รอยล์ แอมมูนิชั่น จำกัด - ก่อตั้งขึ้นเมื่อ ปี พ.ศ.2538 - ตั้งอยู่ที่ ตำบลพระนอน อ.เมือง จ.นครสวรรค์	กระสุนปืน จำนวน 13 ขนาด ได้แก่ ขนาด .38 นิ้ว, .45 นิ้ว, 9 มม., .25 นิ้ว, .32 นิ้ว (7.65 มม.), .380 นิ้ว, .40 นิ้ว, .32 นิ้ว (Revolver), .357 นิ้ว, .44 นิ้ว, .30 นิ้ว, 5.56 มม. และ 7.62 มม.	จำนวน 15,000,000 นัดต่อปี	-ส่วนราชการทหาร -ส่วนราชการตำรวจ -หน่วยงานด้าน ความมั่นคงของรัฐ -สนามยิงปืนของ เอกชน
4. บริษัท เนเรค อาร์มส์ อินดัสตรี จำกัด - ก่อตั้งขึ้นเมื่อ ปี พ.ศ.2553 - ตั้งอยู่ที่ ตำบลเขาขลุง อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี	-กระสุนปืน จำนวน 10 ขนาด ได้แก่ ขนาด 9 มม., .380 นิ้ว, .38 นิ้ว, .357 นิ้ว, .44 นิ้ว, .45 นิ้ว, 5.56 มม., 7.62 มม., กระสุนปืนลูกซอง และ กระสุน ปืนกลขนาด 12.7 มม. -ส่วนประกอบของอาวุธ ปลอกกระสุนปืนใหญ่ ขนาด 20 มม., 23 มม., 30 มม., 37 มม., 40 มม. และ 105 มม. หัวกระสุน และปลอกกระสุน ขนาด 9 มม., .380 นิ้ว, .38 นิ้ว, .357 นิ้ว, .44 นิ้ว, .45 นิ้ว, 5.56 มม., 7.62 มม., กระสุนปืน ลูกซอง, ปืนกลขนาด 12.7 มม.	- ปลอกกระสุน จำนวน 6,000,000 ปลอกต่อปี - หัวกระสุน จำนวน 6,000,000 หัวต่อปี	-ส่วนราชการทหาร -ส่วนราชการตำรวจ -หน่วยงานด้าน ความมั่นคงของรัฐ -สนามยิงปืนของ เอกชน

ตารางที่ 3 – 3 โรงงานตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ.2550 (ต่อ)
(กลุ่มโรงงานผลิตกระสุนปืน จำนวน 5 บริษัท)

บริษัทที่ได้รับอนุญาต	ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับอนุญาต	ขีดความสามารถการผลิต	การจำหน่าย
5. บริษัท กมลรัตน์ คอมเมอร์เชียล จำกัด - ก่อตั้งขึ้นเมื่อ ปี พ.ศ.2547 - ตั้งอยู่ที่ ตำบลหนองปลิง อ.เมือง จ. นครสวรรค์	ผลิตอาวุธปืน จำนวน 13 ยี่ห้อ ได้แก่ กล็อก, เบเรตต้า, อาร์มสเกอร์, สไตร์เออร์, HS PRODUKT d.o.o. KARLOVAC, Smith & Wesson, Colt, Para-ordnance, Ceska zbrojovka a.s., Shooters, ARMS Corporation, Brugger & Thomet, Alfa proj ได้รับอนุญาตผลิตกระสุนปืน เมื่อปี 2553 จำนวน 14 ขนาด ได้แก่ ขนาด 9 มม., .32 นิ้ว, .380 นิ้ว, .38 นิ้ว, .357 นิ้ว, .40 นิ้ว, .44 นิ้ว, .45 นิ้ว, 5.56 มม., 7.65 มม. 7.62 มม., 6.35 มม.(.25), .30 นิ้ว และ กระสุนปืนลูกซอง	ผลิตได้ 2,279 กระบอก จำนวน 1,000,000 นัดต่อปี	- ส่วนราชการทหาร - ส่วนราชการตำรวจ - หน่วยงานด้านความมั่นคงของรัฐ - สนามยิงปืนของเอกชน

ตารางที่ 3 – 4 โรงงานตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ.2550
(กลุ่มโรงงานผลิตวัตถุระเบิด จำนวน 3 บริษัท)

บริษัทที่ได้รับอนุญาต	ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับอนุญาต	ขีดความสามารถการผลิต	การจำหน่าย
1. บริษัท ใช้ เอ็กซ์โพลซีฟส์ จำกัด - ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2525 - ตั้งอยู่ที่ ตำบลหนองน้ำแดง อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา	- วัตถุระเบิด EMULSION SLURRY TYPE - เชื้อปะทุ ชนิดไม่ใช้ไฟฟ้า (NON - ELECTRIC DETONATORS) - เชื้อปะทุไฟฟ้า (ELECTRIC DETONATORS) - สายชนวนธรรมดา (SAFETY FUSE)	- วัตถุระเบิด EMULSION SLURRY TYPE : 1,000,000 กิโลกรัม/ปี - เชื้อปะทุชนิดไม่ใช้ไฟฟ้า : 100,000 ดอก/ปี - เชื้อปะทุไฟฟ้า : 4,500,000 ดอก/ปี - สายชนวนธรรมดา : 2,500,000 เมตร/ปี	- อุตสาหกรรมข้อยหิน - อุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ -เหมืองแร่ เช่น ถ่านหิน, ทอง, ยิบซั่ม, เฟลด์สปาร์ - โครงการก่อสร้างขนาดใหญ่ - หน่วยงานของรัฐบาล เช่น กรมสรรพาวุธทหารอากาศ, กรมสรรพาวุธทหารเรือ, การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 3 – 4 โรงงานตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ.2550 (ต่อ)
(กลุ่มโรงงานผลิตวัตถุระเบิด จำนวน 3 บริษัท)

บริษัทที่ได้รับอนุญาต	ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับอนุญาต	ขีดความสามารถการผลิต	การจำหน่าย
2. บริษัท อัสพรธม เอ็กซ์โพลซีฟ จำกัด - ก่อตั้งขึ้นเมื่อ ปี พ.ศ.2542 - ตั้งอยู่ที่ ตำบลห้วยแห้ง อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี	- เชื้อปะทุชนิดไฟฟ้า และเชื้อปะทุชนิดถ่วงเวลา - เชื้อปะทุไม่ใช่ไฟฟ้าชนิดถ่วงเวลา (NON - ELECTRIC DETONATORS) - วัตถุระเบิด EMULSION	- จำนวน 1,700,000 ดอก - จำนวน 200,000 ดอก - จำนวน 1,000,000 กก.	- อุตสาหกรรมย่อยหิน - อุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ - โครงการก่อสร้างขนาดใหญ่ - หน่วยงานด้านความมั่นคงของรัฐ
3. บริษัท พี.วี.เอ็กซ์โพลซีฟ (ไทยแลนด์) จำกัด - ก่อตั้งขึ้นเมื่อ ปี พ.ศ.2544 - ตั้งอยู่ที่ ตำบลพุกาจาน อ.พระพุทธบาท จ.สระบุรี	- เชื้อปะทุชนิดธรรมดา, เชื้อปะทุชนิดไฟฟ้า และ เชื้อปะทุชนิดไฟฟ้าห้วงเวลา - (BULK EMULSION)	- เชื้อปะทุชนิดไฟฟ้า 12,000,000 ดอกต่อ - ชนิดไฟฟ้าห้วงเวลา 600,000 ดอกต่อปี	- อุตสาหกรรมย่อยหิน - อุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ - เหมืองแร่ เช่น ทองคำ, เงิน

2.2.2 อุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่ทหารควบคุมให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมยุทธภัณฑ์

2.2.2.1 พระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พุทธศักราช 2530 ดำเนินการเกี่ยวกับการพิจารณาก่อนการออกใบอนุญาต ให้ผู้บังคับบัญชาลงนามการอนุญาตส่งเข้ามา นำเข้ามาผลิต หรือมีซึ่งยุทธภัณฑ์ของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชน ตลอดจนควบคุมและกำกับดูแลผู้ได้รับอนุญาตเกี่ยวกับยุทธภัณฑ์ ให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่ได้รับอนุญาตและที่กฎหมายกำหนดต่อยุทธภัณฑ์ควบคุมที่ครอบคลุมถึงอาวุธ เครื่องอุปกรณ์ของอาวุธ สารเคมี สารชีวะ สารรังสี หรือสารเคมี หรือเครื่องมือเครื่องใช้ที่อาจนำไปใช้ในการรบหรือการสงครามได้

2.2.2.2 พระราชบัญญัติควบคุมการส่งออกป็นอกราชอาณาจักร ซึ่งอาวุธยุทธภัณฑ์และสิ่งที่ใช้ในการสงคราม พุทธศักราช 2495 ดำเนินการในการพิจารณาอนุญาตเกี่ยวกับการส่งออกหรือการส่งผ่านไปนอกราชอาณาจักร ซึ่งอาวุธยุทธภัณฑ์และสิ่งที่ใช้ในการสงครามในส่วนที่กระทรวงกลาโหมรับผิดชอบสำหรับในส่วนของส่งออกป็นอกราชอาณาจักร ซึ่งผลิตภัณฑ์ของโรงงานเอกชนที่สร้างขึ้นตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. 2550 ในความควบคุมของกระทรวงกลาโหมและผลิตภัณฑ์ที่ระบุให้ต้องขออนุญาตจากคณะรัฐมนตรีนั้น คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติให้กระทรวงกลาโหมแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ แล้วนำผลการพิจารณาแต่ละครั้งเสนอคณะรัฐมนตรีทราบ

โดยให้ถือว่า คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบ ซึ่งผลของการนี้ทำให้โรงงานสามารถส่งออกผลิตภัณฑ์ไปขายยังต่างประเทศได้ทันเวลา และตามความต้องการของลูกค้า

2.2.2.3 พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พุทธศักราช 2490 ในส่วนที่เกี่ยวข้องตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ 14 (พุทธศักราช 2538) ดำเนินการตรวจสอบและเสนอความเห็นเกี่ยวกับการขออนุญาตมีอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน และวัตถุระเบิดของรัฐวิสาหกิจและส่วนราชการอื่นๆ เว้นทหารและตำรวจ ให้กับคณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการตรวจสอบการปฏิบัติของหน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พุทธศักราช 2490

2.2.3 อุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่อยู่ในการกำกับของกระทรวงกลาโหม ได้แก่

2.2.3.1 บริษัทอุทู่กรุงเทพ จำกัด ประกอบกิจการอุ้เรือ สร้างและซ่อมเรือ ซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล ให้บริการซ่อมสร้าง และการประกอบ โครงสร้างเหล็กขนาดใหญ่ต่างๆ ในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวกับพาณิชย์นำวิทุกประเภทของหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจและเอกชน

2.2.3.2 สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) (สทป.) กระทรวงกลาโหมได้มีการจัดตั้ง สทป. ตามประกาศพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน)พ.ศ. 2551 เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2551 ในราชกิจจานุเบกษา โดยให้เหตุผลในการจัดตั้งสถาบันว่า ในการดำเนินกิจการของรัฐทางด้านการศึกษา ค้นคว้า วิจัย และพัฒนาโครงการขนาดใหญ่ด้านยุทธโปกรณ์ และเทคโนโลยีป้องกันประเทศต้องกระทำโดยใช้ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีระดับสูง รวมทั้งต้องพัฒนาองค์ความรู้และบุคลากรให้มีความทันสมัยและเชี่ยวชาญเป็นพิเศษ แต่ยังไม่มียหน่วยงานที่ทำหน้าที่โดยตรง ดังนั้น เพื่อให้กิจการของรัฐด้านนี้เป็นไปด้วยความคล่องตัว รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ สมควรจัดตั้งสถาบันแห่งนี้เป็้องค์การมหาชนตามกฎหมายว่าด้วยองค์การมหาชนซึ่งมีชื่อย่อว่า "สทป." และให้ใช้ชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า "Defence Technology Institute (Public Organization)" เรียกโดยย่อว่า "DTI" โดยมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. ศึกษา ค้นคว้า วิจัย และพัฒนาโครงการขนาดใหญ่ด้านยุทธโปกรณ์ เทคโนโลยีป้องกันประเทศ และดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องหรือต่อเนื่องกับการพัฒนาเทคโนโลยีป้องกันประเทศ

2. เป็นศูนย์ข้อมูลความรู้ด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศให้แก่กระทรวงกลาโหมเพื่อใช้ในการกำหนดนโยบายและแผนการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศ

3. ประสานความร่วมมือด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศกับหน่วยงานอื่นของรัฐสถาบันการศึกษาอื่นที่เกี่ยวข้อง และภาคเอกชน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

4. ส่งเสริมและสนับสนุนการฝึกอบรม การค้นคว้าวิจัย และการพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศ

5. เป็นศูนย์กลางในการให้บริการข้อมูลและสารสนเทศด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศและส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมทางวิชาการ เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีป้องกันประเทศ

อำนาจหน้าที่ที่สำคัญของ สทป. ได้แก่

1. ทำความตกลงและร่วมมือกับองค์การหรือหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐและเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศในกิจการที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน

2. จัดให้มีและให้ทุนเพื่อสนับสนุนการศึกษาวิจัยด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศ

3. เข้าร่วมทุนกับนิติบุคคลอื่นในกิจการที่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของสถาบัน

4. ดำเนินการอื่นใดที่จำเป็นหรือต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถาบันในการเข้าร่วมทุนกับนิติบุคคลอื่นในกิจการที่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของสถาบันให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์

แนวความคิดในการวิจัยและพัฒนาเพื่อนำไปสู่อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของ สทป.

1. พัฒนาทางลัดโดยการรับถ่ายทอดเทคโนโลยีจากบริษัทผู้ผลิต การจ้างผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ และการลงทุนด้านสถานที่และเครื่องมืออุปกรณ์

2. พัฒนาดันแบบยุทธโศปกรณ์เพื่อเชื่อมโยงไปยังอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยใช้โครงสร้างพื้นฐานและทรัพยากรที่มีอยู่แล้ว

3. เหล่าทัพมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การกำหนดคุณลักษณะออกแบบวิจัยพัฒนา ทดสอบ และติดตั้งประจำการ

4. เหล่าทัพจัดหายุทธโศปกรณ์ตามแผนงานและสนับสนุนผลผลิตภายในประเทศของกลาโหมเอง

5. ดำเนินการวิจัยและพัฒนา ร่วมกับมหาวิทยาลัยภาคเอกชน และผู้ผลิตอาวุธต่างประเทศ

ผลงานการค้นคว้าวิจัยของ สทป.

- โครงการวิจัยและพัฒนาระบบจรวดแบบนำวิถี DTI-1G
- โครงการวิศวกรรมย้อนกลับระบบจรวดหลายลำกล้อง DTI-1
- โครงการวิจัยและพัฒนาระบบจรวดสมรรถนะสูงแบบ DTI-2

- โครงการพัฒนาสนามบินทดสอบอาวุธ
- โครงการวิจัยและพัฒนาอากาศยานไร้คนบิน แบบปีกนึ่ง
- โครงการวิจัยและพัฒนาอากาศยานไร้คนบิน แบบปีกหมุน
- โครงการวิจัยและพัฒนาองค์ประกอบพื้นฐานระบบยานไร้คนขับ
- โครงการวิจัยและพัฒนาระบบสนามฝึกยิงปืนวิธีเสมือนจริง D33.1
- โครงการวิจัยและพัฒนาต้นแบบระบบอากาศยานไร้คนบินขนาดเล็ก
- โครงการวิจัยและพัฒนาอากาศยานเกราะล้อยาง
- โครงการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีระบบสารสนเทศแบบรวมศูนย์ และโปรแกรมประยุกต์ (Data exchange center)
- โครงการวิจัยและพัฒนาอุปกรณ์ชี้เป้าด้วยเลเซอร์ภาคพื้น
- โครงการปรับปรุงและพัฒนาระบบอากาศยานไร้คนบินต้นแบบ ประเภทยุทธวิธีระยะกลาง

2.2.4 อุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่อยู่ในแผนระดมสรรพกำลังทางอุตสาหกรรมเพื่อทหาร ได้แก่

2.2.4.1 บริษัทอุตสาหกรรมการบิน จำกัด บริษัทประกอบด้วย ศูนย์ซ่อมอากาศยาน 5 แห่ง ซึ่งตั้งอยู่ในสถานที่ราชการของกองทัพอากาศ ทั้งสิ้น ประกอบกิจการซ่อมอากาศยานระดับหน่วย ระดับกลาง และระดับ โรงงาน ซ่อมอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ภาคอากาศ ซ่อมบำรุงเครื่องยนต์ ซ่อมและเปรียบเทียบมาตรฐานเครื่องวัดให้กับเหล่าทัพ หน่วยงานราชการและเอกชน ทั้งในและนอกประเทศ

จุดเด่นของบริษัท คือ เป็นรัฐพาณิชย์ ไม่ต้องใช้ระเบียบของทางราชการ ช่วยลดข้อขัดข้องเรื่องจัดหา การบริหารมีความคล่องตัว ส่วนราชการสามารถจัดจ้างได้ด้วยวิธีกรณีพิเศษ มีเงินทุนสามารถเบิกใช้ได้ทันที สามารถกำหนดแผนธุรกิจได้ การใช้สถานที่ของกองทัพอากาศทำให้ต้นทุนลดลง และลดงบประมาณการจ้างซ่อมให้กับกองทัพอากาศ บุคลากรในการทำงานส่วนใหญ่ถ่ายโอนมาจากกองทัพอากาศ มีกองทัพอากาศเป็นลูกค้าหลัก ทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกันซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของการอยู่รอดของบริษัท ปัจจัยเกื้อหนุนในการดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในรูปแบบรัฐพาณิชย์ คือ

1. การไม่ต้องยึดถือปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ
2. การได้รับสิทธิพิเศษจากรัฐ
3. การลดค่าใช้จ่ายจากการใช้ทรัพยากรและสถานที่ของทางราชการ
4. การมีระบบบริหารจัดการและการตลาดเชิงธุรกิจ ทำให้สามารถใช้ขีดความสามารถขององค์กรได้อย่างเต็มที่ มีงานทำเต็มขีดความสามารถ
5. การที่ลูกค้าหลักมีความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน

การบริหารกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของต่างประเทศ

การศึกษารูปแบบของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ของต่างประเทศ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการศึกษาพิจารณาเปรียบเทียบกับประเทศไทย จึงขอนำข้อมูลการดำเนินการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศขึ้นมาศึกษาเพียงสังเขป โดยจะศึกษาถึงลักษณะการดำเนินการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศต่างๆ ดังนี้

1. อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศออสเตรเลีย

อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศออสเตรเลีย (พฤทธิ สุวรรณทัต, 2547 : 47) เริ่มต้นจากการเป็นอุตสาหกรรมในส่วนรับผิดชอบของหน่วยงานราชการ ได้แก่ กรมส่งกำลังบำรุงทหาร (Defence Supply of Science and Support) องค์การวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Organization of Science and Technology) กระทรวงอุตสาหกรรมและพาณิชย์ (Department of Industry and Commerce) และ กระทรวงการบริการงานบริหาร (Department of Administrative Service) แต่มาในปี พ.ศ. 2525 ได้รวมการด้านการจัดการเกี่ยวกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ตั้งเป็นหน่วยงานใหม่ชื่อว่า “กระทรวงสนับสนุนอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ (Department of Defence Support)” มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเอาพลังงานและทรัพยากรของชาติทั้งหมดเข้ามาให้การสนับสนุนงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยดำเนินการด้าน

- การจัดหายุทธโศปกรณ์สนับสนุนกระทรวงกลาโหม
- การพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมภายในประเทศให้สามารถสนับสนุนกองทัพได้ในภาวะสงคราม
- สนับสนุนการแลกเปลี่ยนเทคโนโลยีกับต่างประเทศ

ซึ่งรวมถึงการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายการป้องกันประเทศ กำกับดูแลและควบคุม การจัดหา วางแผนและประสานการใช้ทรัพยากร กระทรวงนี้ประกอบด้วยหน่วยงานที่สำคัญได้แก่ กองต่อเรือ (Defence Ship-Building Division) กองยุทธภัณฑ์และวัตถุระเบิด (Munitions Division) และกองโรงงานอากาศยาน (Defence Aerospace Division)

ในระยะต่อมาได้ถ่ายโอนการดำเนินการไปสู่การบริหารงานในรูปของภาคเอกชน โดยได้จัดตั้งบริษัท “ADI” (Australia Defence Industry Ltd.) ขึ้น ทำให้การบริหารงานรวดเร็วขึ้น มีประสิทธิภาพ (อภิชาติ ทิมสุวรรณ 2539:32) ในปัจจุบัน ADI มีกิจการมากมายซึ่งรวมถึง อารุชนาวิถี การต่อเรือ อากาศยาน(เฮลิคอปเตอร์) การเฝ้าตรวจ การขนส่ง ระบบการควบคุม และระบบการส่งกำลังบำรุง (Australiandefence, Online 1998)

รัฐบาลออสเตรเลียให้วิสัยทัศน์ในเรื่องการป้องกันประเทศไว้ว่า ต้องเป็นการป้องกันแบบรวมยอด (Total Defence) ได้ให้ความสำคัญกับด้านเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมป้องกันประเทศไว้อย่างสูง โดยกล่าวว่า “กองกำลังป้องกันประเทศต้องได้รับการสนับสนุนอย่างมั่นคงจากอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในประเทศ ซึ่งจะเป็นการให้การสนับสนุนกองกำลังป้องกันประเทศในขีดความสามารถในการต่อสู้ในสงครามที่ดีที่สุด” ในทศวรรษศาสตร์สำคัญของออสเตรเลียได้ให้การรวมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศไว้ในเครือข่ายเดียวกันเพื่อการพัฒนาขีดความสามารถเป็นยุทธศาสตร์แรก (Australia Defence, 1998:1) ปัจจุบัน กิจการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของออสเตรเลียได้มีการเติบโตอย่างมาก

สำหรับความร่วมมือระหว่างประเทศไทยกับประเทศออสเตรเลียในด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ มีบริษัท SAAB (บริษัท SAAB, ออนไลน์ : 2556) ซึ่งเป็นบริษัทด้านการป้องกันประเทศและความมั่นคง ได้ให้การสนับสนุนโดยการปรับปรุงระบบอำนาจการรบและระบบควบคุมการยิงบนเรือฟริเกตชุดเรือหลวงนเรศวร ทั้งสองลำของกองทัพเรือไทย คือเรือหลวงนเรศวรและเรือหลวงตากสิน ได้รับการติดตั้งระบบอำนาจการรบ 9LV Mk4 และระบบควบคุมการยิง CEROS 200 รุ่นใหม่ล่าสุด และยังมีคำสั่งซื้อระบบตรวจการณ์และระบบสื่อสารเพิ่มเติมเพื่อให้ระบบอำนาจการรบบนเรือฟริเกตทั้งสองลำทำงานได้อย่างสมบูรณ์

สรุป รัฐบาลออสเตรเลียได้เห็นถึงความสำคัญของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ จึงพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงาน โดยมีภาคเอกชนคือบริษัท “ADI” (Australia Defence Industry Ltd) เข้ามามีบทบาทในการบริหารงานอุตสาหกรรมทหารป้องกันประเทศ ทำให้อุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่มีรัฐบาลเป็นเจ้าของเกิดความคล่องตัวและการบริหารงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศฝรั่งเศส

การดำเนินงานด้านการป้องกันประเทศ ในส่วนที่เกี่ยวกับการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศฝรั่งเศส(พฤทธิ สุวรรณทัต, 2547 : 48) มีหน่วยงานที่รับผิดชอบคือ สำนักจัดหาอาวุธ (Delegation General pour Armement, DGA) จัดตั้งขึ้นเป็นหน่วยงานขึ้นตรงกับกระทรวงกลาโหม เมื่อ พ.ศ. 2504 รับผิดชอบในการจัดหาตลอดจนบริหารงบประมาณการจัดหายุทโธปกรณ์ของกระทรวงกลาโหม มีการดำเนินการในเรื่องต่างๆ ดังนี้

- กำหนดเป้าหมายหลักให้มีโครงการและสายงานที่กะทัดรัด การจัดหา ยุทโธปกรณ์ให้กับกองทัพเป็นไปอย่างประหยัดและทันต่อเหตุการณ์

- รวมโครงการอาวุธเข้าด้วยกันเพื่อให้มีความพร้อมในอนาคต มีทั้งโครงการสร้างอาวุธและการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา ยุทโธปกรณ์

- จัดตั้งหน่วยงานให้สอดคล้องกับหน่วยรบ โดยมีทั้งสายงานที่ว่าด้วยระบบกำลังรบและระบบอาวุธ ประกอบด้วยแผนกวิจัยและพัฒนา นิวเคลียร์ ข้อมูลการสื่อสาร อาวุธตามเหล่าทัพ และจีปนาวุธ เป็นต้น

- สนับสนุนด้านวิชาการ ซึ่งประกอบด้วยบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญและอุปกรณ์ที่ทันสมัยในการทดสอบและวิจัย

- สนับสนุนประสิทธิภาพการดำเนินการในด้านการจัดหาและการทดสอบ

- บริหารกิจกรรมเพื่อการผลิตและซ่อมทำ ทั้งในด้านการต่อเรือ และการซ่อมบำรุงอากาศยาน

- พัฒนาการดำเนินการด้านอุตสาหกรรมทั้งในด้านความร่วมมือและการส่งออก

- พัฒนาการดำเนินการด้านการบริหารให้มีความทันสมัย

สรุปประเทศฝรั่งเศสมีหน่วยงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ คือสำนักจัดหาอาวุธ (Delegation General pour Armement, DGA) ขึ้นตรงต่อกระทรวงกลาโหมรับผิดชอบบริหารและดำเนินการการค้าด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

3. อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

งานด้านอุตสาหกรรมเพื่อการป้องกันประเทศของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน (รักษาติ พันธุ์ชาติ, 2554 : 44) เป็นงานที่คณะรัฐมนตรี และคณะกรรมการทหารกลางพรรคคอมมิวนิสต์จีน/รัฐ ได้ร่วมกันกำหนดนโยบาย และถือเป็นกิจการหนึ่งของประเทศ ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญของ สาธารณรัฐประชาชนจีน ในมาตรา 29 และมาตรา 93 กล่าวไว้ว่ากองทัพปลดปล่อยประชาชนจีนเป็นของประชาชน มีหน้าที่ในการสร้างความเข้มแข็งในการปกป้องประเทศต่อต้านการรุกราน พิทักษ์ประชาชนให้มีความสุข ร่วมในการสร้างชาติและปฏิบัติหน้าที่อย่างดีที่สุด เพื่อรับใช้ประชาชน รัฐจะต้องสร้างความเข้มแข็งให้กับกองทัพปรับปรุงให้ทันสมัย มีขีดความสามารถให้แก่กองทัพในการป้องกันประเทศ นอกจากนี้รัฐธรรมนูญยังกำหนดให้คณะกรรมการทหารกลาง เป็นผู้ขึ้นนำกองกำลังของประเทศ ดังนั้น คณะกรรมการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และอุตสาหกรรมเพื่อการป้องกันประเทศ (Commission of Science, Technology and Industry for National Defense: COSTIND) จึงได้รับการจัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2541 โดยมีนโยบายในการกระชับความร่วมมือและส่งเสริมการค้าขายยุทธโปกรณ์กับต่างประเทศ และมีหน้าที่ดังนี้

1. ควบคุมกิจการด้านการวิจัย วิทยาศาสตร์ อุตสาหกรรม และเทคโนโลยีในการป้องกันประเทศ
2. ควบคุมด้านการผลิตในงานด้านวิทยาศาสตร์ อุตสาหกรรม และเทคโนโลยีในการป้องกันประเทศ
3. เสนอแนะคณะรัฐมนตรี และคณะกรรมการทหารกลางในการกำหนดนโยบายด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่สำคัญ
4. จัดการเกี่ยวกับการกำหนดปริมาณความต้องการของหน่วยใช้ (หน่วยทหาร) กับหน่วยผลิตให้มีความสมดุลกัน
5. ควบคุมหน่วยใช้ (หน่วยทหาร) และหน่วยผลิตให้ปฏิบัติตามกฎข้อบังคับของคณะรัฐมนตรีและคณะกรรมการทหารกลาง
6. มีหน้าที่ในการตรวจสอบและทดลองผลผลิต
7. มีอำนาจหน้าที่ในการอนุมัติโครงการการผลิต และการค้าด้านอาวุธและยุทธโศปกรณ์
8. จัดทำโครงการการพัฒนาทางยุทธศาสตร์ในงานด้านวิทยาศาสตร์ อุตสาหกรรม และเทคโนโลยีในการป้องกันประเทศ
9. จัดการกิจการด้านดาวเทียม (หากเป็นดาวเทียมที่ใช้ในกิจการทหาร จะใช้เป็นงบประมาณของทหาร หากเป็นดาวเทียมในกิจการพลเรือน จะใช้งบประมาณของรัฐบาล)

การปรับปรุงและพัฒนากิจการด้านวิทยาศาสตร์ อุตสาหกรรม และเทคโนโลยีในการป้องกันประเทศตามนโยบายปฏิรูปและเปิดประเทศของจีน สภาประชาชนแห่งชาติจีน ชุดที่ 8 สมัยประชุมที่ 1 เมื่อ มีนาคม 2536 ได้ปรับปรุงกิจการด้านวิทยาศาสตร์ อุตสาหกรรม และเทคโนโลยีในการป้องกันประเทศใหม่ โดยอนุมัติให้หน่วยผลิตทางด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศหน่วยต่าง ๆ เช่น หน่วยผลิตรถยนต์ หน่วยผลิตปืน เป็นต้น แยกตัวออกเป็นอิสระ จัดตั้งเป็นบริษัท มีอิสระในการบริหารกิจการ รับผิดชอบต่อผลกำไร และขาดทุน และมีฐานะเทียบเท่ากระทรวง ขึ้นตรงต่อคณะรัฐมนตรี มีอำนาจมากขึ้น สามารถลงนามสัญญาสั่งซื้ออาวุธ และยุทธโศปกรณ์กับหน่วยใช้ได้โดยตรงภายใต้นโยบายของชาติ แต่อยู่ภายใต้การควบคุมทางนโยบายกับ COSTIND ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกิจการด้านการทหาร อนึ่ง จากประสบการณ์การปฏิบัติงานของ COSTIND ที่ผ่านมา ยังมีปัญหาอยู่หลายประการ ที่จำเป็นต้องปรับปรุงและพัฒนา ซึ่ง COSTIND มีแนวทางในการดำเนินการดังนี้

1. ปรับปรุงให้การผลิตสามารถตอบสนองต่อความต้องการของหน่วยใช้ได้และสมดุลกัน
 2. ให้นำหน่วยผลิตสามารถส่งผลผลิตไปยังหน่วยใช้ได้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับ
 3. แก้ไขปัญหาในเรื่องการวิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์ และการทดลองผลผลิตให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
 4. ปรับปรุงการบริหารงานแบบใหม่ คือการบริหารงานด้วยการควบคุมให้มีประสิทธิภาพ
- สรุป อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของสาธารณรัฐประชาชนจีน มีคณะกรรมการบริหารวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ (Commission of Science, Technology and Industry for National Defense: COSTIND) ดำเนินการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ จีนมีแนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงอุตสาหกรรมป้องกันประเทศมากขึ้น โดยพยายามเปิดคู่มือโลกภายนอกในเศรษฐกิจระดับภูมิภาคและระดับโลก โดยหาผู้ร่วมลงทุนจากต่างประเทศเพื่อให้อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของจีนสามารถดำเนินการด้านการต่างประเทศได้ด้วย ทำให้ได้มาซึ่งเงินตราต่างประเทศเพื่อมาสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา อีกทั้งแนวโน้มของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในด้านปรับปรุงโครงสร้างและขยายการดำเนินงาน นอกจากนี้จะสนับสนุนเพื่อตอบสนองให้กับกองทัพแล้ว ยังมีการขยายขอบเขตให้สามารถตอบสนองภาคเอกชนด้วย อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของจีนถึงแม้ว่าจะถูกควบคุมโดยหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐบาล แต่ก็มีอิสระในการบริหารเชิงพาณิชย์ มีรัฐวิสาหกิจ เช่นบริษัท China National Electronics Import and Export Corporation (CEIEC) บริษัท NORINCO ฯลฯ ดำเนินการวิจัยพัฒนาและผลิตผลิตภัณฑ์เพื่อการป้องกันประเทศเพื่อใช้ภายในประเทศ และส่งออกไปจำหน่ายยังมิตรประเทศ

4. อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศสาธารณรัฐเกาหลี

โครงสร้างอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหมประเทศสาธารณรัฐเกาหลี (รัชชาติ พันธุ์ชาติ, 2554 : 46) จะมีสำนักงานจัดหายุทธโศปกรณ์ (Defense Acquisition Office) ซึ่งกำกับดูแลโดยรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหมหนึ่งคน สำนักงานนี้เริ่มจากเป็นส่วนอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ (Defense Industry Division) ในกระทรวงกลาโหมส่วนหนึ่ง ในปี พ.ศ.2515 ต่อมาได้พัฒนาเป็นสำนักงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ (Defense Industry Bureau) เมื่อ พ.ศ.2534 และในที่สุดได้พัฒนาเป็นสำนักงานจัดหายุทธโศปกรณ์ดังกล่าว เมื่อปี พ.ศ.2542 สำนักงานนี้มีหน้าที่ วางแผน จัดหา วิจัย พัฒนา ทดสอบ และบำรุงรักษายุทธโศปกรณ์ และงานเหล่านี้สนับสนุนโดยเอกชน เอกชนที่สนับสนุนอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศสาธารณรัฐเกาหลี คือสมาคมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ (Korea Defense Industry Association) เป็นผู้บริหารและดำเนินการในลักษณะของสมาคมอิสระ โดยมีภารกิจดังนี้

1. ดำเนินการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ระหว่างภาครัฐและเอกชน โดยมีบริษัทเอกชนที่ดำเนินการเกี่ยวกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ขึ้นทะเบียนกับสมาคมฯ ไว้ 140 บริษัท โดยสิทธิและความสะดวกที่บริษัทสมาชิกได้รับคือ ทางสมาคมจะดำเนินการหาตลาดและพิจารณาความเหมาะสมในการกำหนดให้บริษัทเป็นตัวแทนของประเทศ ในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้

2. เป็นผู้ออกใบอนุญาตให้กับบริษัท ในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้กับต่างประเทศ หรืออนุญาตให้ซื้อวัตถุดิบหรือผลิตภัณฑ์จากต่างประเทศ ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ แต่การทำสัญญาถือเป็นหน้าที่ของบริษัทกับบริษัท สมาคม ฯ มีหน้าที่เพียงพิจารณาและอนุญาตให้ค้าขายได้เท่านั้น

นโยบายของเกาหลีจะส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยี และความสามารถในการผลิตในอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ การดำเนินการนี้เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ.2513 โดยรัฐบาลได้สั่งให้เอกชนผลิต M16, เครื่องบินขับไล่ F-16 และ ฮ.UH-60 ในการดำเนินการ ณ ประเทศเกาหลี เอกชนได้รับความชำนาญและความสามารถไม่เพียงแต่สนองความต้องการของเหล่าทัพ ยังสามารถขยายตลาดไปต่างประเทศได้อีกสองวิธีคือ การผลิตร่วมกันและการผลิตชิ้นส่วน ในการผลิตร่วมกันประเทศที่ร่วมมือจะผลิตชิ้นส่วนต่าง ๆ และในท้ายสุดจะมีบริษัทเอกชน 1 บริษัท เป็นผู้ประกอบชิ้นส่วนเหล่านี้ภายในประเทศ ด้านการจัดซื้อจากต่างประเทศจะซื้อผ่านรัฐบาลต่อรัฐบาล (G to G) หรือซื้อโดยตรงจากบริษัทต่างประเทศ ทั้ง 2 วิธีนี้ จะได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีนี้้อยมาก ถึงแม้ในการซื้อบางครั้งจะมีเงื่อนไขในการถ่ายทอดเทคโนโลยีอยู่บ้าง

ประเทศเกาหลีมีหน่วยงานวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีป้องกันประเทศ โดยรัฐบาลได้จัดตั้งองค์กร Defense Procurement Agency (DPA) ในปี พ.ศ.2514 ซึ่งต่อมาในปี พ.ศ.2549 ได้รับการปฏิรูปเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการทำงาน โดยได้เปลี่ยนชื่อมาเป็น Defense Acquisition Program Administration (DAPA) มีบทบาทสำคัญได้แก่การวิจัยและพัฒนา ยุทโธปกรณ์ของกองทัพให้มีความทันสมัย อันเป็นการส่งเสริมความมั่นคงภายในประเทศชาติ เพื่อให้สามารถป้องกันประเทศจากภัยคุกคามทั้งทางบก ทางน้ำและทางอากาศ และเมื่อเข้าสู่ปี 2533 ภาคอุตสาหกรรมของเกาหลีได้ได้เข้าร่วมในการผลิตยุทโธปกรณ์หลักให้กับกองทัพอย่างเต็มรูปแบบ จนสามารถตอบสนองความต้องการของกองทัพได้ในอัตราที่สูง ไม่ว่าจะเป็น รถถัง ปืนใหญ่ รถหุ้มเกราะ รวมไปถึงเฮลิคอปเตอร์อีกสองชนิด ทั้งหมดนี้เกิดขึ้นได้ในระยะเวลาอันสั้น สืบเนื่องมาจากภาคอุตสาหกรรมที่เข้มแข็งของประเทศที่สามารถรองรับการผลิตยุทโธปกรณ์ที่ซับซ้อนได้ โดยในยุคนั้น บริษัทฮุนไดเป็นผู้ได้รับคัดเลือกให้ผลิตรถถังหลัก K-1จำนวน 88 คัน ซึ่งเป็นผลของการประสานความร่วมมือระหว่างเกาหลีใต้และสหรัฐอเมริกา ถึงแม้จะมีอุปกรณ์บางส่วนที่ยังต้องอาศัยการนำเข้าจากต่างประเทศ เช่น ระบบชุดควบคุมการยิง Fire Control และระบบ Transmission

ประเทศเกาหลียังคงมุ่งมั่นในการพัฒนากองทัพให้มีความทันสมัยเพื่อให้สอดคล้องกับความเจริญทางเศรษฐกิจ โดยได้กำหนดแผนการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีป้องกันประเทศประจำปี 2007-2011 โดยจัดสรรงบประมาณ 20 % ของงบกลาโหมมาใช้ในการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีป้องกันประเทศ โดยกระทรวงกลาโหมได้วางแผนที่จะเพิ่มงบประมาณทางทหารอย่างต่อเนื่องให้อยู่ที่ 2.89 ของ GDP ซึ่งเดิมอยู่ที่ 2.57 และได้คาดหวังไว้ว่าภายในปี 2020 จะสามารถบรรลุเป้าหมายในการส่งออกยุทธโปกรณ์ที่มีมูลค่ารวมได้ถึง 4 พันล้านเหรียญสหรัฐได้สำเร็จ นอกจากนี้แล้วยังได้มีการหารือร่วมกันระหว่างรัฐมนตรีฝ่ายความมั่นคงและอุตสาหกรรมภายใต้การกำกับของประธานาธิบดี ในการจัดทำแผนผังในการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ควบคู่ไปกับการสร้างแรงงานที่จะเกิดขึ้นตามมาในภาคอุตสาหกรรม

สรุปว่า รัฐบาลเกาหลีพยายามจะส่งเสริมด้านการวิจัยและพัฒนาให้มีการใช้เทคโนโลยีในการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆมากขึ้น โดยให้ภาคเอกชนเข้าร่วมทุนในการสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ มีสมาคมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ (Korea Defense Industry Association) เป็นผู้บริหารและดำเนินการในลักษณะของสมาคมอิสระ

5. อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศสิงคโปร์

สิงคโปร์เป็นประเทศตัวอย่างในกรณีศึกษาด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ (เอกสารสิ่งพิมพ์ สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ, 2556 : 73) เนื่องจากแต่เดิมนั้น สิงคโปร์เป็นประเทศเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมสิ่งทอ มีลักษณะภูมิประเทศที่เป็นเกาะขนาดเล็ก ล้อมรอบด้วยทะเล น่านน้ำ และน่านฟ้ามีพื้นที่จำกัดและมีจำนวนประชากรเพียง 9 ล้านคน แต่ด้วยผลกระทบการจากสงครามและความขัดแย้งอย่างต่อเนื่องกับประเทศเพื่อนบ้าน อีกทั้งยังมีปัจจัยด้านความมั่นคงและภัยคุกคามอย่างต่อเนื่อง การพึ่งพาอาวุธยุทธโปกรณ์จากต่างประเทศ ไม่สามารถแก้ปัญหาในระยะยาวได้ เนื่องจากต้องตกอยู่ภายใต้กลไกแรงขับเคลื่อนของตลาดและข้อกำหนดของประเทศผู้ผลิตและเป็นเจ้าของเทคโนโลยี ยังผลให้ผู้นำของภาครัฐและผู้นำกองทัพปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ในการเสริมสร้างขีดความสามารถด้านการป้องกันประเทศ

ผู้นำสิงคโปร์ได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาศักยภาพของตนเองผ่านการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ในการซ่อมบำรุง และปรับปรุงอุปกรณ์เพื่อเป็นฐานไปสู่การพัฒนาและพึ่งพาตนเองได้ในอนาคต สิงคโปร์จึงออกแบบผลิตและพัฒนาเทคโนโลยีป้องกันประเทศได้อย่างเป็นระบบ ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาล และกระทรวงกลาโหม ปัจจุบันสิงคโปร์ยังคงดำเนินนโยบายผลักดันการวิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีป้องกันประเทศอย่างต่อเนื่อง และมุ่งเน้นการแสดงศักยภาพและประสิทธิภาพในการวิจัยผลิต และพัฒนาอาวุธยุทธโปกรณ์สู่ตลาดสากล พร้อมทั้งได้สร้างปรากฏการณ์ทางการค้าด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

กล่าวคือ การค้าด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ มักจะเกิดขึ้นไปในทิศทางที่ถูกกำหนด โดยประเทศมหาอำนาจอันเป็นผู้จัดจำหน่าย หรือถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับประเทศที่มีอำนาจต่อรองทางการทหารที่ด้อยกว่า แต่ทว่าสิงคโปร์ได้ปรับเปลี่ยนทิศทางในการจัดหาอาวุธยุทโธปกรณ์ โดยกำหนดให้มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ เพื่อมาพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของตนเอง และประสบความสำเร็จในการสร้างช่องทางทางการค้าด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในระดับสากล โดยมีโครงการจำหน่ายเครื่องยิงระเบิดขนาด 40 มม. และรถสายพานหุ้มเกราะ Bronco ให้กับสหราชอาณาจักร เป็นมูลค่า 75 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2550 และ 330 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ใน พ.ศ.2551 ตามลำดับนับเป็นระยะเวลา 10 ปี ตั้งแต่ก่อตั้งไปจนถึงการบรรลุพันธกิจของอุตสาหกรรมเทคโนโลยีป้องกันประเทศ มูลค่าของยอดการขายอุปกรณ์ด้านการป้องกันประเทศอยู่ที่ 5 พันล้านเหรียญสหรัฐในปี พ.ศ. 2550 มีการจ้างงานกว่า 19,000 ตำแหน่งงาน ภายใต้โครงการย่อย 100 โครงการ ใน 24 ประเทศการค้ามาเป็นประเทศผู้นำด้านเทคโนโลยีในภูมิภาคเอเชีย พร้อมกับการเข้าไปแข่งขันในตลาดยุทโธปกรณ์ของสิงคโปร์ไม่ใช่เรื่องบังเอิญ แต่เป็นผลสืบเนื่องมาจากวิสัยทัศน์ของผู้นำประเทศที่ได้ถูกถ่ายทอดออกมาเป็นนโยบายและยุทธศาสตร์ทุกความสำเร็จย่อมมีเรื่องราวความเป็นมาอยู่เบื้องหลังความก้าวหน้าและความเข้มแข็งของสิงคโปร์ก็เช่นกัน

เครือข่ายอุตสาหกรรมที่เข้มแข็งเริ่มต้นขึ้นในปี พ.ศ. 2515 โดยรัฐบาลได้จัดตั้งองค์กร Defence Science Organisation(DSO) ขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่วิจัย และพัฒนาด้านเทคโนโลยีให้กับเหล่าทัพ ขยายขอบข่ายขององค์ความรู้ และทักษะความเชี่ยวชาญเพื่อสร้างกลุ่มแรงงานที่มีทักษะสูงและใช้นำไปต่อยอดได้อย่างเป็นรูปธรรม นอกจาก DSO แล้ว ยังมีองค์กร Defence Science and Technology Agency (DSTA) ที่รับผิดชอบด้านการจัดทำแผนแม่บททางเทคโนโลยี ให้คำปรึกษาด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศและจัดทำโครงสร้างให้กับกองทัพ ผลงานที่สำคัญของทั้งสององค์กร ได้แก่ การออกแบบของค์ประกอบสำคัญให้กับระบบอาวุธภาคพื้นดิน อาวุธประจำอากาศยานแบบ เอฟ 16 สงครามอิเล็กทรอนิกส์ และระบบสื่อสาร

ในส่วนโครงสร้าง กระทรวงกลาโหมสิงคโปร์ ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงกลาโหม 2 คน ปลัดกระทรวงกลาโหมคนที่ 1 มีหน้าที่ความรับผิดชอบ งานด้านนโยบายความมั่นคง มี รองปลัดฯ 1 คน กำกับดูแล ปลัดกระทรวงกลาโหมคนที่ 2 มีหน้าที่ความรับผิดชอบ กลุ่มงานด้านบริหารเทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ และทรัพยากรป้องกันประเทศ มี รองปลัดฯ 2 คน กำกับดูแล โดยรองปลัดฯ(เทคโนโลยี) เป็นประธานร่วม กับ รองปลัดฯ ไทย ในคณะกรรมการบริหารร่วม ไทย-สิงคโปร์ (Joint Steering Committee: JSC)

รูปแบบและสาระสำคัญ

1. โครงสร้างของกระทรวงกลาโหมสิงคโปร์ กลุ่มงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ Defence Technology and Resource Office (DTRO) (สำนักงานเทคโนโลยีและทรัพยากรป้องกันประเทศ) เป็นหน่วยงานหลักภายใต้ รองปลัดกระทรวงกลาโหม (เทคโนโลยี) มีหน้าที่วางแผนการใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนความต้องการของกองทัพ ความคุ้มค่า และการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น กองทัพควรจะมีอาวุธยุทโธปกรณ์ใดไว้ใช้งาน ควรจะผลิตขึ้นเอง หรือจัดหาจากต่างประเทศ เป็นต้น ผู้อำนวยการของหน่วยงานนี้ เป็นกรรมการบริหารร่วม ๆ (JSC) และ รองผู้อำนวยการ (นโยบาย) เป็นเลขานุการคณะกรรมการบริหารร่วม ๆ (JSC) Defence Science and Technology Agency (DSTA) (สำนักงานวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีป้องกันประเทศ) เป็นหน่วยงานอิสระอยู่ในสายงานของ ปลัดกระทรวงกลาโหมคนที่ 2 โดยมี Chief Executive (ประธานบริหาร) DSTA เป็นผู้กำกับดูแลหน่วยงานนี้ มีกำลังพลประมาณ 2,500 นาย ประกอบด้วย วิศวกร นักวิทยาศาสตร์ และนักบริหาร มีหน้าที่นำแผนของ DTRO มาทำให้เป็นผล เช่น วิจัย พัฒนา ออกแบบอาวุธยุทโธปกรณ์ จัดหาทรัพยากร และเจ้าหน้าที่ในการผลิต ร่วมมือกับ สถาบันวิจัยและการศึกษาภายในและต่างประเทศ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศทั้งภาครัฐและเอกชน ภายในและต่างประเทศ

2. โครงสร้างของบริษัทที่ดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเป็นบริษัทมหาชน ซึ่งกระทรวงกลาโหมสิงคโปร์ ถือหุ้นส่วนใหญ่ (มากกว่าร้อยละ 50) ชื่อ บริษัท Singapore Technologies Engineering Ltd ประกอบด้วยกลุ่มบริษัท 4 กลุ่มคือ

2.1 Singapore Technologies Aerospace Ltd.

2.2 Singapore Technologies Electronics Ltd.

2.3 Singapore Technologies Kinetics Ltd.

2.4 Singapore Technologies Marine Ltd.

หาก DSTA พิจารณาแล้วเห็นว่า ควรให้บริษัท ๆ ดำเนินการผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์เพื่อสนับสนุนกองทัพ จะทำสัญญาจ้าง บริษัท ๆ สามารถลงทุนวิจัย พัฒนา และผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์ชนิดต่าง ๆ เพื่อขายสู่ตลาดโลกได้ในรูปแบบธุรกิจปกติ

สรุปประเทศสิงคโปร์ มีเครือข่ายอุตสาหกรรมที่เข้มแข็งโดยรัฐบาลได้จัดตั้งองค์กร Defence Science Organisation (DSO) ขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่วิจัย และพัฒนาด้านเทคโนโลยีให้กับเหล่าทัพ นอกจาก DSO แล้ว ยังมีองค์กร Defence Science and Technology Agency (DSTA) ที่รับผิดชอบด้านการจัดทำแผนแม่บททางเทคโนโลยี ให้คำปรึกษาด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศ และจัดทำโครงสร้างให้กับกองทัพ และมีอำนาจตามกฎหมายของประเทศสิงคโปร์ ในการลงนามทำสัญญาค่าดำเนินการในรายละเอียดร่วมกันทั้งภาครัฐและเอกชน กับภายในและต่างประเทศในนามรัฐบาล

6. อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศมาเลเซีย

ประเทศมาเลเซียมีความมุ่งมั่นในการดำเนินนโยบายเชิงรุกด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ (เอกสารสิ่งพิมพ์ สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ, 2556 : 75) รัฐบาลมาเลเซียได้เล็งเห็นถึงการเจริญเติบโตของตลาดอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในเขตภูมิภาคที่สามารถนำเงินเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจของประเทศ จึงได้มีการสนับสนุนและส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศพร้อมกับปฏิรูปการจัดการอาวุธยุทโธปกรณ์จากการเป็นเพียงผู้ซื้อให้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยี และการร่วมลงทุนระหว่างผู้ผลิตกับองค์กรที่จัดตั้งขึ้นภายใต้นโยบายของรัฐ โดยรัฐบาลมีการดำเนินนโยบายเชิงรุกและส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อเป็นจุดเริ่มต้นนำไปสู่การพึ่งพาตนเอง ซึ่งเริ่มต้นจากการพัฒนาระบบโครงสร้างอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและเพื่อให้มาเลเซียสามารถเป็นศูนย์กลางของภูมิภาคด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยผ่านข้อตกลงทางการค้ากับประเทศผู้ผลิตที่กำหนดให้มีการวิจัยและลงทุนร่วมหรือการถ่ายทอดเทคโนโลยีในการจัดซื้อแต่ละครั้ง บริษัทเอกชนจากต่างประเทศที่เข้าร่วมโครงการหรือสนใจในการขยายพื้นที่การผลิต สามารถใช้พื้นที่ในเขตอุตสาหกรรมเทคโนโลยีป้องกันประเทศหรือ Malaysia Defence Security Technology Park (MDSTP) ที่รัฐ Sungkai, Perak การจัดตั้ง MDSTP นี้เป็นจุดเริ่มต้นที่จะช่วยให้ประเทศสามารถพึ่งพาตนเองด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศ และเป็นการลงทุนเพื่อพัฒนาประเทศให้ยั่งยืน MDSTP จัดตั้งขึ้นมาเพื่อเป็นโครงสร้างและศูนย์กลางในการสนับสนุนอุตสาหกรรมเทคโนโลยีป้องกันประเทศและยังมีหน้าที่สำคัญในส่วนของการบริหารจัดการการร่วมลงทุน เนื่องจากมาเลเซียกำหนดให้บริษัทที่ได้รับสัญญาจัดซื้อจะต้องมีการร่วมลงทุนอย่างต่ำที่ 50% ซึ่งสามารถเป็นในรูปแบบของการพัฒนาอุตสาหกรรมหรือการหาแหล่งเงินทุนเพื่อนำมาใช้ในการกระตุ้นเศรษฐกิจภายในประเทศ ในขณะนี้ตามข้อมูลของบริษัท Blenheim ผู้เชี่ยวชาญด้าน Offsets ได้ประเมินในเบื้องต้นว่า Offsets ที่ประเทศมาเลเซียควรจะได้รับในตอนนี้มีมูลค่าอยู่ที่ 200 ล้านดอลลาร์สหรัฐและมีแนวโน้มว่าจะมีมูลค่าเพิ่มมากขึ้นจากงบประมาณกลาโหมประจำปี พ.ศ.2554

สรุปประเทศมาเลเซียได้เล็งเห็นถึงการเจริญเติบโตของตลาดอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ จึงได้มีการสนับสนุนและส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศ การร่วมลงทุนระหว่างผู้ผลิตกับองค์กรที่จัดตั้งขึ้นภายใต้นโยบายของรัฐ โดยรัฐบาลมีการดำเนินนโยบายเชิงรุกและส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ สนับสนุนให้มีการร่วมลงทุนจากบริษัทเอกชนจากต่างประเทศซึ่งสามารถใช้พื้นที่ในเขตอุตสาหกรรมเทคโนโลยีป้องกันประเทศ

7. อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของอินโดนีเซีย

อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของอินโดนีเซีย (เอกสารสิ่งพิมพ์ สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ, 2556 : 76) ได้มีการดำเนินการและพัฒนาตามนโยบายของรัฐบาลอินโดนีเซีย ดังนี้

ในปี ค.ศ. 1978 มีการส่งเสริมและผลักดันให้มีอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเกิดขึ้น เพื่อลดการพึ่งพาต่างชาติและลดงบประมาณค่าใช้จ่าย การมีอุตสาหกรรมป้องกันประเทศทำให้อินโดนีเซียสามารถซ่อมบำรุงและปรับปรุงยุทโธปกรณ์ได้ในระดับหนึ่ง เนื่องจากยังคงต้องมีการนำเข้ายุทโธปกรณ์ที่มีเทคโนโลยีที่ล้ำหน้าเกินขีดความสามารถที่อุตสาหกรรมภายในประเทศจะรองรับได้ อย่างไรก็ตาม ได้มีการพัฒนาศักยภาพมาตลอดเวลาจนกระทั่งในปี 2533 อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของอินโดนีเซียได้มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากข้อตกลง Offset และการซื้อสิทธิบัตรการผลิต ช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตอากาศยานปีกหมุนและปีกนี้ขนาดเล็กรวมไปถึงเครื่องบินลำเลียง เรือตรวจการณ์ อาวุธประจำตัวขนาดเล็กส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจภายในประเทศ ด้วยผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและความมั่นคงที่ปรากฏให้เห็น รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงได้ทำการขับเคลื่อนการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีป้องกันประเทศ ด้วยการแสวงหาองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของการรับถ่ายทอดเทคโนโลยีจากสหรัฐฯและประเทศในยุโรปที่จะสามารถนำมาต่อยอดในการพัฒนาศักยภาพด้านการป้องกันประเทศและในขณะเดียวกันช่วยขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจควบคู่ไปด้วยเช่นกัน ยกตัวอย่างเช่น ตู้ต่อเรือ P.T. PAL ที่เริ่มต้นก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ.1992 จากการซ่อมบำรุงเบื้องต้นให้กับเรือรบจากกองทัพเรือสหรัฐฯ เกิดการสะสมองค์ความรู้และก่อให้เกิดทักษะใหม่ๆ ให้กับเจ้าหน้าที่ทางด้านเทคนิค

ในยุค 1980 อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของอินโดนีเซียมีการขยายตัวภายหลังที่ได้มีการทำข้อตกลงร่วมกับสิงคโปร์และมาเลเซียในการซ่อมบำรุงอากาศยานและเรือ อีกทั้งโรงซ่อมบำรุงยังสามารถเปิดให้บริการแก่ยานทางบกและทางน้ำของภาคเอกชนได้อีกด้วยจากความสำเร็จในการสร้างอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของอินโดนีเซียที่ส่งผลโดยตรงต่อความมั่นคง และระบบเศรษฐกิจที่ผ่านมา ยังผลให้เมื่อต้นเดือนมกราคมของปี พ.ศ. 2555 รัฐบาลอินโดนีเซียและกระทรวงกลาโหมได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาขีดความสามารถของกองทัพให้เดินคู่ขนานไปพร้อมกับระบบเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากการจัดซื้อยุทโธปกรณ์ของกองทัพจากอุตสาหกรรมภายในประเทศ ซึ่งจะเป็นการช่วยสร้างโอกาสให้กับอุตสาหกรรมขนาดเล็กไปจนถึงอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ อย่างไรก็ตาม หนทางในการเดินทางไปสู่การพึ่งพาตนเองด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศของอินโดนีเซียยังอีกยาวไกลและยังคงเต็มไปด้วยความท้าทายไม่ว่าจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นและความมั่นใจในมาตรฐานและคุณภาพให้กับกองทัพในฐานะผู้ใช้

ซึ่งหนึ่งในทางออกคือ การประสานความร่วมมือกับบริษัทที่มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในด้านนี้ในรูปแบบของการร่วมลงทุน ซึ่งที่ผ่านมาบริษัท PT Dirgantara Indonesia (PTDI) รัฐวิสาหกิจได้ร่วมมือกับบริษัท CASA จากประเทศสเปนได้ประสบความสำเร็จในขั้นที่สามารถส่งออกอากาศยานปีกนึ่งแบบ CN-235 ให้กับประเทศมาเลเซีย จำนวน 8 ลำและเกาหลีใต้

และในปี ค.ศ. 2011 ทางบริษัทได้ลงนามข้อตกลงร่วมกับบริษัท Airbus Military ในการประกอบเครื่องบินลำเลียงแบบ CN-295 จำนวน 9 ลำเพื่อใช้ในประเทศ และบริษัท PT Pindad ได้ทำการลงนามในการส่งออกยานเกราะล้อยางแบบ 6x6 Anoa ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลในการวิจัยและพัฒนา โดยได้ส่งออกไปยังประเทศมาเลเซียจำนวน 32 คัน และให้กับประเทศบรูไนจำนวน 15 คัน ความพยายามในการพัฒนาขีดความสามารถในการป้องกันประเทศและควบคู่ไปกับการวิจัย และพัฒนาเพื่อความยั่งยืนของอินโดนีเซียดูเหมือนจะไม่หยุดอยู่เพียงเท่านี้

ในปี ค.ศ. 2010 หน่วยงานวิจัยและพัฒนาของประเทศอินโดนีเซียและเกาหลีใต้ได้บรรลุข้อตกลงในการร่วมวิจัยและพัฒนาเครื่องบินขับไล่แบบ KF-X โดยจะมีการเลือกสถานที่ในการจัดตั้งศูนย์วิจัยในเมือง Daejeon ซึ่งห่างออกไปจากกรุงโซลประมาณ 160 กม. ซึ่งศูนย์แห่งนี้จะเป็นสถานที่ที่นักวิจัยเกาหลีใต้จำนวน 100 คน ทำงานร่วมกับนักวิจัยอินโดนีเซีย จำนวน 30 คน ในส่วนของงบประมาณนั้น รัฐบาลอินโดนีเซียจะทำการลงทุนในอัตราส่วน 20 ต่อ 80 และผลผลิตที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการคือ เครื่องบินรบแบบ KF-X จำนวน 50 ลำ ซึ่งคาดว่าจะพอเพียงต่อการรองรับภารกิจของกองทัพอากาศในอนาคต

สรุปอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของอินโดนีเซีย มีการพัฒนาด้วยการการสนับสนุนจากภาครัฐ, มีแผนแม่บทพัฒนาที่ชัดเจน มีการเรียกร้อง Offset และการเปิดโอกาสให้บริษัทเอกชนในประเทศเข้าร่วมอย่างเต็มที่

สรุปผลการเปรียบเทียบรูปแบบการบริหารกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศทั้งของไทยและต่างประเทศ

ตารางที่ 3-5 รูปแบบการบริหารกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศทั้งของไทยและต่างประเทศ

ประเทศ รูปแบบ	ไทย	จีน	เกาหลี	สิงคโปร์	มาเลเซีย	อินโดนีเซีย	ฝรั่งเศส	ออสเตรเลีย
บทบาท ขององค์กร	-การ ดำเนิน งานอยู่ ภายใต้ การมีชัย ของทาง ราชการ	-กำหนด นโยบาย ต่างๆ	- กำหนด นโยบาย ต่างๆ	- กำหนด นโยบาย ต่างๆ	- กำหนด นโยบาย ต่างๆ	- กำหนด นโยบาย ต่างๆ	- บริหารงาน ในรูปแบบ ของภาค เอกชน ภายใต้การ กำกับดูแล ของภาครัฐ	- การ บริหาร งานในรูป ของภาค เอกชน

ตารางที่ 3-5 รูปแบบการบริหารกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศทั้งของไทยและต่างประเทศ (ต่อ)

ประเทศ รูปแบบ	ไทย	จีน	เกาหลี	สิงคโปร์	มาเลเซีย	อินโดนีเซีย	ฝรั่งเศส	ออสเตรเลีย	
องค์กรใน การบริหาร กิจการ อุตสาหกรรม ป้องกัน ประเทศ	กระทรวง กลาโหม มีหน้าที่ศึกษา วิจัยพัฒนา และดำเนิน การด้าน อุตสาหกรรม ป้องกัน ประเทศและ พลังงาน ทหารฯเพื่อ สนับสนุน ภารกิจด้าน ความมั่นคง ของประเทศ มี ศอพ.เป็น หน่วยงาน หลักในการ ดำเนินงาน	มีคณะ กรรมธิการ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และ อุตสาหกรรม เพื่อการ ป้องกัน ประเทศ (Commission of Science, Technology and Industry for National Defense: COSTIND) ดำเนินการ ด้าน อุตสาหกรรม ป้องกัน ประเทศ โดยมี รัฐวิสาหกิจ ดำเนินการ วิจัยพัฒนา และผลิต ผลิตภัณฑ์	มีสำนักงาน อุตสาหกรรม ป้องกัน ประเทศ (Defence Industry Bureau) ขึ้นตรงกับ กท. มีภาคเอกชน ที่ สนับสนุน การดำเนิน กิจการฯคือ สมาคม อุตสาหกรรม ป้องกัน ประเทศ (Korea Defense Industry Association) มีลักษณะ เป็นสมาคม อิสระ ดำเนินการ ด้าน อุตสาหกรรม ป้องกัน ประเทศ ระหว่าง ภาครัฐและ เอกชน	มี กท. สิงคโปร์ ใน กลุ่มงาน อุตสาหกรรม ป้องกัน ประเทศ กำกับดูแล คือ สำนักงาน เทคโนโลยี และ ทรัพยากร ป้องกัน ประเทศ Defence Technology and Resource Office (DTRO) และ เทคโนโลยี ป้องกัน ประเทศ Defence Science and Technology Agency (DSTA) รวมทั้งมี บริษัท เอกชนที่ ดำเนินการ ผลิตอาวุธ	มี กท. สิงคโปร์ ใน กลุ่มงาน อุตสาหกรรม ป้องกัน ประเทศ กำกับดูแล คือ สำนักงาน เทคโนโลยี และ ทรัพยากร ป้องกัน ประเทศ Defence Technology and Resource Office (DTRO) และ เทคโนโลยี ป้องกัน ประเทศ Defence Science and Technology Agency (DSTA) รวมทั้งมี บริษัท เอกชนที่ ดำเนินการ ผลิตอาวุธ	รัฐบาล มาเลเซีย จัดตั้งขด อุตสาหกรรม รวม เทคโนโลยี ป้องกัน ประเทศ Malaysia Defence Security Technology Park (MDSTP) เพื่อเป็น ศูนย์กลาง ของการ บริหาร จัดการ และการ ร่วม ลงทุน	มี คณะกรรมการ นโยบาย อุตสาหกรรม ป้องกัน ประเทศ (KKIP) Defence Industrial Policy Committee มีการประสาน ความร่วมมือ กับ บริษัทเอกชน ในรูปแบบการ ร่วมลงทุนคือ บริษัทPT Dirgantara Indonesia (PTIDI)	มีสำนัก จัดหาอาวุธ (Delegation Generalpour Armament :DGA)เป็น หน่วยงาน อุตสาหกรรม ป้องกัน ประเทศ ขึ้นตรงกับ กท.	เดิมมี กระทรวง สนับสนุน ป้องกัน ประเทศ (Department of Defence Support) ดำเนิน กิจการ ต่อมา เปลี่ยน รูปแบบการ บริหาร เป็นแบบ ภาคเอกชน และจัดตั้ง บริษัท ADI ขึ้นมา ดำเนินการ กิจการแทน ภาครัฐเพื่อให้ เกิดความ คล่องตัว และการ บริหารงาน ที่มี ประสิทธิภาพ

ตารางที่ 3-5 รูปแบบการบริหารกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศทั้งของไทยและต่างประเทศ (ต่อ)

ประเทศ รูปแบบ	ไทย	จีน	เกาหลี	สิงคโปร์	มาเลเซีย	อินโดนีเซีย	ฝรั่งเศส	ออสเตรเลีย
ผลิตภัณฑ์	เทคโนโลยี ระดับพื้นฐาน	เทคโนโลยี ระดับกลาง - สูง	เทคโนโลยี ระดับกลาง- สูง	เทคโนโลยี ระดับกลาง	เทคโนโลยี ระดับ กลาง	เทคโนโลยี ระดับกลาง	เทคโนโลยี ระดับกลาง- สูง	เทคโนโลยี ระดับกลาง- สูง
การส่งออก	-ไม่มีการ ส่งออก -ผลิตเพื่อ สนับสนุน กองทัพ เป็นหลัก	-มีการส่งออก โดยมีนโยบาย กระชับความ ร่วมมือและ ส่งเสริม การค้าขาย ยุทธโศปกรณ์ กับ ต่างประเทศ	-มีการ ส่งออก โดยมี นโยบาย ขยายตลาด ไป ต่างประเทศ	-มีการ ส่งออก	-ไม่มี การ ส่งออก	-มีการส่งออก	-มีการ ส่งออก	-มีการ ส่งออก

จากการศึกษารูปแบบการบริหารกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ทั้งของไทยและของต่างประเทศ พบว่า กิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย มีการดำเนินงานในส่วนของภาครัฐ คือกระทรวงกลาโหม มีรูปแบบการดำเนินการอยู่ 2 ประเภท คือ อุตสาหกรรมที่ทหารผลิตได้เอง กับ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่ทหารมีส่วนในการควบคุม ส่งเสริม สนับสนุน หรืออยู่ในแผนระดมสรรพกำลังทางอุตสาหกรรมเพื่อทหาร ความแตกต่างด้านการบริหารกิจการ โดยที่หน่วยงานของไทยที่อยู่ในระดับปฏิบัติเช่นเดียวกับหน่วยงานของต่างประเทศ ของไทยจะไม่มีหน้าที่ในเรื่องของการกำหนดนโยบาย ไม่มีการส่งเสริมการตลาด ไม่มีฝ่ายขาย การดำเนินงานอยู่ภายใต้กฎระเบียบของทางราชการที่มีรายละเอียดอย่างมาก ทำให้ไม่มีความคล่องตัวในการดำเนินงานในเชิงธุรกิจ เพราะแม้แต่การดำเนินงานในหน่วยงานราชการด้วยกันก็มี ปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านนโยบาย ขีดความสามารถ ขนาดของตลาด ระดับของการพัฒนาเทคโนโลยี ความร่วมมือกับต่างประเทศ แม้กระทั่งเรื่องของกฎหมาย กฎระเบียบต่าง ๆ ซึ่งทำให้การส่งออกหรือการแข่งขันในตลาดโลกก็ยังมีอยู่จำกัดมาก

ในส่วนรูปแบบกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของต่างประเทศ จะเห็นว่า ในแต่ละประเทศ การเกิดของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศมาจากความจำเป็นในการพึ่งพาตนเองในการป้องกันประเทศ ซึ่งในแต่ละประเทศได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐเป็นหลัก มีความร่วมมือจากภาคเอกชนเป็นเครือข่ายร่วมด้วย ในประเทศที่มีศักยภาพในการสงครามสูงๆ อุตสาหกรรมป้องกัน

ประเทศมักจะดำเนินการโดยภาคเอกชน เนื่องจากต้องใช้เงินลงทุนสูง และสามารถหาตลาดรองรับได้ ทำให้มีผลกำไรเกิดขึ้น ซึ่งเป็นเป้าหมายในการดำเนินการทางการค้า แต่ในประเทศที่มีศักยภาพในทางสงครามต่ำ ผลิตมาแล้วไม่มีตลาดรองรับ ผลิตให้ลูกค้า คือ กองทัพของประเทศตนเองเป็นหลัก รัฐจึงต้องดำเนินการเอง หรือดำเนินการเองเพียงส่วนหนึ่ง ขอรับการสนับสนุนจากภาคเอกชนอีกส่วนหนึ่ง หรือพยายามส่งเสริมให้เอกชนเข้าร่วมดำเนินการ โดยใช้ศักยภาพของภาครัฐ สนับสนุนภาคเอกชน เช่น เทคโนโลยี ความคล่องตัวในการบริหารเชิงธุรกิจ รวมทั้งให้การสนับสนุนงานด้านวิจัยและการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อคิดค้นนวัตกรรมใหม่มาใช้กับอุตสาหกรรมด้านนี้ และพยายามพัฒนาการร่วมทุนกับต่างประเทศมากขึ้น

สรุป

รูปแบบของกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ควรมีแนวทาง และโครงสร้างการบริหารกิจการที่เน้นให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทต่ออุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้มากขึ้น โดยเฉพาะด้านการตลาด ที่อาจใช้ศักยภาพของภาคเอกชนเป็นผู้ดำเนินการ ซึ่งประเทศไทยสามารถที่จะนำแนวทางดังกล่าวมาพัฒนาปรับปรุงให้กิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยมีความมั่นคง สามารถพึ่งพาตนเองได้ และเจริญก้าวหน้าต่อไป

บทที่ 4

การส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

การให้ภาคเอกชนเข้าร่วมดำเนินงานในกิจการของรัฐในการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศไทย

1. ความเป็นมา

รัฐได้เริ่มกำหนดแนวทางให้ภาคเอกชนเข้าร่วมในกิจการของภาครัฐ โดยได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีวิวัฒนาการมาตามลำดับดังนี้

1.1 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (2515 - 2519) ได้มีการจัดตั้งตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยขึ้น เพื่อพัฒนาสถาบันทางการเงิน รูปแบบการบริหาร กำหนดให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการ ภาครัฐกำกับดูแลตามกฎหมาย ธนาคารพาณิชย์เพิ่มวงเงินกู้ยืมแก่เกษตรกรในอัตราส่วนของเงินกู้ยืมทั้งหมดสูงขึ้น

1.2 แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 4 (2520 - 2524) บทบาทของสถาบันเอกชนได้ขยายตัวมากขึ้น สถาบันธุรกิจเอกชน 3 องค์กรคือ สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย, สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสมาคมธนาคารไทยได้จัดตั้งองค์กรร่วมเป็นการถาวร ในรูปแบบของคณะกรรมการร่วมภาคเอกชน 3 สถาบัน (กกร.) ทำหน้าที่ประสานความร่วมมือกับภาคเอกชนต่างประเทศและรัฐบาล และในปี พ.ศ. 2524 รัฐบาลโดยการนำของ ฯพณฯ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ได้จัดตั้งคณะกรรมการร่วมภาครัฐบาลและเอกชน เพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ (กรอ.) ขึ้นโดยมีนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน ทั้งนี้ได้มีแนวทางที่สำคัญคือ เพื่อที่จะสนับสนุนให้สถาบันเอกชนมีบทบาท และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ และให้มีระบบประสานงานกันระหว่างภาครัฐบาลและเอกชนให้กระชับมากขึ้น

1.3 แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 (2525-2529) ได้มีนโยบายที่กำหนดให้รัฐต้องพัฒนาสถาบันธุรกิจเอกชน ให้เป็นองค์กรที่สำคัญ โดยจะมอบหมายความรับผิดชอบ รวมทั้งอำนาจหน้าที่บางส่วนของรัฐแก่สถาบันธุรกิจเอกชน เป็นผู้ดำเนินการเพื่อเป็นการแบ่งเบาความรับผิดชอบของรัฐ และได้เกิดโครงการร่วมระหว่างภาครัฐกับเอกชน ซึ่งพร้อมจะดำเนินการได้ เช่น การประหยัดการ

ใช้พลังงานในสาขาอุตสาหกรรมการส่งเสริมการตลาดต่างประเทศสำหรับสินค้าออกการส่งเสริมการตลาดของธุรกิจการท่องเที่ยว รวมทั้งสนับสนุนให้สถาบันธุรกิจเอกชน ปรับปรุงขีดความสามารถในการบริการ เพื่อสนองตอบความรับผิดชอบที่จะเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ได้มีการมอบหมายให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการให้บริการในกิจการบางส่วน อันเป็นการเพิ่มความสะดวกและความคล่องตัวแก่ผู้มาใช้บริการ ได้แก่ การหักบัญชีธนาคารพาณิชย์ ในกรณีเสียค่าบริการสาธารณะ เช่น ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ ตลอดจนการให้ เอกชนเป็นผู้ตรวจสอบคุณภาพสินค้า หรือรับรองคุณภาพสินค้า เป็นต้น

1.4 แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 (2530-2534) ได้มีแนวทางการปรับปรุงกลไกการให้บริการของรัฐ และการให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการให้บริการ ในกิจการบางส่วนของภาครัฐบาล ได้ออกนโยบายการประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐบาลและเอกชน โดยมีแนวทางให้รัฐต้องลดบทบาทด้านการลงทุนของรัฐ และสนับสนุนเอกชนลงทุนแทน เท่าที่จะทำได้ โดยยึดหลักการแข่งขันเสรี และความเป็นธรรมแก่สังคม นอกจากนี้รัฐจะส่งเสริมให้เอกชน เข้ามามีบทบาทเพิ่มมากขึ้นในกระบวนการบริหารเศรษฐกิจ เช่น การมอบความรับผิดชอบและอำนาจหน้าที่บางส่วนให้กับองค์กรภาคเอกชน และการให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการลงทุน และบริหารงาน รัฐวิสาหกิจ ตามรายละเอียดในแผนรัฐวิสาหกิจ

1.5 แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 (2535-2539) ได้มีนโยบายเพิ่มบทบาทการดำเนินงานร่วมกับภาคเอกชน โดยกำหนดรูปแบบในการเพิ่มบทบาทของภาคเอกชนในการร่วมพัฒนารัฐวิสาหกิจ ได้แก่ การเปิดโอกาสให้เอกชนเข้ามาดำเนินการในกิจการซึ่งเดิมรัฐทำในลักษณะผูกขาดแต่ผู้เดียว เช่น การให้เอกชนตรวจสอบสภาพรถแทนภาครัฐ การร่วมทุนดำเนินการ การทำสัญญาว่าจ้างเอกชน เพื่อดำเนินกิจกรรมบางอย่างของรัฐวิสาหกิจ หรือทำสัญญาจ้างเอกชนมาบริหารงานของรัฐวิสาหกิจ ตลอดจนการเปิดโอกาสให้เอกชนมาลงทุนและบริหารในโครงการใหม่ ๆ ของรัฐวิสาหกิจ โดยมีเงื่อนไขให้ทำการโอนสิทธิ์ให้กับรัฐ เมื่อสิ้นสุดสัญญานอกจากนี้ได้กำหนดแนวทางให้ปรับขนาด และ โครงสร้างองค์กรภาครัฐ ให้มีขนาด กะทัดรัดโดยใช้มาตรการเสริมต่าง ๆ เช่น การจ้างเหมาเอกชนในงานบางเรื่อง เพื่อลดภาระของราชการ และจำนวนข้าราชการและลูกจ้างให้น้อยลง

1.6 แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 (2540 - 2544) ได้มีแนวทางปรับบทบาทของระบบราชการจากการตรวจสอบ ควบคุม เป็นการกำกับดูแล ส่งเสริม พร้อมทั้งลดบทบาท ในการดำเนินกิจกรรมของภาครัฐ เพื่อส่งเสริมให้ภาคประชาชนและภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทมากขึ้น ลดขนาดระบบราชการโดยจำกัดการขยายตัวของหน่วยราชการและตรึงกำลังคนภาครัฐ พร้อมทั้งเร่งรัดการปรับปรุงโครงสร้างองค์กร ทั้งภารกิจ บุคลากร และขั้นตอน การทำงานให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ที่เป็นอยู่อย่างจริงจัง สนับสนุนให้ภาคเอกชนมีบทบาทเพิ่มขึ้นในการลงทุนด้านบริการ การศึกษา ด้านสาธารณสุข ด้านบริการ โครงสร้างพื้นฐานอย่างเต็มศักยภาพ ฯลฯ โดย

ให้เป็นการแข่งขันโดยเสรีที่คำนึงถึงประโยชน์ด้านคุณภาพและราคาบริการที่เหมาะสมต่อผู้ให้บริการเป็นหลักแทนผลประโยชน์ตอบแทนที่เอกชนให้แก่รัฐนอกจากนี้ให้มีการทบทวนข้อจำกัดที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายและระเบียบที่เปิดโอกาส หรือเพิ่มบทบาท ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินแผนงาน โดยการปรับกฎระเบียบ และกฎเกณฑ์ที่ล้าสมัย ให้สนับสนุนส่งเสริมการจัดการนโยบายสาธารณะที่มีประสิทธิภาพอีกด้วย

1.7 แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 (2545 - 2549) ในส่วนของยุทธศาสตร์การเพิ่มสมรรถนะและขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ได้กำหนดแนวทางการดำเนินการแปรรูปรัฐวิสาหกิจอย่างเป็นขั้นตอน โดยให้ความสำคัญในการเตรียมความพร้อม ทั้งในด้านการปรับปรุงองค์กรและการพัฒนาบุคลากรของหน่วยงาน เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการที่ดี การสนับสนุนบทบาทการลงทุนของภาคเอกชน ที่คำนึงถึงการเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการเพื่อลดภาระการลงทุนภาครัฐ และเป็นทางเลือกให้ประชาชนได้รับบริการที่มีคุณภาพดีขึ้น ขณะเดียวกัน ก็มีการจัดตั้งองค์กรกำกับดูแลโครงสร้างพื้นฐานรายสาขาให้ได้มาตรฐาน ทั้งในด้านคุณภาพและอัตราค่าบริการ เพื่อให้การแปรรูปรัฐวิสาหกิจเกิดความเป็นธรรมต่อผู้ให้และผู้ให้บริการ และเกิดประโยชน์ต่อประชาชนโดยส่วนร่วม

1.8 แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 (2550-2554) มีการปรับตัวและหันมาทบทวนกระบวนการสรรสนักพัฒนาในทิศทางที่พึ่งตนเองและมีภูมิคุ้มกันมากขึ้น โดยยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อการพัฒนาประเทศให้สามารถดำรงอยู่อย่างมั่นคงในกระแสโลกาภิวัตน์ ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยบูรณาการการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนและทุกระดับ กระจายผลประโยชน์จากการพัฒนาให้ทั่วถึงเป็นธรรม โดยต้องดำเนินการรักษาและเสริมสร้างความมั่นคงควบคู่ไปด้วย

1.9 แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 (2555-2559) ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมในกระบวนการพัฒนาประเทศ มีการส่งเสริมบทบาทของภาคธุรกิจเอกชนในการเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมแก่คนในสังคมไทย โดยการณรงค์และการให้ผลประโยชน์ทางภาษีสำหรับภาคธุรกิจที่ดำเนินกิจกรรมเพื่อรับผิดชอบต่อสังคมและวิสาหกิจเพื่อสังคม เป็นการสนับสนุนการสร้างความเป็นธรรมต่อแรงงานทั้งในด้านค่าจ้างแรงงาน ความปลอดภัยและคุณภาพของชีวิตการทำงานของแรงงานในทุกระดับ และการสร้างโอกาสและสนับสนุนการพัฒนาขีดความสามารถสำหรับกลุ่มสตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาสอื่น ๆ รวมทั้งสร้างความตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อผู้บริโภคและความเป็นธรรมต่อผู้บริโภค ชุมชน และสังคมส่วนรวม

2. รูปแบบการเพิ่มบทบาทภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในกิจการของรัฐ

ในช่วงแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ 7 (2535 – 2539) ได้กำหนดรูปแบบในการเพิ่มบทบาทของภาคเอกชน โดยเปิดโอกาสให้เอกชนมาลงทุน และบริหารงานในโครงการใหม่ ๆ ของรัฐวิสาหกิจ ปรับขนาดและโครงสร้างขององค์กรภาครัฐให้มีขนาดกะทัดรัด ดังนั้นในช่วงดังกล่าวภาครัฐจึงได้เปิดโอกาสให้เอกชนเข้าร่วมดำเนินการในกิจการของรัฐ โดยส่วนใหญ่จะเป็นโครงการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ เช่น ระบบรถไฟฟ้าขนส่งมวลชน ระบบทางพิเศษและทางยกระดับ และระบบโทรศัพทสื่อสาร เป็นต้น วัตถุประสงค์ที่สำคัญของการเพิ่มบทบาทภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในกิจการของรัฐ เพื่อลดภาระการลงทุนของภาครัฐ และเพิ่มประสิทธิภาพการลงทุนและการบริหารจัดการ การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยี รวมทั้งขยายขอบเขตและเพิ่มคุณภาพการให้บริการสาธารณะ ซึ่งมีการดำเนินการได้ในหลายรูปแบบ (โครงการศึกษาการเพิ่มบทบาทภาคเอกชนในโครงการลงทุนภาครัฐ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2553 : 4) ได้แก่

2.1 การว่าจ้างเอกชน (Management Contracts) หน่วยงานของรัฐเป็นผู้รับผิดชอบในด้านค่าใช้จ่าย การก่อสร้าง และการดำเนินการกิจการเอกชนผู้รับสิทธิจะเป็นผู้ดำเนินการบริหารจัดการ และซ่อมบำรุงรักษาทั้งหมด หรือบางส่วนตามที่สัญญากำหนดไว้ ซึ่งหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบยังคงมีอำนาจทางกฎหมายในการบริหารจัดการกิจการ โดยวิธีนี้กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินมิได้โอนไปเป็นของเอกชน

2.2 การให้เอกชนเช่าทรัพย์สินของรัฐไปดำเนินการ (Leasing Contracts) เป็นรูปแบบการให้เอกชนเช่ากิจการหรือทรัพย์สินของรัฐตลอดอายุสัญญาเช่า โดยเอกชนเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ วิธีนี้กรรมสิทธิ์ในกิจการและทรัพย์สินมิได้โอนไปเป็นของเอกชนแต่ประการใด

2.3 การให้สัมปทาน (Concession)

2.3.1 BTO (Build-Transfer-Operate) หรือ BOT (Build-Operate-Transfer) เป็นการที่รัฐให้เอกชนก่อสร้างโอนกรรมสิทธิ์ให้แก่รัฐ จากนั้นเอกชน จะดำเนินการจนกว่าจะหมดสัญญา หรือการที่รัฐให้เอกชนสร้าง ดำเนินการ และโอนกรรมสิทธิ์ให้รัฐ เมื่อครบกำหนดสัญญา

2.3.2 BOO (Build-Own-Operate) คือ การที่รัฐให้เอกชนก่อสร้างดำเนินการแล้วหน่วยงานของรัฐจะเป็นผู้รับซื้อผลผลิตจากภาคเอกชน โดยกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่เอกชนสร้าง ยังคงเป็นของเอกชนจะเห็นได้ว่าการให้สัมปทานนั้น เป็นการให้สิทธิของรัฐให้แก่เอกชนดำเนินการบางส่วน โดยรัฐยังควบคุมได้และกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินของเอกชนบางกรณีตกเป็นของรัฐ และบางกรณีก็ไม่ตกเป็นของรัฐ

2.4 ภาครัฐร่วมมือกับเอกชนในลักษณะหุ้นส่วนเพื่อดำเนินกิจการ (Joint Venture) มี 3 แนวทาง ดังนี้

2.4.1 รัฐร่วมทุนกับภาคเอกชนโดยจัดตั้งบริษัทจำกัดขึ้นมาดำเนินกิจกรรมบางอย่างที่เคยทำอยู่ และให้ภาค เอกชนรับผิดชอบการบริหารจัดการทั้งหมด กรรมสิทธิ์ในหุ้นบริษัทยังเป็นของรัฐ

2.4.2 รัฐประเมินทรัพย์สินของตนแล้วนำไปร่วมลงทุนกับภาคเอกชนสำหรับในกิจการที่เอกชนส่วนใหญ่สามารถดำเนินการได้ และมีการแข่งขันค่อนข้างสูง รัฐจะเข้าไปถือหุ้นน้อยที่สุด แต่ไม่เกินร้อยละ 49

2.4.3 รัฐร่วมลงทุนกับภาคเอกชน โดยเอกชนที่เข้าร่วมลงทุนเป็นผู้ประกอบธุรกิจประเภทเดียวกัน หรือมีลักษณะการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกันที่เรียกว่า Strategic Partner โดยการร่วมลงทุนนั้นจะต้องพิจารณาจากปัจจัย ดังนี้

2.4.3.1 ประเภทกิจการนั้นดำเนินการโดยอาศัยสิทธิทรัพยากรของชาติหรือไม่

2.4.3.2 เป็นกิจการที่แข่งขันหรือผูกขาด

2.4.3.3 ข้อจำกัดการค้าระหว่างประเทศ (ถ้ามี)

2.5 การกระจายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์

2.6 การขุบเล็กและจำหน่ายจ่ายโอนกิจการ

3. พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินงานในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2535

เนื่องจากในช่วงก่อนปี พ.ศ. 2535 กฎหมายว่าด้วยการให้สัมปทานหรือให้สิทธิแก่เอกชน หรือหรือการร่วมทุนระหว่างรัฐกับเอกชน ส่วนใหญ่จะกำหนดให้เป็นอำนาจการพิจารณาของบุคคลเดียวหรือหน่วยงานเดียวและในเรื่องสำคัญ จะกำหนดให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรี ทำให้การพิจารณาอาจเป็นไปได้โดยไม่มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอน จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินงานในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2535 ขึ้น เพื่อกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานของโครงการที่จะให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

พ.ร.บ. ว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานฯ พ.ศ. 2535 ได้กำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการให้เอกชนเข้าร่วมดำเนินการในกิจการของรัฐ โดยกำหนดให้โครงการที่มีวงเงินหรือทรัพย์สินมากกว่า 1,000 ล้านบาท ที่หน่วยงานเจ้าของโครงการมีความประสงค์ให้เอกชนเข้าร่วมดำเนินการจะต้องดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในกฎหมายดังกล่าว ซึ่ง พ.ร.บ. ว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานฯ พ.ศ. 2535 มีหลักการสำคัญ ได้แก่

3.1 มีการจัดเตรียมโครงการอย่างเป็นระบบ มีการศึกษาความเหมาะสมของโครงการ (Feasibility Study) ที่ครบถ้วนสมบูรณ์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการพิจารณาตัดสินใจของ คณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

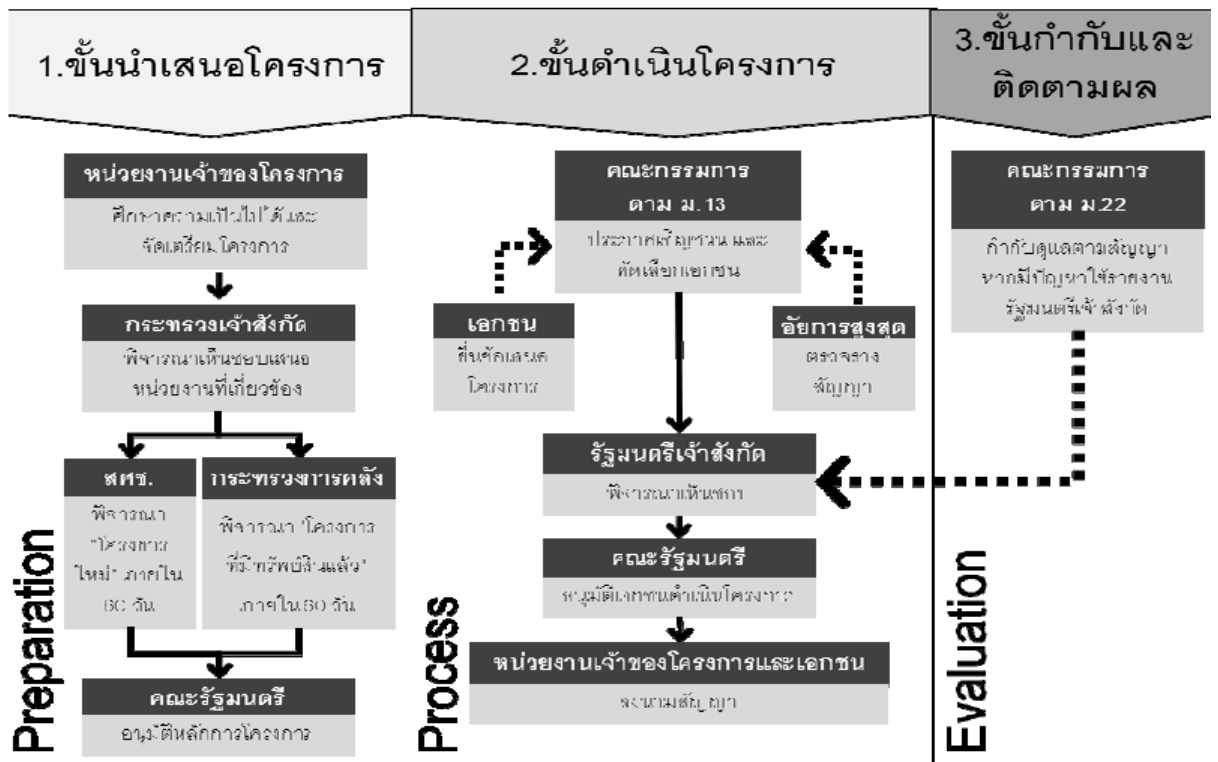
3.2 มีกระบวนการกลั่นกรองโครงการ โดยละเอียดก่อนพิจารณาอนุมัติให้ดำเนินโครงการรวมทั้งมีการกำหนดกลไกการกำกับดูแลขั้นตอนการดำเนินการและติดตามประเมินผล

3.3 มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายฝ่ายเข้าร่วมพิจารณาคัดเลือกเอกชนเข้าร่วมงานในรูปแบบคณะกรรมการ เพื่อให้เกิดความรอบคอบและโปร่งใส โดยการตัดสินใจไม่ได้ขึ้นกับหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง

ขั้นตอนการดำเนินการตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานฯ พ.ศ. 2535

1. ชื่นนำเสนอโครงการ
2. ชื่นคัดเลือกเอกชนเข้าร่วมดำเนินการ
3. ชื่นกำกับและติดตามผลการดำเนินการให้เป็นไปตามสัญญา

แผนภาพที่ 4-1 : แสดงขั้นตอนการดำเนินการตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานฯ พ.ศ. 2535

ที่มา : ข้อมูลจาก สำนักวิเคราะห์โครงการลงทุนภาครัฐ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

การวิเคราะห์ ปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคเอกชน เข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

จากการค้นคว้า และการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ตลอดจนประสบการณ์จาก การปฏิบัติงานของผู้วิจัย โดยได้ศึกษาวิเคราะห์ รูปแบบ และลักษณะการดำเนินกิจการอุตสาหกรรม ป้องกันประเทศทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน พบว่าสาเหตุของปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมและ สนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ของไทยมีดังนี้

1. การดำเนินงานโดยส่วนราชการกระทรวงกลาโหม

การดำเนินงาน โดยส่วนราชการกระทรวงกลาโหม ทั้งในส่วนของแต่ละทัพที่ตั้ง โรงงานขึ้นมาผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์เองและในส่วนการดำเนินงานของคณะกรรมการอุตสาหกรรม ป้องกันประเทศ ที่ดำเนินการในลักษณะของการใช้ โรงงานของแต่ละทัพหรือ โรงงานของสำนักงาน ปลัดกระทรวงกลาโหมเป็นฐานการผลิต จากข้อมูลที่ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้อง กับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ที่ทหารดำเนินการมีปัญหาอุปสรรคต่างๆที่สำคัญ ดังนี้

1.1 ผลการสัมภาษณ์ ข้าราชการในสังกัด ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และพลังงานทหาร ที่มีความรู้ในเรื่องกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ สรุปได้ดังนี้

1.1.1 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์ข้าราชการในสังกัด ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และพลังงานทหาร ในเรื่องกิจการอุตสาหกรรมป้องกัน ประเทศที่กองทัพไทย เคยร่วมดำเนินการกับภาคเอกชน มีปัญหาหรืออุปสรรคที่สำคัญอะไรบ้าง

- การสนับสนุนผลิตภัณฑ์ด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยการ จัดซื้อผลิตภัณฑ์ การร่วมวิจัย หรือการรวมการผลิตกับเหล่าทัพไม่ดีเท่าที่ควร

- ความต่อเนื่องในการสนับสนุนงบประมาณและการส่งเสริมการผลิต ของหน่วยระดับนโยบาย

- มุมมองระหว่างภาครัฐ และภาคเอกชน ยังไม่มองในเรื่อง ผลประโยชน์ของชาติเป็นส่วนร่วม ภาครัฐยังมีมุมมองในแง่ของส่วนราชการที่จะต้องควบคุม ตรวจสอบ กำกับดูแลภาคเอกชนเป็นหลัก ส่วนภาคเอกชนจะมองในแง่เชิงธุรกิจทำให้การ ประสานงาน ความเข้าใจที่จะประสานประโยชน์ให้เกื้อกูลทั้งสองฝ่าย เพื่อจะนำไปสู่ผลประโยชน์ ของชาติเป็นส่วนรวมยังเป็นความขัดแย้งกันอยู่

- งบประมาณที่ได้รับอย่างจำกัดทำให้ไม่คุ้มค่าต่อการเปิดสายการผลิต

- ข้อจำกัดทางด้านการตลาด คือ มีตลาดเฉพาะในส่วนของเหล่าทัพ ทำให้มีผลกระทบต่อการลงทุนของภาคเอกชน และการขาดความต่อเนื่องของโครงการทำให้ไม่มีความก้าวหน้าในการปรับปรุงพัฒนาในส่วนของภาคเอกชน

- ภาคเอกชนส่วนใหญ่ยังประสบกับการขาดสภาพคล่องในการลงทุน และขาดความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงานร่วมกับภาครัฐ ทำให้การดำเนินงานล่าช้า

- การให้ผลประโยชน์จากภาคเอกชน เพื่อให้ตนได้เป็นผู้ร่วมงานกับภาครัฐ

1.1.2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์ข้าราชการในสังกัด ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และพลังงานทหาร ในเรื่องโครงสร้างการจัดหน่วยและระเบียบปฏิบัติต่างๆ ที่ใช้ในการบริหารกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในปัจจุบัน มีความเหมาะสม หรือไม่อย่างไร

- ส่วนใหญ่เห็นว่ายังไม่เหมาะสมเท่าที่ควร เนื่องจากการจัดหน่วยใน ส่วนของหน่วยผลิตยังขาดความมีเอกภาพและความต่อเนื่องของขั้นตอนการผลิต เช่น โรงงานผลิต กระสุน/วัตถุระเบิด มีการจัดตั้งแบบแยกการผลิต ซึ่งเห็นควรจัดกลุ่มโรงงาน เพื่อประโยชน์ในการ พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพผลิตภัณฑ์

- ปัจจุบันอุตสาหกรรมประเภทนี้เป็นการผลิตเพื่อสนับสนุนการทหาร ที่เป็นประเภทเดียวกัน แต่ได้กระจายอยู่ในความรับผิดชอบของหลายหน่วยงาน ซึ่งเป็นการ ดำเนินการที่ซ้ำซ้อนกัน ทำให้การจัดสรรงบประมาณของรัฐที่มีอยู่จำกัด ยังต้องถูกแบ่งไปใช้ใน กิจการที่ซ้ำซ้อนกัน ทำให้แต่ละหน่วยจะได้อัตราส่วนน้อยลง ไม่สามารถพัฒนาขีดความสามารถ ของหน่วยตนได้เต็มที่

- ระเบียบต่างๆ ยังไม่สนับสนุนการผลิตเพื่อการส่งออกไปยัง ต่างประเทศ และพระราชบัญญัติอุตสาหกรรมป้องกันประเทศก็ไม่ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ

1.1.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์ข้าราชการในสังกัด ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และพลังงานทหาร ในเรื่องรูปแบบการบริหารจัดการว่า แบบใด ที่จะเหมาะสม และสามารถนำมาใช้บริหารจัดการเพื่อให้กิจการอุตสาหกรรมป้องกัน ประเทศของกองทัพไทยสามารถร่วมดำเนินการกับภาคเอกชนได้อย่างยั่งยืน

- ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าควรให้ภาคเอกชนเป็นผู้ผลิต เนื่องจากมี ความมั่นคงและมีความคล่องตัวในด้านการค้าการลงทุน องค์กรความรู้ และมีเทคโนโลยีที่ทันสมัย โดยให้หน่วยงานภาครัฐคือกระทรวงกลาโหม เป็นผู้วางกรอบนโยบาย กำหนดความต้องการ สนับสนุนการใช้งานภายในประเทศ พร้อมกับสนับสนุนการส่งออกสู่ต่างประเทศด้วย

1.1.4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์ข้าราชการในสังกัด ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และพลังงานทหาร ในเรื่องของสาเหตุสำคัญที่ทำให้ภาคเอกชนไม่ยอมมาลงทุน หรือร่วมดำเนินการในเรื่องกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศกับกองทัพไทย

- เนื่องจากกระทรวงกลาโหมขาดความชัดเจนในเรื่องการส่งเสริมการลงทุนด้านผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ รวมถึงกำลังซื้อของกองทัพไทยมีปริมาณน้อยจึงนำไปสู่จุกจิกทุทุนได้ยาก

- ข้อจำกัดในการขายผลิตภัณฑ์ของโรงงาน/บริษัท ที่จะต้องขายให้ส่วนราชการของทหาร หรือตำรวจ เท่านั้น กฎ ระเบียบ ยังไม่เอื้ออำนวยให้ขายกับภาคเอกชนจึงทำให้ตลาดมีความแคบ อีกทั้งระเบียบในการส่งสินค้าออกไปตลาดต่างประเทศมีข้อจำกัด ไม่สามารถอำนวยความสะดวกได้อย่างรวดเร็ว

- โครงสร้างการจัด และระเบียบราชการมีข้อจำกัดในการดำเนินการ จึงทำให้การกำหนดตลาดหรือการผลิตในอนาคตเป็นไปได้ด้วยความยากลำบาก ผลิตมาแล้วขายยาก ส่วนใหญ่ผู้บริโภคคือกองทัพเองเป็นหลัก นอกจากกองทัพบก กองทัพอากาศ และกองทัพเรือแล้ว การขยายตลาดเพื่อไปสู่การขายให้กับต่างประเทศก็มีข้อจำกัดด้านกฎระเบียบเช่นกัน

- รูปแบบของการบริหารองค์การเป็นแบบทหาร มิใช่รูปแบบของอุตสาหกรรม การบริหารจัดการที่ติดขัดต่อกฎ ระเบียบของทางราชการ ทำให้การแก้ไขปัญหาข้อขัดข้องต่าง ๆ ไม่สามารถดำเนินการได้ทันที ขาดความคล่องตัว และไม่สามารถที่จะบริหารงานเชิงรุกได้ และเนื่องการบริหารด้านบุคลากรมีการสลับโยกย้ายบุคลากรบ่อย ทำให้งานไม่ต่อเนื่อง และบางครั้งได้บุคลากรที่ไม่ตรงตามสายงานและขาดความชำนาญ

2. การดำเนินงานโดยภาคเอกชน

การดำเนินงานโดยภาคเอกชน ตามนโยบายของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำ ประกอบ ซ่อมแซม และเปลี่ยนลักษณะอาวุธสำหรับราชการทหาร และตำรวจ โดยการขออนุญาตจัดตั้งโรงงานขึ้นในประเทศ ตามคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 37 ลงวันที่ 21 ตุลาคม 2519 (ปัจจุบันตราเป็นพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. 2550) นับตั้งแต่นั้นมา ภาคเอกชนได้เข้ามามีบทบาทในอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเรื่อยมา ซึ่งปัญหาและอุปสรรคในการที่ภาคเอกชนไม่สามารถเป็นฐานการผลิตให้กับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ จากข้อมูลที่ถูกวิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ มีดังนี้

2.1 ผลการสัมภาษณ์ ผู้บริหารบริษัท / โรงงาน ตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. 2550 สรุปได้ดังนี้

2.1.1 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารบริษัท/ โรงงาน ในเรื่องการดำเนินการจัดตั้งโรงงานฯ ที่เป็นไปตามคำสั่งคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 37 และที่แก้ไขเพิ่มเติมระหว่างปี พ.ศ.2515 กับปัจจุบันที่มีการใช้พระราชบัญญัติ โรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ.2550 มีความแตกต่างกันอย่างไร มีปัญหา หรืออุปสรรคที่สำคัญ อะไรบ้าง ผลการสัมภาษณ์จากผู้บริหารหลายท่านสรุปได้ว่า

- ไม่มีความแตกต่างกันมาก จะแตกต่างเฉพาะข้อปลีกย่อย ในเรื่อง ข้อกำหนดเรื่อง การพิจารณาคุณสมบัติของกรรมการและหุ้นส่วน กับเรื่องการกำหนดระยะเวลาห่าง ความปลอดภัย ซึ่งกำหนดขึ้นในภายหลังตั้งโรงงานแล้ว ทำให้การจัดเก็บวัตถุดิบต้องลดปริมาณลง ตามระยะห่าง

- พระราชบัญญัติ โรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. 2550 มีการพัฒนา ควบทฤษฎีหมาย ให้มีความคล่องตัวขึ้น ตามสถานการณ์ปัจจุบัน มีข้อกำหนดที่เปิดให้เกิดความ รวดเร็วมากยิ่งขึ้น

2.1.2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารบริษัท/ โรงงาน ในเรื่องการดำเนินธุรกิจตามพระราชบัญญัติ โรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ.2550 มี ปัญหา หรืออุปสรรคที่สำคัญอะไรบ้าง และอยากให้ภาครัฐช่วยเหลือในเรื่องใด ผลการสัมภาษณ์ จากผู้บริหารหลายท่านสรุปได้ว่า

- อุปสรรคในปัจจุบันนี้คือ แต่ละโรงงานไม่สามารถซื้อสินค้าประเภท วัตถุดิบต่อกันได้ และไม่สามารถส่งออกนอกราชอาณาจักรได้

- การต่ออายุประกอบกิจการ โรงงาน(อ.2) ปัจจุบันต้องทำการต่ออายุ ทุกปี ซึ่งควรจะทำการต่ออายุทุก 3 – 5 ปี เช่นเดียวกับกระทรวงอุตสาหกรรม

- ข้อจำกัดทางการตลาด ซึ่งเป็นตลาดที่มีความแคบ มีการสั่งซื้อ น้อยทำให้การผลิตมีต้นทุนสูง บางครั้งไม่สามารถแข่งขันทางด้านราคา กับผลิตภัณฑ์ที่นำเข้ามาจาก ต่างประเทศได้ การส่งเสริมทางการตลาดทำได้อย่างจำกัด

- การผลิต การเก็บรักษาการขาย และการส่งมอบผลิตภัณฑ์ต้องปฏิบัติ ตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด ซึ่งเป็นข้อดี แต่ก็ทำให้บริษัท/โรงงานมีภาระค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น จึง อยากให้ภาครัฐช่วยส่งเสริมในด้านการตลาดทั้งในประเทศ และต่างประเทศ ทั้งนี้ หากไม่มีความ จำเป็นภาครัฐไม่ควรผลิตผลิตภัณฑ์แบบเดียวกับที่ภาคเอกชนดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ควรจะ ส่งเสริมให้หน่วยงานราชการสนับสนุนผลิตภัณฑ์จากผู้ผลิตภายในประเทศให้มากขึ้น

2.1.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารบริษัท/โรงงาน ในเรื่องกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่ใช้ในการบริหาร และสนับสนุนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้กับภาคเอกชนในปัจจุบัน มีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไรผลการสัมภาษณ์จากผู้บริหารหลายท่านสรุปได้ว่า

- ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ในปัจจุบัน ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมในระดับหนึ่ง แต่ขั้นตอนการดำเนินการทางด้านเอกสารกับภาครัฐ มีความยุ่งยาก ซับซ้อน ใช้เวลาในการดำเนินการมาก บางครั้งทำให้กระทบกับแผนการผลิตของโรงงาน จึงอยากให้ภาครัฐแก้ไขขั้นตอนการปฏิบัติให้มีความกระชับ และเร่งรัดให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการทางด้านเอกสารให้เป็นไปตามเวลาที่เหมาะสม เพื่อให้มีความคล่องตัวสูงขึ้น

2.1.4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารบริษัท/โรงงาน ในเรื่องรูปแบบการบริหารจัดการแบบใด ที่จะเหมาะสม และสามารถนำมาใช้บริหารจัดการเพื่อให้ภาคเอกชนอยากมาลงทุน หรือร่วมดำเนินการ ในกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ได้อย่างยั่งยืน

- รูปแบบการร่วมมือกับรัฐในรูปแบบรัฐวิสาหกิจ มีเอกชนลงทุนร่วมด้วย โดยรัฐเป็นฝ่ายควบคุมนโยบาย ส่วนเอกชนดูแลเรื่องการตลาด

- ด้านการบริหารจัดการด้านความรู้ และอำนวยความสะดวกในขั้นตอนต่างๆ กับภาคเอกชน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการในขั้นตอนต่างๆ ของทางราชการ ได้อย่างรวดเร็ว เนื่องจากภาคเอกชนยังต้องการความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน เพื่อดำเนินกรรมวิธีที่เกี่ยวข้องกับส่วนต่างๆ ของภาครัฐ เพื่อให้การทำงานไม่ล่าช้า ลดเวลาในการทำงาน ประสานการปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

- การดำเนินธุรกิจในส่วนของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ต้องใช้เงินลงทุนในกิจการเป็นจำนวนมาก รูปแบบการบริหารจัดการที่เหมาะสมคือ ภาครัฐร่วมลงทุนกับภาคเอกชน โดยอาจจะร่วมมือกันตั้งแต่เริ่มต้นโครงการผลิต หรือจะเริ่มต้นในขั้นของการวิจัย และพัฒนายุทธโธปกรณ์/ผลิตภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ นั้น ๆ ก็ได้ ทั้งนี้การบริหารจัดการขอให้ภาคเอกชนเป็นผู้บริหารจัดการเอง และภาครัฐเป็นผู้ควบคุม ดูแล และสนับสนุน ทั้งในเรื่องของความต้องการ การสั่งซื้อผลิตภัณฑ์ที่แน่นอน และการให้สิทธิพิเศษทางการค้า เพื่อให้ภาคเอกชนเกิดความมั่นใจว่า นโยบายนี้จะเป็นนโยบายที่ต่อเนื่อง เพราะจากอดีตที่ผ่านมาเมื่อภาครัฐมีการเปลี่ยนตัวผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชา นโยบายในการดำเนินการก็มักจะมีการปรับเปลี่ยนไปด้วย ซึ่งจะส่งผลเสียให้กับการดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

2.1.5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารบริษัท/โรงงาน ในเรื่องสาเหตุสำคัญที่ทำให้ภาคเอกชนไม่ยอมมาลงทุน หรือร่วมดำเนินการในเรื่องกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศกับกองทัพไทย

- ความล่าช้าของระบบราชการ มีขั้นตอนยุ่งยาก ระดับสายบังคับบัญชาการอนุมัติมากเกินไป อยากให้ภาครัฐหันมามองในเชิงธุรกิจมากกว่าการออกมาตรการป้องกันที่คุ้มเข้มมากเกินไป

- มีตลาดที่จะรองรับการผลิตค่อนข้างน้อย เนื่องจากผลิตภัณฑ์มีใช้อยู่ในวงจำกัด

- ปัญหาเรื่องการดำเนินนโยบาย และความต้องการผลิตภัณฑ์ของภาครัฐที่มีความไม่แน่นอน มักจะเปลี่ยนไปเมื่อมีการเปลี่ยนตัวผู้บริหารระดับสูงของภาครัฐ และปัญหาการแสวงหาผลประโยชน์ทั้งโดยทางตรง และทางอ้อม ซึ่งการลงทุนในกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ส่วนใหญ่จะเป็นกิจการที่ใช้เงินลงทุนสูง และมีตลาดจำกัด ดังนั้น ภาครัฐจะต้องมีความชัดเจนในเรื่องของนโยบาย และความต้องการผลิตภัณฑ์ที่จะต้องมีความแน่นอนและต่อเนื่อง

2.1.6 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารบริษัท/โรงงาน ในเรื่องความต้องการมาร่วมลงทุนในเรื่องกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ต้องการให้ภาครัฐช่วยเหลือในเรื่องใด เพื่อให้เกิดความร่วมมือ และสามารถดำเนินการได้อย่างยั่งยืน

- ต้องการให้ร่วมลงทุนเรื่องที่ดิน อุปกรณ์เครื่องจักร ส่วนเอกชนลงทุนเรื่องเงิน และ Knowhow

- สนับสนุนด้านการส่งออก โดยแก้ไขระเบียบเพื่อให้สามารถส่งสินค้าออกไปต่างประเทศ เช่น ประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียง รวมถึงอำนวยความสะดวกให้ส่งออกได้อย่างรวดเร็ว

- การกำหนดนโยบาย และการเสนอความต้องการผลิตภัณฑ์ การสั่งซื้อของภาครัฐต้องมีความชัดเจน และต่อเนื่อง รวมทั้งการส่งเสริมทางด้านการตลาดทั้งในประเทศ และต่างประเทศ และการได้รับสิทธิพิเศษทางการค้า

2.1.7 ท่านมีข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศภาคเอกชนไทยอย่างไร

- ผลิตภัณฑ์ใดที่มีการผลิตในประเทศแล้วไม่ควรนำเข้ามาแข่งกับตลาดในประเทศ

- พิจารณามาตรการทางภาษีนำเข้าและสิทธิพิเศษอื่น เพื่อกระตุ้นธุรกิจให้เติบโตได้

- ควรมีการทบทวนข้อกำหนดและกฎต่างๆ เช่น อ.10, อ.17 ปัจจุบันมีอายุของใบอนุญาต 90 วัน ควรเปลี่ยนเป็น 1 ปี และเอกสารในการใช้ขออนุญาตต่างๆ ควรลดให้เหลือเฉพาะที่จำเป็นจริงๆ และทางกระทรวงกลาโหมควรแก้ไขเรื่องผู้มีอำนาจลงนามอนุมัติ โดยมอบให้ ผอ.ศอพท. หรือ จก.อท. ลงนามแทน เป็นต้น เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ส่งผลให้สามารถดำเนินการได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว

จากข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ รวมถึงจากการค้นคว้า และการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ดังกล่าวพบว่ามีปัญหาและอุปสรรคในการที่ภาคเอกชนไม่สามารถเป็นฐานการผลิตให้กับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ สามารถแบ่งออกเป็นประเด็นปัญหาในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านนโยบาย คือ รัฐบาลมีนโยบายที่จะสนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามาร่วมผลิตนั้นยังไม่ชัดเจนเพียงพอ เป็นเพียงนโยบายกว้างๆ ไม่มีการกำหนดรูปแบบของการเข้ามาร่วมว่าจะเป็นลักษณะใด เช่น รัฐบาลเข้าร่วมลงทุนกับภาคเอกชน หรือให้เอกชนดำเนินการผลิตให้กับรัฐบาลเพียงฝ่ายเดียว อีกทั้งนโยบายของภาครัฐในเรื่องความต้องการผลิตภัณฑ์ (การสั่งซื้อ) มีความไม่แน่นอนและต่อเนื่อง ทำให้ภาคเอกชนยังไม่มี ความมั่นใจในการลงทุน อีกทั้งนโยบายมักจะเปลี่ยนแปลงเมื่อมีการเปลี่ยนตัวผู้บริหารระดับสูงทำให้ขาดความต่อเนื่องทั้งด้านนโยบายและงบประมาณ

2. ด้านกฎหมาย ระเบียบ และข้อกำหนดต่าง ๆ ที่จะเอื้ออำนวยให้มีความคล่องตัวในการดำเนินงานกับภาคเอกชน หรือการบริหารงานเชิงธุรกิจ ยังเป็นกรอบที่ทำให้เกิดข้อจำกัดในการดำเนินงาน

3. ด้านรูปแบบการบริหารจัดการ และขั้นตอนกระบวนการดำเนินการ ยังมีความไม่เหมาะสม ถ้าเปรียบเทียบระหว่างภาคเอกชนกับภาครัฐ การดำเนินการใดๆ ของภาคเอกชนจะมีลักษณะที่พยายามทำให้เกิดความคล่องตัวเสมอ เนื่องจากเป็นเรื่องของธุรกิจ ในขณะที่ภาครัฐทำอะไรมักใช้เวลาในการดำเนินการมาก ขั้นตอนการดำเนินการทางด้านเอกสารกับภาครัฐมีความยุ่งยากซับซ้อน บางครั้งทำให้กระทบกับแผนการผลิตของโรงงาน

4. ด้านการตลาด มีข้อจำกัดทางด้านการตลาดทั้งในประเทศ และต่างประเทศ เนื่องจากอุตสาหกรรมป้องกันประเทศจะต้องใช้เงินลงทุนจำนวนมาก ดังนั้นผู้ลงทุนจะต้องมีความมั่นใจว่าเมื่อลงทุนไปแล้วจะคุ้มค่าหรือไม่ วิธีการลดต้นทุนต่อหน่วยให้ลดลงอย่างหนึ่ง คือ การผลิตให้มากเมื่อผลิตมากต้องมีตลาดรองรับ ซึ่งผลิตภัณฑ์ด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศบางอย่างใช้ภายในประเทศอย่างเดียว มีตลาดเฉพาะในส่วนของเหล่าทัพ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และส่วนราชการพลเรือน จึงทำให้การตลาดมีความแคบ การผลิตน้อยทำให้ต้นทุนสูง ราคาขายสูงตาม มีผลกระทบต่อการลงทุนของภาคเอกชน ซึ่งทำให้ไม่คุ้มทุนการผลิต จึงต้องหาตลาดต่างประเทศด้วย ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญมากในการดึงภาคเอกชนเข้ามาร่วมลงทุนในการผลิต เพราะในขณะที่ภาครัฐจะมองถึงผลตอบแทนในแง่ของความมั่นคง ผู้ประกอบการภาคเอกชนจะมองถึงผลตอบแทนในทางธุรกิจเป็นหลัก และถ้ามองถึงตลาดในต่างประเทศก็อาจจะติดปัญหาในแง่ของกฎหมาย ระเบียบต่างๆ ซึ่งยังไม่อำนวยความสะดวกให้แก่อุตสาหกรรมประเภทนี้เท่าที่ควร

5. ปัญหาด้านการวิจัยและพัฒนา ปัจจัยที่สำคัญที่สุดอีกประการหนึ่งของการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ คือการให้ความสำคัญต่อการวิจัยและพัฒนาด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศ ซึ่งเมื่อพิจารณาภาพรวมด้านงานวิจัยของประเทศไทย จะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยในด้านอื่น ๆ ที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับการทหาร หรืออุตสาหกรรมป้องกันประเทศ จากข้อมูลของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย หรือ สกว. (อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยกับความท้าทายใหม่ในการเป็นประชาคมอาเซียน, ออนไลน์, 2556) พบว่าจากงานวิจัยในส่วนที่สนับสนุนทุนวิจัยจำนวน 7,385 โครงการ มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพียง 4 โครงการ หรือร้อยละ 0.05 ของจำนวนงานวิจัยที่สนับสนุนทั้งหมด ในขณะที่กระทรวงกลาโหมก็มีงบประมาณสำหรับการวิจัยอยู่ในระดับที่ต่ำมาก คือน้อยกว่าร้อยละ 0.1 ของงบประมาณกระทรวงกลาโหม ในขณะที่ประเทศพัฒนาแล้วจะมีงบประมาณในส่วนนี้อยู่ที่ประมาณร้อยละ 2 หรือมากกว่า เช่น ประเทศสิงคโปร์ ได้รับงบประมาณด้านการวิจัยและพัฒนาทางทหาร ประมาณร้อยละ 4 ซึ่งสิ่งนี้เป็นอุปสรรคสำคัญอีกประการหนึ่งในการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย

แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

จากการวิเคราะห์รูปแบบการเพิ่มบทบาทภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในกิจการของรัฐรวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ดังกล่าว พิจารณาแล้ว ควรจะมีแนวทางในการส่งเสริมและสนับสนุนดังนี้

1. ภาครัฐควรกำหนดนโยบายออกมาให้ชัดเจน ในเรื่องความต้องการ ว่าภาครัฐมีความต้องการอะไร จะผลิตอะไร จะให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมแค่ไหน อย่างไร มีการรับประกันว่ารัฐจะสนับสนุนอย่างไร แค่นั้น และภาคเอกชนมีอุปสรรคที่จะให้ภาครัฐสนับสนุนกี่ข้ออย่างไร เช่น ความมั่นใจ ความเชื่อถือต่อนโยบาย การสนับสนุนในการปฏิบัติงานทั้งในแง่ของทัศนคติมุมมอง ภาวะเบียด การตลาด การกำหนดทิศทาง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เป็นต้น ดังนั้นรัฐจะต้องเข้าไปมีส่วนในการจัดการกับอุปสรรคต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศด้วย เพื่อให้ผู้ลงทุนมีความมั่นใจในผลประโยชน์ที่จะได้รับ

2. พิจารณาวงจรการผลิตที่จะทำให้ภาคเอกชน ซึ่งเป็นฐานการผลิต เปิดสายการผลิตได้ก็ต่อเมื่อเริ่มต้นด้วย การสั่งซื้อ ดังนั้นสิ่งสำคัญในการการส่งเสริมภาคเอกชน คือ ทำอย่างไรจึงจะทำให้เกิดจุดเริ่มต้น คือ ความต้องการการสั่งซื้อ เพื่อจะทำให้เกิดสายการผลิตต่อไป เมื่อเกิดวงจร

การผลิตได้ ภาคเอกชนจะมีความมั่นใจในนโยบายที่ต่อเนื่อง กล้าลงทุน การพัฒนาเทคโนโลยี การเพิ่มคุณค่าของผลิตภัณฑ์จะตามมา และเกิดการแข่งขันในด้านการตลาด ขยายผลไปสู่เชิงพาณิชย์ในโอกาสต่อไป

3. การรวมกลุ่มอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของภาคเอกชน ที่ดำเนินธุรกิจประเภทเดียวกันเข้าเป็นกลุ่ม ทั้งการจัดสรรพื้นที่ในลักษณะ “นิคมอุตสาหกรรมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ” และมีการดำเนินธุรกิจเชื่อมต่อกัน รวมทั้งแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร จะทำให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ กำหนดกลยุทธ์ในการดำเนินการให้สอดคล้องทันกับสถานการณ์ด้านการตลาดที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้ด้วย

4. ให้กระทรวงกลาโหม โดยศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร ทำหน้าที่เป็นหน่วยรับผิดชอบในการประสานงานกับส่วนราชการและภาคเอกชนเพื่อส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศโดยส่วนรวม ทั้งทำการพิจารณาปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบคำสั่ง ให้ทันสมัย เพื่อสนับสนุนพัฒนาภาคเอกชนให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารเชิงธุรกิจ สามารถรองรับให้ภาคเอกชนสามารถทำการตลาดในต่างประเทศได้ เป็นการเพิ่มศักยภาพทางการผลิต การวิจัย และการนำเงินตราเข้าสู่ประเทศ

5. สร้างกลไกในการส่งเสริมการผลิตและการส่งออกผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ทั้งในด้านการค้นคว้าวิจัย มาตรการในการส่งสินค้าออกไปยังตลาดต่างประเทศ และกำหนดมาตรฐานยุทธโศปกรณ์ของแต่ละเหล่าทัพให้สอดคล้องกัน

6. ภาครัฐควรแสวงหาความร่วมมือกับต่างประเทศในการผลิตยุทธปัจจัยบางประเภท เพื่อเป็นคู่ทางในการส่งออกผลิตภัณฑ์ไปยังตลาดต่างประเทศ ซึ่งจะทำให้ภาคเอกชนเกิดความมั่นใจในการลงทุนการผลิตเนื่องจากมีตลาดรองรับที่เพิ่มขึ้น

สรุป

ภาครัฐมีแนวความคิดในการเพิ่มบทบาทภาคเอกชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยเริ่มมีขึ้นในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 และเริ่มขยายตัวมากขึ้นในช่วงของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 4(2520 – 2524) โดยเฉพาะการสนับสนุนให้ภาคเอกชนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ จากการเริ่มต้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติดังกล่าว ทำให้กระทรวงกลาโหมมีแนวคิดในการจัดตั้งโรงงานอุตสาหกรรมของภาคเอกชน ซึ่งมีขีดความสามารถในการผลิตสูง และมีเทคโนโลยีสมัยใหม่มาช่วยในการพัฒนา โดยกำหนดนโยบายให้การดำเนินงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศโดยกระทรวงกลาโหม รวมทั้งกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่ดำเนินการโดยภาคเอกชน ได้แก่ โรงงานภายใต้พระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ.2550 แต่อุตสาหกรรมป้องกันประเทศก็ยังไม่เจริญก้าวหน้าเท่าที่ควร เนื่องจากปัญหาอุปสรรคที่ภาคเอกชนไม่สามารถเป็นฐานการผลิตให้กับกิจการ

อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ดังเช่นปัญหาด้านนโยบายของรัฐบาลที่ยังไม่ชัดเจนเพียงพอ ในการกำหนดรูปแบบของการเข้าร่วมว่าจะเป็นลักษณะใด ปัญหาด้านกฎหมาย ระเบียบ และข้อกำหนดต่าง ๆ ที่จะเอื้ออำนวยให้มีความคล่องตัวในการดำเนินงานของภาคเอกชน รวมถึงขั้นตอนกระบวนการดำเนินการระหว่างภาคเอกชนกับภาครัฐยังไม่ก่อให้เกิดความคล่องตัว ปัญหาด้านการตลาดที่ควรมองถึงตลาดในต่างประเทศ แต่มักจะติดปัญหาในแง่ของกฎหมาย ระเบียบ ต่างๆ ซึ่งยังไม่อำนวยความสะดวกให้แก่อุตสาหกรรมประเภทนี้เท่าที่ควร ปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งของการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ คือการให้ความสำคัญต่อการวิจัยและพัฒนาด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศซึ่งอยู่ในระดับที่ต่ำ

แนวทางในการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย โดยเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ จะเป็นทางออกที่เหมาะสม เนื่องจากการลงทุนด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศต้องใช้งบประมาณ และภาคเอกชนมีความชำนาญในการบริหารเชิงธุรกิจมากกว่าฝ่ายทหาร โดยกระทรวงกลาโหมจะเป็นผู้มีบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนภาคเอกชน โดยการดำเนินการนี้จะต้องมีนโยบายที่แน่ชัด และมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารงานที่เหมาะสม รวมถึงการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่มีความเกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินการ เป็นการเตรียมความพร้อมที่จะดำเนินการทั้งกระทรวงกลาโหม และภาคเอกชน ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการดำเนินการ ซึ่งความสำเร็จของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศจะเกิดขึ้นได้เมื่อภาคเอกชนมีความเข้มแข็งและได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่จากภาครัฐ ซึ่งจะเป็นสิ่งสำคัญในการสนับสนุนส่งเสริมให้ภาคเอกชนเป็นฐานการผลิตให้กับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศอย่างยั่งยืนต่อไป

บทที่ 5

สรุป และข้อเสนอแนะ

สรุป

การศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการส่งเสริมกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของภาคเอกชนไทย” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ศึกษารูปแบบและลักษณะการดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนของประเทศไทย และต่างประเทศบางประเทศ เพื่อให้สามารถกำหนดแนวทางการส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของภาคเอกชนไทยได้ โดยการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การค้นคว้า และการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ในลักษณะการวิจัยเอกสาร และประสบการณ์จากการปฏิบัติงานของผู้วิจัย รวมทั้งการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร บริษัท/โรงงาน ตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ.2550 และข้าราชการในสังกัด ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร ที่มีความรู้ในเรื่องกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาสาเหตุ หรือปัจจัยที่เป็นปัญหา ซึ่งเมื่อทราบถึงปัญหาและอุปสรรคแล้ว จะสามารถกำหนดแนวทางการส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของภาคเอกชนไทยได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืนต่อไป

จากการศึกษารูปแบบการบริหารกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ทั้งของไทยและของต่างประเทศ พบว่า กิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยมีรูปแบบการดำเนินการสรุปได้ดังนี้

1. กิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่รัฐหรือกระทรวงกลาโหมดำเนินการเอง ได้แก่ โรงงานในสังกัดของสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม โรงงานในสังกัดกองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ และกองบัญชาการกองทัพไทย
2. กิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่ดำเนินการในรูปแบบรัฐวิสาหกิจ ได้แก่ บริษัทอยู่กรุงเทพฯ จำกัด
3. กิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่ดำเนินการในรูปแบบรัฐพาณิชย์ ได้แก่ บริษัทอุตสาหกรรมการบิน จำกัด

4. กิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่ดำเนินการในรูปแบบองค์การมหาชน ได้แก่ สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน)

5. กิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่ดำเนินการโดยภาคเอกชน ได้แก่ โรงงานภายใต้พระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ.2550 และพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ.2535

รูปแบบกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของต่างประเทศ ในแต่ละประเทศได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐเป็นหลัก มีความร่วมมือจากภาคเอกชนเป็นเครือข่ายร่วมด้วย ในประเทศที่มีศักยภาพในการสงครามสูงๆ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศมักจะดำเนินการโดยภาคเอกชน เนื่องจากต้องใช้เงินลงทุนสูง และสามารถหาตลาดรองรับได้ ทำให้มีผลกำไรเกิดขึ้น ซึ่งเป็นเป้าหมายในการดำเนินการทางการค้า แต่ในประเทศที่มีศักยภาพในทางสงครามต่ำ ผลิตมาแล้วไม่มีตลาดรองรับ ผลิตให้ลูกค้าคือกองทัพของประเทศตนเองเป็นหลัก รัฐดำเนินการเอง หรือดำเนินการเองเพียงส่วนหนึ่ง ขอรับการสนับสนุนจากภาคเอกชนอีกส่วนหนึ่ง หรือพยายามส่งเสริมให้เอกชนเข้าร่วมดำเนินการ โดยใช้ศักยภาพของภาครัฐ สนับสนุนภาคเอกชน เช่น ทูบ เทคโนโลยี ความคล่องตัวในการบริหารเชิงธุรกิจ รวมทั้งให้การสนับสนุนงานด้านวิจัยและการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อคิดค้นนวัตกรรมใหม่มาใช้กับอุตสาหกรรมด้านนี้ และพยายามพัฒนาการร่วมทุนกับต่างประเทศมากขึ้น

อุตสาหกรรมป้องกันประเทศในส่วนที่ทหารดำเนินการ พบว่า มีปัญหาและอุปสรรคสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาการขาดความเป็นเอกภาพ ปัจจุบันการผลิตของอุตสาหกรรมเป็นการผลิตเพื่อสนับสนุนการทหารที่เป็นประเภทเดียวกัน แต่ได้กระจายอยู่ในความรับผิดชอบของหลายหน่วยงาน เป็นการดำเนินการที่ซ้ำซ้อนกัน ทำให้การจัดสรรงบประมาณของรัฐที่มีอยู่จำกัดต้องถูกแบ่งไปใช้ในกิจการที่ซ้ำซ้อนกัน ซึ่งแต่ละหน่วยจะได้งบประมาณน้อยลง ทำให้ไม่สามารถพัฒนาขีดความสามารถของหน่วยตนได้เต็มที่

2. ปัญหางบประมาณที่ได้รับในการผลิตมีจำนวนจำกัด ไม่สามารถที่จะขยายกำลังการผลิตได้เต็มขีดความสามารถ ทำให้ผู้ประกอบการขาดทักษะในการผลิตอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งไม่ให้ความสำคัญต่อการวิจัยและพัฒนา เพื่อดำรงไว้หรือต่อยอดผลิตภัณฑ์

3. ปัญหาเรื่องคุณภาพของผลิตภัณฑ์ คือ คุณภาพผลิตภัณฑ์ไม่ตรงความต้องการและมาตรฐานที่ลูกค้าต้องการ ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการขาดแคลนเครื่องมือ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย

4. ปัญหาด้านการตลาด เนื่องจากโครงสร้างการจัด และระเบียบราชการมีข้อจำกัดในการดำเนินการ จึงทำให้การกำหนดตลาดหรือการผลิตในอนาคตเป็นไปได้ด้วยความยากลำบาก ผลิตมาแล้วขายยาก ส่วนใหญ่ผู้บริโภคคือกองทัพเองเป็นหลัก นอกจากกองทัพบก กองทัพอากาศ และกองทัพเรือแล้ว การขยายตลาดเพื่อไปสู่การขายให้กับต่างประเทศก็มีข้อจำกัดด้านกฎระเบียบเช่นกัน

5. ปัญหาด้านการวิจัยและพัฒนา เนื่องจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยยังมีจำนวนน้อย ในขณะที่กระทรวงกลาโหมก็มีงบประมาณสำหรับการวิจัยอยู่ในระดับที่ต่ำมาก ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญอีกประการหนึ่งในการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย

6. ปัญหาด้านการบริหารองค์การ รูปแบบของการบริหารองค์การเป็นแบบทหาร มิใช่รูปแบบของอุตสาหกรรม การบริหารจัดการที่ติดขัดต่อกฎ ระเบียบของทางราชการ ทำให้การแก้ไข ปัญหาข้อขัดข้องต่าง ๆ ไม่สามารถดำเนินการได้ทันที ขาดความคล่องตัว และไม่สามารถที่จะบริหารงานเชิงรุกได้ และเนื่องจากการบริหารด้านบุคลากรมีการสลับโยกย้ายบุคลากรบ่อย ทำให้งานไม่ต่อเนื่อง และบางครั้งได้บุคลากรที่ไม่ตรงตามสายงานและขาดความชำนาญ

สรุปได้ว่ากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของทหารในปัจจุบัน ซึ่งดำเนินงานโดยส่วนราชการกระทรวงกลาโหม จะยังไม่สามารถตอบสนองอุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้อย่างเต็มที่ บางครั้งเป็นภาระต่อภาระที่จะดำรงสภาพเพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของเหล่าทัพได้ ดังนั้น การสรรหา การจัดหายุทธโศปกรณ์เพื่อสนับสนุนเหล่าทัพ หรือความสามารถดำรงอยู่ได้ภายใต้การพึ่งพาตนเอง ลดการนำเข้า จะเป็นไปได้ ด้วยการส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างกระทรวงกลาโหมกับภาคเอกชนในประเทศในกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

อุตสาหกรรมป้องกันประเทศในส่วนที่ภาคเอกชนเป็นผู้ดำเนินกิจการตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. 2550 พบว่า มีปัญหาและอุปสรรคในการที่ภาคเอกชนไม่สามารถเป็นฐานการผลิตให้กับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ สรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาด้านนโยบายของรัฐยังไม่ชัดเจนเพียงพอ เป็นเพียงนโยบายกว้างๆ ไม่มีกำหนดรูปแบบของการเข้าร่วมดำเนินกิจการของภาคเอกชนว่าจะเป็นลักษณะใด เช่น รัฐบาลเข้าร่วมลงทุนกับภาคเอกชน หรือให้เอกชนดำเนินการผลิตให้กับรัฐบาลเพียงฝ่ายเดียว อีกทั้งนโยบายของภาครัฐในเรื่องความต้องการผลิตภัณฑ์(การสั่งซื้อ) มีความไม่แน่นอนและต่อเนื่อง ทำให้ภาคเอกชนยังไม่มี ความมั่นใจในการลงทุน อีกทั้งนโยบายมักจะเปลี่ยนไปเมื่อมีการเปลี่ยนตัวผู้บริหารระดับสูง ทำให้ขาดความต่อเนื่องทั้งด้านนโยบายและงบประมาณ

2. ปัญหาด้านกฎหมาย ระเบียบ และข้อกำหนดต่าง ๆ ที่จะเอื้ออำนวยให้มีความคล่องตัวในการดำเนินงานกับภาคเอกชน หรือการบริหารงานเชิงธุรกิจ ยังเป็นกรอบที่ทำให้เกิดข้อจำกัดในการดำเนินงาน

3. ปัญหาด้านรูปแบบการบริหารจัดการ และขั้นตอนกระบวนการดำเนินการ ยังมีความไม่เหมาะสม ถ้าเปรียบเทียบระหว่างภาคเอกชนกับภาครัฐ การดำเนินการใดๆ ของภาคเอกชนจะมีลักษณะที่พยายามให้เกิดความคล่องตัวเสมอ เนื่องจากเป็นเรื่องของธุรกิจ ในขณะที่ภาครัฐทำอะไรมักใช้เวลาในการดำเนินการมาก ขั้นตอนการดำเนินการทางด้านเอกสารกับภาครัฐมีความยุ่งยาก ซับซ้อน บางครั้งทำให้กระทบกับแผนการผลิตของโรงงาน

4. ปัญหาด้านการตลาด มีข้อจำกัดทางการตลาดทั้งในประเทศ และต่างประเทศ ซึ่งผลิตภัณฑ์ด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศบางอย่างใช้ภายในประเทศอย่างเดียว มีตลาดเฉพาะในส่วนของเหล่าทัพ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และส่วนราชการพลเรือน จึงทำให้การตลาดมีความแคบ และถ้ามองถึงตลาดในต่างประเทศก็อาจจะติดปัญหาในแง่ของกฎหมาย ระเบียบต่างๆ ซึ่งยังไม่อำนวยความสะดวกให้แก่อุตสาหกรรมประเภทนี้เท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะ

จากผลสรุปของปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามา มีบทบาทและมีส่วนร่วมในกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ดังที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ควรมีแนวทางในการดำเนินการร่วมกันระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อการพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันของไทย ดังนี้

1. ภาครัฐควรกำหนดนโยบายออกมาให้ชัดเจน ในเรื่องความต้องการว่า ภาครัฐมีความต้องการอะไร จะผลิตอะไร จะให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมแค่ไหน อย่างไร มีการรับประกันว่ารัฐจะสนับสนุนอย่างไร แค่นั้น และภาคเอกชนมีอุปสรรคที่จะให้ภาครัฐสนับสนุนกี่อย่างใด เช่น ความมั่นใจ ความเชื่อถือต่อนโยบาย การสนับสนุนในการปฏิบัติงานทั้งในแง่ของทัศนคติ มุมมอง กฎระเบียบ การตลาด การกำหนดทิศทาง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เป็นต้น ดังนั้นรัฐจะต้องเข้าไปมีส่วนในการจัดการกับอุปสรรคต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศด้วย เพื่อให้ผู้ลงทุนมีความมั่นใจในผลประโยชน์ที่จะได้รับ

2. การผลิตของโรงงานภาคเอกชนและโรงงานของภาครัฐ ควรมีการกำหนดการผลิต หรือสิ่งอุปกรณ์ที่จะผลิต โดยแบ่งประเภทการผลิตให้ชัดเจน เพื่อมิให้เกิดการผลิตที่ซ้ำซ้อนกัน และทำให้เกิดการแข่งขันกันเองระหว่างโรงงานของภาครัฐและภาคเอกชน

3. พิจารณาวงจรการผลิตที่จะทำให้ภาคเอกชนซึ่งเป็นฐานการผลิตจะเปิดสายการผลิตได้ ก็ต่อเมื่อเริ่มต้นด้วย การสั่งซื้อ ดังนั้น สิ่งที่สำคัญในการส่งเสริมภาคเอกชน คือ ทำอย่างไรจึงจะทำให้เกิดจุดเริ่มต้น คือ ความต้องการการสั่งซื้อ เพื่อจะทำให้เกิดสายการผลิตต่อไป เมื่อเกิดวงจรการผลิตได้ ภาคเอกชนจะมีความมั่นใจในนโยบายที่ต่อเนื่อง กล้าลงทุน การพัฒนาเทคโนโลยี จะตามมา และเกิดการแข่งขันในด้านการตลาด ขยายผลไปสู่เชิงพาณิชย์ในโอกาสต่อไป

4. การรวมกลุ่มอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของภาคเอกชน ที่ดำเนินธุรกิจประเภทเดียวกันเข้าเป็นกลุ่ม ทั้งการจัดสรรพื้นที่ในลักษณะ “นิคมอุตสาหกรรมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ” และมีการดำเนินธุรกิจเชื่อมต่อกัน รวมทั้งแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร จะทำให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ กำหนดกลยุทธ์ในการดำเนินการให้สอดคล้องทันกับสถานการณ์ด้านการตลาดที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้ด้วย รวมถึงการใช้วัตถุดิบบางอย่างร่วมกัน เพื่อให้สามารถลดต้นทุนการผลิตได้

5. กระทรวงกลาโหม โดยศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร ทำหน้าที่เป็นหน่วยรับผิดชอบในการประสานงานกับส่วนราชการและภาคเอกชนเพื่อส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศโดยส่วนรวม ทั้งทำการพิจารณาปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง ให้ทันสมัย เพื่อสนับสนุนพัฒนาภาคเอกชนให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารเชิงธุรกิจ สามารถรองรับให้ภาคเอกชนสามารถทำการตลาดในต่างประเทศได้ เป็นการเพิ่มศักยภาพทางการผลิต การวิจัย และการนำเงินตราเข้าสู่ประเทศ

6. ภาครัฐควรสร้างกลไกในการส่งเสริมการผลิตและการส่งออกผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ทั้งในด้านการค้นคว้าวิจัย มาตรการในการส่งสินค้าออกไปยังตลาดต่างประเทศ และกำหนดมาตรฐานยุโรปกรณีของแต่ละเหล่าทัพให้สอดคล้องกัน

7. ภาครัฐควรแสวงหาความร่วมมือกับต่างประเทศในการผลิตยุทธปัจจัยบางประเภท เพื่อเป็นคู่ทางในการส่งออกผลิตภัณฑ์ไปยังตลาดต่างประเทศ ซึ่งจะทำให้ภาคเอกชนเกิดความมั่นใจในการลงทุนการผลิต เนื่องจากมีตลาดรองรับที่เพิ่มขึ้น

8. ภาครัฐควรมีการกำหนดมาตรการด้านภาษี เพื่อคุ้มครองการผลิตของกลุ่มอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ สิ่งใดที่ภาคเอกชนผลิตได้ต้องกำหนดมาตรการภาษีนำเข้าสินค้านั้นๆ เพื่อป้องกันมิให้มีการทุ่มตลาด

9. มีการปรับปรุงโครงสร้างระบบงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน โดยพิจารณาว่าหน่วยงานใดที่มีความเหมาะสมที่จะแปรสภาพหน่วยงานไปดำเนินการในเชิงพาณิชย์ อาจจะเป็นรูปแบบรัฐพาณิชย์ หรือร่วมกับภาคเอกชน

ในลักษณะรัฐเป็นเจ้าของโดยเอกชนเป็นผู้ดำเนินการ (GOCO, Government Own Contractor Operate) หรือดำเนินการโดยภาคเอกชนทั้งหมด เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารงาน เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย จำเป็นต้องอาศัยอุตสาหกรรมพื้นฐานต่างๆ ในภาคเอกชน ซึ่งจะช่วยลดภาระของภาครัฐในการที่จะทุ่มเทพัฒนาการเพื่อที่จะให้อุตสาหกรรมป้องกันประเทศดำรงอยู่ได้ ดังนั้นการเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เพื่อให้สามารถเป็นฐานการระดมสรรพกำลังทางอุตสาหกรรมเพื่อการทหาร จึงเป็นทางออกที่เหมาะสม โดยภาครัฐต้องมีนโยบายที่ชัดเจน เช่น การส่งเสริมการลงทุน การร่วมทุน มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่มีความเกี่ยวเนื่องกันเพื่ออำนวยความสะดวกให้เอกชนดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

บรรณานุกรม

วารสาร และสิ่งพิมพ์

คณะทำงานพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ หมวด 4 ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และพลังงานทหาร. “องค์ความรู้เรื่องการพัฒนาฐานข้อมูลอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และพลังงานทหาร”, เอกสารสิ่งพิมพ์ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร. 2556.

สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ. “ความพร้อมด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย คู่เส้นทางอาเซียน 2015”. สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ. 2556.

สำนักวิเคราะห์โครงการลงทุนภาครัฐ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. “โครงการศึกษาการเพิ่มบทบาทภาคเอกชนในโครงการลงทุนภาครัฐ”. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2553.

วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

ฉลอง ศาสตรสุข, นาวาเอก. “การส่งเสริมบทบาทของภาคเอกชนในกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ”. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2534.

ธานี กลัมพสุต, พลตรี. “กองทัพไทยกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ”. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2533.

นรินทร์ แทบประสิทธิ์, พลตรี. “การส่งเสริมภาคเอกชนเป็นฐานการผลิตในกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ”. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2545.

บัณฑิต เนียมทันต์, พลโท. “การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ : ศึกษากรณีการปรับปรุงโครงสร้างการจัดหน่วยอุตสาหกรรมทหารของกองทัพไทย”. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2542.

สัมภาษณ์

จตุพร ไชยศรี, พันเอก. วิศวกรศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร, สัมภาษณ์.

3 เมษายน 2557

เฉลิมพล เต็งศิริ, พลตรี. รองเจ้ากรมการอุตสาหกรรมทหาร. สัมภาษณ์. 31 มีนาคม 2557.

พัชรารุช วงษ์เพชร, พลโท. เจ้ากรมการอุตสาหกรรมทหาร. สัมภาษณ์. 14 มีนาคม 2557.

นवल เอื้อวิทยา, รองกรรมการผู้จัดการฝ่ายขายและเทคนิค บริษัท ไซเอ็กซ์โพลซิฟส์ จำกัด.

สัมภาษณ์. 20 มีนาคม 2557.

อัศววัฒน์ นราพิมลพัทธ์, ผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร บริษัท บูลเล็ท มาสเตอร์ จำกัด. สัมภาษณ์.

22 มีนาคม 2557

บรรยาย ปาฐกถา

พลอากาศเอก อภิชาติ แสงรุ่งเรือง, ผู้อำนวยการศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร. บรรยายเรื่อง “อุตสาหกรรมทหาร”. ณ ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร, 1 เมษายน 2557.

ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

กลาโหม, กระทรวง. “นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :

<http://opp.mod.go.th/KM/data/นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม.aspx>, 2556.

หลักเมือง. “ข่าวสารของสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :

<http://lakmuangonline.com/asiandefensedetail.php?lcid=2&cid=1>, 2556.

กรมการอุตสาหกรรมทหาร. “ข้อมูลหน่วยประวัติศูนย์การอุตสาหกรรมและพลังงานทหาร”.

(ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://did.mod.go.th/Structure/history.aspx>, 2556.

ภาคผนวก

ผนวก ก

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางการส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของภาคเอกชนไทย
(สำหรับผู้บริหารบริษัท / โรงงาน ที่จัดตั้งขึ้นตามคำสั่งคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 37
และที่แก้ไขเพิ่มเติมระหว่างปี พ.ศ.2515 ถึง พ.ศ.2550)

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการทำเอกสารวิจัย เรื่อง แนวทางการส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศภาคเอกชนไทย ประกอบการศึกษาหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร โดยนำผลที่ได้จากสัมภาษณ์ครั้งนี้เป็นข้อมูลสำคัญในกำหนดแนวทางการพัฒนาส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของภาคเอกชนไทยให้มีความยั่งยืน ดังนั้น จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ท่านตอบ แบบสัมภาษณ์ทุกข้อด้วยความเป็นจริง แบบสอบถามมี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended)

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ.....นามสกุล.....

เพศอายุ.....ปี

ตำแหน่งผู้ให้สัมภาษณ์.....

ประสบการณ์ในบริหารงาน.....ปี

ชื่อบริษัท/โรงงาน.....

ที่อยู่.....

.....

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ
คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับการดำเนินงานกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

1. ท่านคิดว่าการดำเนินการจัดตั้งโรงงานฯ ที่เป็นไปตามคำสั่งคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 37 และที่แก้ไขเพิ่มเติมระหว่างปี พ.ศ.2515 กับปัจจุบันที่มีการใช้พระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ.2550 มีความแตกต่างกันอย่างไร มีปัญหา หรืออุปสรรคที่สำคัญอะไรบ้าง

.....
.....

2. ท่านคิดว่าการดำเนินธุรกิจตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ.2550 มีปัญหา หรืออุปสรรคที่สำคัญอะไรบ้าง และท่านอยากให้ภาครัฐช่วยเหลือในเรื่องใด

.....
.....

3. ท่านคิดว่า กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่ใช้ในการบริหาร และสนับสนุนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้กับภาคเอกชนในปัจจุบัน มีความเหมาะสม หรือไม่อย่างไร

.....
.....

4. ท่านคิดว่ารูปแบบการบริหารจัดการแบบใด ที่จะเหมาะสม และสามารถนำมาใช้บริหารจัดการเพื่อให้ภาคเอกชนอยากมาลงทุน หรือร่วมดำเนินการในกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้อย่างยั่งยืน

.....
.....

5. ท่านคิดว่าสาเหตุอะไร ที่เป็นสาเหตุสำคัญทำให้ภาคเอกชนไม่ยอมมาลงทุน หรือร่วมดำเนินการในเรื่องกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศกับกองทัพไทย

.....
.....

5. หากท่านมีความต้องการมาร่วมลงทุนในเรื่องกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศท่านอยากให้ภาครัฐช่วยเหลือในเรื่องใด เพื่อให้เกิดความร่วมมือ และสามารถดำเนินการได้อย่างยั่งยืน

.....
.....

6. ท่านมีข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศภาคเอกชนไทยอย่างไร

.....
.....

ผู้วิจัยขอขอบคุณท่านที่สละเวลาตอบแบบสอบถามนี้ อันจะส่งผลในการพัฒนาแนวทางการส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้ยั่งยืนต่อไป

พล.ต.ภาณุ โจนวสุ
นักศึกษา วปม. รุ่นที่ 7

แบบการสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เรื่องแนวทางการส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของภาคเอกชนไทย
(สำหรับข้าราชการในสังกัด ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และพลจันทหาร
ที่มีความรู้ในเรื่องกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ)

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการทำเอกสารวิจัย เรื่อง แนวทางการส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศภาคเอกชนไทย ประกอบการศึกษาหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร โดยนำผลที่ได้จากสัมภาษณ์ครั้งนี้เป็นข้อมูลสำคัญในกำหนดแนวทางการพัฒนาส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของภาคเอกชนไทยให้มีความยั่งยืน ดังนั้น จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ท่านตอบ แบบสัมภาษณ์ทุกข้อด้วยความเป็นจริง แบบสอบถามมี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended)

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้สัมภาษณ์

ยศ-ชื่อ-สกุล.....

.....

เพศอายุ.....ปี

ตำแหน่งผู้ให้สัมภาษณ์.....

ประสบการณ์ในการทำงาน.....ปี

สังกัด.....

ที่อยู่.....

.....

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับการดำเนินงานกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

1. ท่านคิดว่ากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่กองทัพไทย เคยร่วมดำเนินการกับภาคเอกชน มีปัญหา หรืออุปสรรคที่สำคัญอะไรบ้าง

.....
.....
.....

2. โครงสร้างการจัดหน่วย และระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ ที่ใช้ในการบริหารกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในปัจจุบัน มีความเหมาะสม หรือไม่อย่างไร

.....
.....
.....

3. ท่านคิดว่ารูปแบบการบริหารจัดการแบบใด ที่เหมาะสม และสามารถนำมาใช้บริหารจัดการเพื่อให้กิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกองทัพไทยสามารถร่วมดำเนินการกับภาคเอกชน ได้อย่างยั่งยืน

.....
.....
.....

4. ท่านคิดว่าสาเหตุอะไร ที่เป็นสาเหตุสำคัญทำให้ภาคเอกชน ไม่อยากมาลงทุน หรือร่วมดำเนินการในเรื่องกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศกับกองทัพไทย

.....
.....
.....

6. ท่านมีข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศภาคเอกชนไทยอย่างไร

.....
.....
.....

ผู้วิจัยขอขอบคุณท่านที่สละเวลาตอบแบบสอบถามนี้ อันจะส่งผลในการพัฒนาแนวทางการส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้ยั่งยืนต่อไป

พล.ต.ภาณุ โธจนวสุ
นักศึกษา วปม. รุ่นที่ 7

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	พลตรี ภาณุ โรจนวสุ
วัน เดือน ปี เกิด	13 กันยายน 2500
การศึกษา	<ol style="list-style-type: none"> ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง คณะรัฐศาสตร์ (ศิลปศาสตร์บัณฑิต) หลักสูตรชั้นนายร้อย เหล่าทหารราบ รุ่นที่ 76 พ.ศ.2531 หลักสูตรชั้นนายพัน เหล่าทหารราบ รุ่นที่ 53 พ.ศ. 2533 หลักสูตรหลักประจำชุดที่ 71 พ.ศ.2536 โรงเรียนเสนาธิการทหารบก หลักสูตร การโคจร่ม โรงเรียนสงครามพิเศษ ศูนย์สงครามพิเศษ รุ่นที่ 154 หลักสูตร จู่โจม โรงเรียนสงครามพิเศษ ศูนย์สงครามพิเศษ รุ่นที่ 80 หลักสูตร สงครามนอกเครื่องแบบ โรงเรียนสงครามพิเศษ ศูนย์สงครามพิเศษ รุ่นที่ 30 หลักสูตร การโคจร่มแบบกระตุกเอง กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน รุ่นที่ 2/2530 หลักสูตร การรวบรวมพิเศษ โรงเรียนข่าวทหารบก กรมข่าวทหารบก รุ่นที่ 15 หลักสูตร นายทหารปลัดบัญชาธิระดับบริหาร โรงเรียนการเงิน กรมการเงินทหารบก รุ่นที่ 3
ประวัติการทำงานโดยย่อ	<ol style="list-style-type: none"> ผู้บังคับกองร้อยกองบังคับการ กองร้อยฝึกรบพิเศษที่ 3 (ค่ายฝึกการรบพิเศษประจวบ) นายทหารคนสนิท ผู้บัญชาการกองพลรบพิเศษที่ 2 ผู้บังคับกองร้อยสนับสนุนการช่วยรบ กรมรบพิเศษที่ 5 ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายส่งกำลังบำรุง กองพลรบพิเศษที่ 2 อาจารย์โรงเรียนส่งกำลังบำรุงทหารบก กรมส่งกำลังบำรุงทหารบก หัวหน้าแผนกแผน กองแผนและโครงการ กรมส่งกำลังบำรุงทหารบก นายทหารฝ่ายเสนาธิการ สำนักงานเลขานุการ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม นายทหารฝ่ายเสนาธิการ สำนักนโยบายและแผนกลาโหม
ตำแหน่งปัจจุบัน	ผู้ชำนาญการสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา การเศรษฐกิจ

เรื่อง แนวทางการส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของภาคเอกชนไทย

ผู้วิจัย พล.ต.ภานุ โรจนวสุ หลักรัฐวิทย์ วปม. รุ่นที่ ๗

ตำแหน่ง ผู้ชำนาญการสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันภาคอุตสาหกรรมเป็นปัจจัยหนึ่งในการสร้างกำลังอำนาจแห่งชาติ เพราะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดความมั่นคงและสร้างกำลังอำนาจแห่งชาติทางเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งจะเป็
นฐานของกำลังอำนาจทางด้านอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นฐานของกำลังอำนาจทางทหาร การทำให้อุตสาหกรรมทั่ว ๆ ไปสามารถแปรเปลี่ยนไปเป็นอุตสาหกรรมเพื่อสนับสนุนการทหารได้ หรือการมีอุตสาหกรรมที่สนับสนุนการทหารโดยตรง ย่อมเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งของการสร้างกำลังอำนาจแห่งชาติทางทหารและจะสามารถสร้างความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจของชาติไปด้วย

นโยบายด้านความมั่นคงของรัฐที่เกี่ยวข้องทางทหารนั้น ตามรัฐธรรมนูญกำหนดไว้ในมาตรา 77 ว่า “รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย และบูรณภาพแห่งเขตอำนาจรัฐ และต้องจัดให้มีกำลังทหาร อาวุธยุทโธปกรณ์ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย จำเป็นและเพียงพอ เพื่อพิทักษ์รักษาเอกราช อธิปไตย ความมั่นคงของรัฐ สถาบันพระมหากษัตริย์ ผลประโยชน์แห่งชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และเพื่อการพัฒนาประเทศ” รวมถึงนโยบายด้านการทหารและความมั่นคง ของกระทรวงกลาโหม ได้มุ่งเน้นให้มีการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพของกองทัพและระบบป้องกันประเทศ โดยกำหนดให้มีการพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยบูรณาการขีดความสามารถของภาครัฐและเอกชน รวมทั้งใช้ประโยชน์จากความร่วมมือในกลุ่มประเทศอาเซียน เพื่อนำไปสู่การพึ่งพาตนเองในการผลิตอาวุธ ยุทโธปกรณ์ พัฒนากิจการวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีเพื่อการป้องกันประเทศให้ทัดเทียมกับประเทศในภูมิภาค สามารถสนับสนุนการพึ่งพาตนเองของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยร่วมมือกับทุกภาคส่วนทั้งในและต่างประเทศ

อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ถือได้ว่าเป็นอุตสาหกรรมที่สามารถสนองตอบสนองนโยบายดังที่ได้กล่าวมา รวมถึงตอบโจทย์ในเรื่องความมั่นคงของชาติด้านเศรษฐกิจและการทหาร เพราะเป็นอุตสาหกรรมที่ดำเนินการผลิตยุทธปัจจัยเพื่อการป้องกันประเทศ ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่สามารถให้ทหารใช้ในการป้องกันประเทศ ได้แก่ ยุทโธปกรณ์ (อาวุธ/กระสุน วัตถุระเบิด ยานพาหนะ) เครื่องใช้ประจำตัว ยารักษาโรค หรืออุตสาหกรรมใดๆที่สามารถผลิต ผลิตภัณฑ์ที่ทหารนำไปใช้ต่อสู้ป้องกันประเทศ เป็นอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยอาศัยฐานการผลิตทางอุตสาหกรรมของทางราชการหรือเอกชนที่มีอยู่เพื่อผลิตยุทธปัจจัยทางทหาร ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่เป็น โอกาสและมีศักยภาพที่จะสร้างและพัฒนาให้ตอบสนองตรงตามความต้องการด้านยุทธโปกรณ์ของกองทัพ และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อภาคเศรษฐกิจของประเทศ

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ดังที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องขวนขวายพัฒนากำลังทางอุตสาหกรรม เพื่อนำมาใช้ในการผลิตอาวุธยุทธโปกรณ์ให้ได้ผลมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อพัฒนากำลังทางอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของชาติ ให้มีความเจริญก้าวหน้าตามเป้าหมาย ซึ่งจำเป็นจะต้องใช้ศักยภาพของภาคเอกชนเข้ามาร่วมดำเนินการในเชิงธุรกิจ ทั้งนี้เพราะกองทัพมีข้อจำกัดด้านงบประมาณอันเป็นผลมาจากเศรษฐกิจทั่วโลกที่เกิดการชะลอตัว อีกทั้งภารกิจที่กองทัพต้องรับผิดชอบดูแลมีมากขึ้น ดังนั้นการส่งเสริมภาคเอกชนเป็นฐานการผลิตในกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ จะเป็นการแสวงหาทางออกที่สอดคล้องกับสภาวะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ ความก้าวหน้าของนวัตกรรมทางเทคโนโลยี และภาวะเศรษฐกิจของประเทศในปัจจุบัน ซึ่งประเทศไทยได้มีการออกกฎหมายหลายฉบับที่เปิดโอกาสให้ภาคเอกชนได้เข้ามามีส่วนในการพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยในการดำเนินการของภาคเอกชนต้องหวังผลในเชิงธุรกิจ ต้องมีผลประโยชน์ที่มีกำไรจึงจะสามารถอยู่รอด ซึ่งอุปสรรคของภาคเอกชนเหล่านั้น นอกจากจะต้องแข่งขันกันเองภายใต้กฎ ระเบียบของทางราชการที่ควบคุมอย่างเข้มงวดแล้ว ยังต้องเผชิญกับกลุ่มโรงงานผู้ผลิตของภาครัฐที่ได้รับการยกเว้นด้าน กฎ ระเบียบอีกด้วย ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคที่ภาคเอกชนในกลุ่มอุตสาหกรรมป้องกันประเทศต้องเผชิญ เพื่อกำหนดแนวทางการส่งเสริมให้ภาคเอกชนในประเทศไทยสามารถเป็นฐานการผลิตหลักให้กับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหมได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยและต่างประเทศ
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่ภาคเอกชน ไม่สามารถเป็นฐานการผลิตให้กับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ
3. เพื่อกำหนดแนวทางการส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของภาคเอกชนไทย

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษา “แนวทางการส่งเสริมกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของภาคเอกชนไทย” ในงานวิจัยนี้ จะทำการศึกษาโรงงานของภาคเอกชนที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ และโรงงานของภาครัฐที่เป็นฐานการผลิตภายใต้คณะกรรมการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเป็นหลัก โดยปัจจัยในการศึกษาประกอบด้วย รูปแบบการบริหารกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศทั้งในและต่างประเทศ ปัญหาและอุปสรรคของภาคเอกชนที่ไม่สามารถเป็นฐานการผลิตให้กับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และการส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคเอกชนมีบทบาทในการพัฒนาอุตสาหกรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. วิเคราะห์ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงงาน และข้าราชการในสังกัด ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร และประสบการณ์จากการปฏิบัติงานของผู้วิจัย
2. วิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยใช้การค้นคว้า และการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ทั้งที่เป็นแนวนโยบาย กฎหมาย คำสั่ง และหลักการที่เกี่ยวข้องกับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ รวมถึงรูปแบบการบริหารกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศทั้งในและต่างประเทศ เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบวิธีการดำเนินงาน
3. ใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงพรรณนา เพื่อให้ได้ข้อสรุปและข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทในการเป็นฐานการผลิตให้กับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้อย่างยั่งยืน

ผลการวิจัย

ผลการศึกษารูปแบบการบริหารกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ทั้งของไทยและของต่างประเทศ พบว่ากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยมีรูปแบบการดำเนินการดังนี้

1. กิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่รัฐหรือกระทรวงกลาโหมดำเนินการเอง ได้แก่ โรงงานในสังกัดของสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม โรงงานในสังกัดกองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ และกองบัญชาการกองทัพไทย
2. กิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่ดำเนินการในรูปแบบรัฐวิสาหกิจ ได้แก่ บริษัทอุ้งกรุงเทพฯ จำกัด
3. กิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่ดำเนินการในรูปแบบรัฐพาณิชย์ ได้แก่ บริษัทอุตสาหกรรมการบิน จำกัด
4. กิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่ดำเนินการในรูปแบบองค์การมหาชน ได้แก่ สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน)
5. กิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่ดำเนินการโดยภาคเอกชน ได้แก่ โรงงานภายใต้พระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ.2550 และพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ.2535

รูปแบบกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของต่างประเทศ ในแต่ละประเทศได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐเป็นหลัก โดยมีความร่วมมือจากภาคเอกชนเป็นเครือข่ายร่วมด้วย ในประเทศที่มีศักยภาพในการสงครามสูงๆ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศมักจะดำเนินการโดยภาคเอกชน เนื่องจากต้องใช้งบลงทุนสูง และสามารถตลาดรองรับได้ ทำให้มีผลกำไรเกิดขึ้นซึ่งเป็นเป้าหมายในการดำเนินการทางการค้า แต่ในประเทศที่มีศักยภาพในทางสงครามต่ำ ผลิตมาแล้วไม่มีตลาดรองรับ ผลิตให้ลูกค้าคือกองทัพของประเทศตนเองเป็นหลัก รัฐดำเนินการเอง หรือดำเนินการเองเพียงส่วนหนึ่ง ขอรับการสนับสนุนจากภาคเอกชนอีกส่วนหนึ่ง หรือพยายามส่งเสริมให้เอกชนเข้าร่วมดำเนินการ โดยใช้ศักยภาพของภาครัฐสนับสนุนภาคเอกชน เช่น ทุน เทคโนโลยี ความคล่องตัวในการบริหารเชิงธุรกิจ รวมทั้งให้การสนับสนุนงานด้านวิจัยและการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อคิดค้นนวัตกรรมใหม่มาใช้กับอุตสาหกรรมด้านนี้ และพยายามพัฒนาการร่วมทุนกับต่างประเทศมากขึ้น

ผลการศึกษาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในส่วนที่ภาครัฐดำเนินการพบว่ามีปัญหาและอุปสรรค สรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาการขาดความเป็นเอกภาพ เนื่องจากผลิตของอุตสาหกรรมเพื่อสนับสนุนภารกิจทางทหารที่เป็นลักษณะเดียวกัน ได้แยกดำเนินการอยู่หลายหน่วยงานของกระทรวงกลาโหม
2. ปัญหางบประมาณที่ได้รับในการผลิตมีจำนวนจำกัด ไม่สามารถที่จะขยายกำลังการผลิตได้เต็มขีดความสามารถ
3. ปัญหาเรื่องคุณภาพของผลิตภัณฑ์ ได้ไม่ตรงความต้องการและมาตรฐานที่ลูกค้าต้องการ ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการขาดแคลนเครื่องมือ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย
4. ปัญหาด้านการตลาด ผลิตมาแล้วขายยาก ส่วนใหญ่ผู้บริโภครคือกองทัพเอง การขยายตลาดไปสู่ต่างประเทศก็มีข้อจำกัดด้านกฎระเบียบ
5. ปัญหาด้านการวิจัยและพัฒนา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยยังมีจำนวนน้อย
6. ปัญหาด้านการบริหารองค์กร รูปแบบของการบริหารองค์กรเป็นแบบทหาร มิใช่รูปแบบของอุตสาหกรรม ทำให้ขาดความคล่องตัวในการดำเนินงาน

ผลการศึกษาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในส่วนที่ภาคเอกชนเป็นผู้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. 2550 พบว่ามีปัญหาและอุปสรรคในการที่ภาคเอกชนไม่สามารถเป็นฐานการผลิตให้กับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ดังนี้

1. ปัญหาด้านนโยบายของรัฐยังไม่ชัดเจนเพียงพอ เป็นเพียงนโยบายกว้างๆ ไม่มีการกำหนดรูปแบบของการเข้าร่วมดำเนินการกิจการของภาคเอกชนว่าจะจะเป็นลักษณะใด ทำให้ภาคเอกชนขาดความมั่นใจในการเข้ามาดำเนินการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ
2. ปัญหาด้านกฎหมาย ระเบียบ และข้อกำหนดต่าง ๆ ของภาครัฐ ยังเป็นกรอบที่ทำให้เกิดข้อจำกัดในการดำเนินงานของภาคเอกชน
3. ปัญหาด้านรูปแบบการบริหารจัดการและขั้นตอนกระบวนการดำเนินการของภาครัฐ ขั้นตอนการดำเนินการทางด้านเอกสารกับภาครัฐใช้เวลาในการดำเนินการมาก มีความยุ่งยากซับซ้อน บางครั้งทำให้กระทบกับแผนการผลิตของโรงงาน
4. ปัญหาด้านการตลาด ตลาดในประเทศของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศยังมีขนาดเล็ก ผลิตเพื่อสนับสนุนกองทัพเป็นหลัก ส่วนในด้านตลาดต่างประเทศจะติดปัญหาในแง่ของกฎหมาย ระเบียบต่างๆ ซึ่งยังไม่อำนวยความสะดวกให้แก่อุตสาหกรรมประเภทนี้เท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะ

แนวทางในการดำเนินการร่วมกันระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อการพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันของไทย มีดังนี้

1. ภาครัฐควรกำหนดนโยบายที่ชัดเจน ในเรื่องความต้องการว่าภาครัฐมีความต้องการอะไร จะผลิตอะไร จะให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมแค่ไหน อย่างไร มีการรับประกันว่ารัฐจะสนับสนุนอย่างไร แค่นั้น และภาคเอกชนมีอุปสรรคที่จะให้ภาครัฐสนับสนุนเรื่องใดอย่างไร รัฐจะต้องเข้าไปมีส่วนในการจัดการกับอุปสรรคต่างๆที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เพื่อให้ผู้ลงทุนมีความมั่นใจในผลประโยชน์ที่จะได้รับ

2. การผลิตของโรงงานภาคเอกชนและโรงงานของภาครัฐ ควรมีการกำหนดการผลิตหรือสิ่งอุปกรณ์ที่จะผลิต โดยแบ่งประเภทการผลิตให้ชัดเจน เพื่อมิให้เกิดการผลิตที่ซ้ำซ้อนกัน และทำให้เกิดการแข่งขันกันเองระหว่างโรงงานของภาครัฐและภาคเอกชน

3. พิจารณาวงจรการผลิตที่จะทำอย่างไรจึงจะทำให้เกิดจุดเริ่มต้น คือ ความต้องการการสั่งซื้อ เพื่อจะทำให้เกิดสายการผลิตต่อไป เมื่อเกิดวงจรการผลิตได้ ภาคเอกชนจะมีความมั่นใจในนโยบายที่ต่อเนื่อง กล่าวลงทุน การพัฒนาเทคโนโลยี การเพิ่มคุณค่าของผลิตภัณฑ์จะตามมา และเกิดการแข่งขันในด้านการตลาด ขยายผลไปสู่เชิงพาณิชย์ในโอกาสต่อไป

4. การรวมกลุ่มอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของภาคเอกชน ที่ดำเนินธุรกิจประเภทเดียวกันเข้าเป็นกลุ่ม ทั้งการจัดสรรพื้นที่ในลักษณะ “นิคมอุตสาหกรรมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ” และมีการดำเนินธุรกิจเชื่อมต่อกัน รวมทั้งแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร จะทำให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ กำหนดกลยุทธ์ในการดำเนินการให้สอดคล้องทันกับสถานการณ์ด้านการตลาดที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้ด้วย รวมถึงการใช้วัตถุดิบบางอย่างร่วมกันเพื่อให้สามารถลดต้นทุนการผลิตได้

5. กระทรวงกลาโหม โดยศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร ทำหน้าที่เป็นหน่วยรับผิดชอบในการประสานงานกับส่วนราชการและภาคเอกชน ควรพิจารณาปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง ให้ทันสมัย เพื่อสนับสนุนพัฒนาภาคเอกชนให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารเชิงธุรกิจสามารถรองรับให้ภาคเอกชนสามารถทำการตลาดในต่างประเทศได้ เป็นการเพิ่มศักยภาพทางการผลิต การวิจัย และการนำเงินตราเข้าสู่ประเทศ

6. ภาครัฐควรสร้างกลไกในการส่งเสริมการผลิตและการส่งออกผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ทั้งในด้านการค้นคว้าวิจัย มาตรการในการส่งสินค้าออกไปยังตลาดต่างประเทศ และกำหนดมาตรฐานยุทธโปกรณ์ของแต่ละเหล่าทัพให้สอดคล้องกัน

7. ภาครัฐควรแสวงหาความร่วมมือกับต่างประเทศในการผลิตยุทธปัจจัยบางประเภท เพื่อเป็นช่องทางในการส่งออกผลิตภัณฑ์ไปยังตลาดต่างประเทศ ซึ่งจะช่วยให้ภาคเอกชนเกิดความมั่นใจในการลงทุนการผลิตเนื่องจากมีตลาดรองรับที่เพิ่มขึ้น

8. ภาครัฐควรมีการกำหนดมาตรการด้านภาษี เพื่อคุ้มครองการผลิตของกลุ่มอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ สิ่งใดที่ภาคเอกชนผลิตได้ต้องกำหนดมาตรการภาษีนำเข้าสินค้านั้นๆ เพื่อป้องกันมิให้มีการทุ่มตลาด

9. มีการปรับปรุงโครงสร้างระบบงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน โดยพิจารณาว่าหน่วยงานใดที่มีความเหมาะสมที่จะแปรสภาพหน่วยงานไปดำเนินการในเชิงพาณิชย์ อาจจะเป็นรูปแบบรัฐพาณิชย์ หรือร่วมกับภาคเอกชน ในลักษณะรัฐเป็นเจ้าของโดยเอกชนเป็นผู้ดำเนินการ (GOCO, Government Own Contractor Operate) หรือดำเนินการโดยภาคเอกชนทั้งหมด เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารงาน เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย จำเป็นต้องอาศัยอุตสาหกรรมพื้นฐานต่างๆ ในภาคเอกชน ซึ่งจะช่วยลดภาระของภาครัฐในการที่จะทุ่มเทพัฒนาการเพื่อที่จะให้อุตสาหกรรมป้องกันประเทศดำรงอยู่ได้ ดังนั้นการเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เพื่อให้สามารถเป็นฐานการระดมสรรพกำลังทางอุตสาหกรรมเพื่อการทหาร จึงเป็นทางออกที่เหมาะสม โดยภาครัฐต้องมีนโยบายที่ชัดเจน เช่น การส่งเสริมการลงทุน การร่วมทุน มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่มีความเกี่ยวเนื่องกันเพื่ออำนวยความสะดวกให้เอกชนดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป